

DET NORSKE ARBEIDERPARTI

BERETNING 1918

KRISTIANIA 1919 :: ARBEIDERNES AKTIETRYKKERI

DET NORSKE ARBEIDERPARTI

BERETNING
1918

UTARBEIDET VED SEKRETÆREN

Indholdsfortegnelse.

	Side		Side
Aaret 1918	1	Internationalen	26
Landsmøte	1	Soldatraadene	26
Landsstyret	2	Det antimilitære fond	26
Centralstyret	2	Komiteer	26
Nye organisationer	3	Mohrs stipendium	27
Organisationens medlemstal	4	Arbejderbevægelsens stipendium	27
Den mundtlige agitation	4	Statens haandverksstipendier	27
Fællesagitation med Landsorganisa- tionen	13	Studiereiser	27
1. mai-demonstrationen	13	Beleiringsloven	27
Forlaget	14	Pyrtidskrav	28
Partipressen	17	Partistriden	29
Pressefondet	18	Landsindsamling til den finske ar- bejderklasse	33
Pressekontoret	18	Oprop til den norske arbejderklasse	34
Arbeidernes Aktietrykkeri	20	Pællesmanifestet	35
Stortingsvalget 1918	20	Fødemidler til Tyskland	36
Arbeiderpartiets Kvindeforbund ..	23	Magnus Nilssen	36
Arbejderbevægelsens arkiv	25		

Fra partiets Samorganisationer.

Amts- og Kredspartier.

Østfold Fylke findes grundet om-
brækningsfeil paa side

Akershus Fylke:

Akers Arbeiderparti	37
Bærum og Follo Kredsparti	37
Mellem Romerikes Kredsparti ..	37
Nedre Romerikes Arbeiderparti ..	38
Øvre Romerikes Kredsparti	38

Hedemark Fylke:

Nordre Hedemarkens Kredsparti ..	38
Søndre Hedemarkens Kredsparti ..	39
Solør Arbeiderparti	39
Søndre Østerdalens Kredsparti ..	39
Nordre Østerdalens Arbeiderparti ..	40

Opland Fylke:

Søndre Gudbrandslalens Kredsparti	40
Hadelands og Lands Kredsparti ..	41
Totens Kredsparti	41

Buskerud Fylke:

Buskerud Kredsparti	41
Ringerikes Kreds Arbeiderparti ..	41
Numedals Arbeiderparti	42

Vestfold Fylke:

Skoger Arbeiderparti	42
Jarlsberg Kreds Arbeiderparti	42
Brunla Kreds Arbeiderparti	43

Telemark Fylke:

Gjerpen Kreds Arbeiderparti	43
Øst-Telemarkens Kredsforening ..	43
Bamle Kreds Arbeiderparti	44

Aust-Agder Fylke:

Nedenes Amts Arbeiderparti	44
Sætersdalens Kredsparti	45

Vest-Agder Fylke:

Oddernes Kreds Arbeiderparti ..	45
Mandalens Kreds Arbeiderparti ..	45
Liknes soc.-dem. Forening	46
Rafos soc.-dem. Forening	46
Næs soc.-dem. Forening	46

Rogalands Fylke:

Egersunds Arbeiderparti	46
Jærens Kredsparti	47
Ryfylke Kredsparti	47

	Side
Hordalands Fylke:	
Voss Kreds Arbeiderparti	47

Sogn og Fjordane Fylke:	
Indre Sogns Arbeiderparti	48

Møre Fylke:	
Indre Søndmøre Kredsparti	48
Romsdals soc.-dem. Kredsparti ..	48
Indre Nordmør Kredsparti	49
Ytre Nordmør Kredsparti	49

Sør Trøndelag Fylke:	
Ultrøndelagens Arbeiderparti	49

Nord Trøndelag Fylke:	
Indtrøndelagens Arbeiderparti ..	50
Namdalens soc.-dem. Kredsparti ..	50

	Side
Nordlands Fylke:	
Søndre Helgelands Kreds Arbeiderparti	50
Søndre Saltens Kredsparti	51
Nordre Saltens Kredsparti	51
Vesteraalens Kredsparti	51
Lofoten Kreds Arbeiderparti	51

Troms Fylke:	
Trondenes Kredsparti	52
Senjens Kredsparti	52

Finmarks Fylke:	
Øst-Finmarkens Kredsparti	52

Østfold Fylke:	
Idde og Marker Kredsparti	53
Eidsberg Kreds Arbeiderparti	53
Glemmen Valgkredsorganisation ..	53
Tune Kreds Arbeiderparti	53

Byorganisationerne.

Aalesunds Arbeiderparti	54	Kongsberg Arbeiderparti	60
Bodø Arbeiderparti	54	Kristiansund N. Arbeiderparti	61
Bergens Arbeiderparti	55	Kristiania Arbeiderparti	61
Brevik Arbeiderparti	56	Larvik Arbeiderparti	63
Drammens Arbeiderparti	56	Lillehammer Arbeiderparti	63
Drøbak Arbeiderparti	57	Molde Arbeiderparti	64
Flekkefjord soc.-dem. Forening ..	57	Narvik Arbeiderparti	65
Fredrikstad Arbeiderparti	57	Notoddens Arbeiderparti	65
Fredrikshalds Arbeiderparti	58	Porsgrund Arbeiderparti	66
Gjøvik Samorganisation	58	Sarpsborg Arbeiderparti	66
Hamar Arbeiderparti	59	Stavanger Arbeiderparti	67
Hønefos Arbeiderparti	59	Skien Arbeiderparti	68
Holmestrand's soc.-dem. Forening..	59	Trondhjems Arbeiderparti	68
Hortens Arbeiderparti	59	Tønsberg Arbeiderparti	69
Kristianisands Arbeiderparti	60	Tromsø soc.-dem. Arbeiderparti ..	70
Kongsvinger Samorganisation	60	Vardø Arbeiderparti	70

Statistik og regnskaper.

Stortingsvalgene 1918	72	Social-Demokratens regnskap 1918	87
Partiets regnskap for 1918	84	Pressefondets regnskap 1918	89
Antimilitaristfondets regnskap 1918	86	Partiforlagets regnskaper for 1918	90

1918.

1918 blev rik paa begivenheter. Den russiske oktoberrevolution av 1917 gav støtet til en revolutionær bevægelse ogsaa i andre land. Med verdenskrigens ophør indlededes de store forfatningsmæssige og sociale kampe i Tyskland og Østerrike. Kapitalismen og militarismen hadde overfor hele verden avsløret sin forbryderske politik. Det forenet atter arbeiderklassen om organisationen og socialismen. En ny, en revolutionær periode begyndte.

De nye begivenheter virket ogsaa tilbake paa opfatningerne og partidiskussionen herhjemme. Saaledes stod paaske-landsmøtet ifjor i de skarpe meningsbrytningers tegn. Den revolutionære opfatning bar dog seiren hjem. Dermed var det skapt grundlag for et videre arbeide med sigte paa at berede veien for den sociale revolution og en enhetsfront overfor den fælles motstander.

Stortingsvalget gav anledning til en landsomfattende agitation. Resultatet for de større byers vedkommende var ikke saa godt som man skulde ha ventet. Flere omstændigheter bidrog til dette. Men de som støttemed partiet kunde man stole paa. I flere distrikter var det ogsaa stor numerisk fremgang. Det var saaledes vekst for vore tanker.

Aarets arbeide sluttet med utsendelse av et fællesmanifest fra partiet og Landsorganisationen, hvori der manes til samling om de socialistiske opgaver og til arbeide for dannelsen av situationsorganer som soldatraad. Den fællesagitation som blev iverksat i henhold til dette manifest, understreket end yderligere det samhold og den enighet som raadet inden den norske arbeiderklasse og paa et grundlag, som i alt væsentlig faldt sammen med den opfatning som paaskelandsmøtet knæsatte.

Landsmøtet.

Arbeiderpartiets 23. ordinære landsmøde blev holdt i Kristiania i dagene 29. mars—1. april. Møtet var oprindelig bestemt til at holdes i Bergen i pinsen. Men efter henstilling av et fællesmøde bestaaende av repræsentanter fra Landsorganisationen, Arbeiderpartiets landsstyre og stortingsgruppen besluttet landsstyrets flertal at flytte landsmøtet frem til paaske. Da Bergen ikke kunde paata sig indkvarteringen i paasken, blev møtet henlagt til Kristiania. Der møtte 300 repræsentanter foruten landsstyrets medlemmer, stortingsmænd og indbudne utenlandske gjester. Protokol over møtets forhandlinger er sendt organisationerne.

Landsstyret.

Før landsmøtet bestod landsstyret av følgende: Centralstyremedlemmer: Chr. H. Knudsen, formand, Ole O. Lian, næstformand, Magnus Nilssen, sekretær, Jacob Vidnes, redaktør, Martha Tynæs, Richard Hansen, Kyrre Grepp, Carl Øien og Aksel Knudsen som tilforordnet fra Landsorganisationen.

Landsstyremedlemmer: Eivind Reiersen, Petter Nilssen, Martin Tranmæl, T. Tellefsen, Anton Andersen, Henrik Berg, C. S. Bentzen, A. Wer-eide, Olav Scheflo og John Aalberg.

Varamænd til centralstyret: Beda Granquist, Reinert Torgeirson, Oscar Ruud, Edw. Mørk og M. Puntervold.

Varamænd til landsstyret: Harald Skudvig, K. J. Moe, Jacob Eikefjord og Johan Nordvik.

Efter landsmøtet. Centralstyremedlemmer: Kyrre Grepp, formand, Emil Stang, næstformand, Martin Tranmæl, sekretær, Olav Scheflo, redaktør, Anna Johnson, Johs. Ødegaard, S. Simensen, Ingv. Rastad og Aksel Knudsen som tilforordnet fra Landsorganisationen.

Landsstyremedlemmer: Johan Nordvik, John Aalberg, Halvard Olsen, Daniel Vatne, A. Egede-Nissen, Henrik Berg, Torgeir Vraa, Eivind Reiersen, Ole Øisang og Oscar Torp.

Varamænd til centralstyret: Reinert Torgeirson, Alb. Ottesen, Thina Thorleifsen, Harald Langhelle og B. Kihl.

Varamænd til landsstyret: Alfred Madsen, Ole Fremo, G. Martinsen, S. Forbord og O. Sæther.

Landsstyret har hat 3 møter: 9. februar til behandling av budgetter og fastsettelse av tid og sted for landsmøtet. 28. mars til behandling av centralstyrets indstillinger til landsmøtet. Og 2. april til effektivisering av de beslutninger landsmøtet hadde truffet. Herunder foretoges valg av redaktør istedetfor Vidnes, som paa grund av den vedtagne taktikkuttelse traadte tilbake. Som ny redaktør blev enstemmig valgt Olav Scheflo.

Centralstyret.

I december maaned reiste S. Simensen midlertidig til Nord-Norge, hvorfor 1. varamand, Torgeirson, foreløbig rykket op som fast medlem av styret.

Som partiets representant i sekretariatet valgte det nye styre Olav Scheflo.

Til medlemmer av de faste komiteer blev valgt:

Kontrollkomité: Ole O. Lian, Chr. H. Knudsen, Kyrre Grepp, Martin Tranmæl og Ingv. Rastad med Emil Stang som varamand.

Arbeiderkalenderkomité: Lian, Oscar Pedersen og Grepp.

Arkivkomité: Grepp og Tranmæl.

Forlagskomité: Grepp, Randolf Arnesen og Tranmæl.

Hollandsk-skandinavisk komité: Scheflo og Tranmæl, varamand: Edv. Bull.

Skandinavisk samarbeidskomité: Tranmæl.

Den nye partisekretær overtok sin stilling 1. mai. En lagretsdøm paa 60 dage for politisk propaganda maatte han avbryte i slutten av

mai og begyndelsen av juni. Et andragende om at faa avsoningen utsat til efter valget blev nemlig avslaat. Tranmæl fik da dommen omsat til 20 dages vand og brød. Under hans fravær og forøvrig under reiser bestyrtes partikontoret av Randolph Arnesen, likesom formanden hadde stadig tilsyn med kontorets anliggender. Ved den demonstration Trondhjems Arbeiderparti arrangerte ved Tranmæls løsladelse fra fængslet møtte Torgeir Vraa som styrets representant.

Centralstyret har været repræsentert ved Nedenes Amts Arbeiderpartis ekstraordinære amtsmøte og ved «Verdandis» aarsmøte ved Schefflo, ved Søndre Østerdalens kredsmøte og Indre Sogns Arbeiderpartis stiftelsesmøte av Arnesen og Nordre Østerdalens kredsmøte og Søndre Gudbrandsdalens Arbeiderpartis stiftelsesmøte og kredsmøte i Gauldalen ved Tranmæl. Paa de svenske venstresocialisters landsmøte ved Stang og Schefflo og paa det finske socialdemokratis kongres ved Torgeirson.

Centralstyret har holdt 44 møter, derav 8 under det tidligere styre, og behandlet 277 saker.

Nye organisationer.

Det fremgaar av avsnittet om agitationen, at denne er ført ogsaa i distrikter, hvor vi har været uten organisation. Som en følge herav er indmeldt til partiet endel nye organisationer. Disse er følgende:

Indre Sogns Kredsparti med 4 foreninger med tilsammen 108 medlemmer. Indmeldt fra 3. kvartal. Formand er telegrafbestyrer Skjelfjord, adresse Lærdal.

Kinn og Omegn soc.-dem. Fiskerforening med 76 medlemmer fra 1. kvartal 1919. Formand: P. Pedersen, adr. Kinnsund, Flora.

Ytre Sogn Kredsparti. Formand er A. M. Hjemseter, Vik, Sogn.

Ryfylke Kredsparti i 2 foreninger med tilsammen 82 medlemmer fra 3. kvartal. Formand er J. Ringereide, Sande i Ryfylke.

Rafos socialdemokratiske Forening i Lyngdal kreds med 31 medlemmer fra 3. kvartal. Formand er: Anders A. Svindland, adr. Kvinnesdal.

Nes socialdemokratiske Forening i Lister kreds med 28 medlemmer fra 4. kvartal. Formand er: R. Madsen, Njaa pr. Flekkefjord.

Møre og Rauma Kredsparti med 38 medlemmer. Formand er: Olav Oksvik, adr. Molde.

Ytre Nordmøre Kredsparti i 9 foreninger med 234 medlemmer fra 4. kvartal. Formand er: J. Kvendset, adr. Veiholmen pr. Kristiansund.

Søndre Gudbrandsdalens Kredsparti med 5 foreninger med 582 medlemmer. Indmeldelse er fra 4. kvartal. Formand er: O. M. Vorhaug, adresse Myre station.

Trondenes nye Kredsparti er tilmeldt efter omorganisationen av valgkredsene i Tromsø amt. Kredsorganisationen har 425 medlemmer. Indmeldelsen er fra 3. kvartal. Formand er: Naftali M. Nielsen, Harstad.

Senjen nye Kredsparti er ogsaa tilmeldt efter omorganisation av amtet. Kredspartiet er tilmeldt fra 3. kvartal og har 369 medlemmer.

(De øvrige kredser i amtet, Lyngen og Malangen, er ikke organisert og indmeldt.)

Lofoten Kredsparti i 5 foreninger med 125 medlemmer fra 3. kvartal. Formand: Ant. H. Elvenes, Svolvær.

Førde socialdemokratiske Forening med 20 medlemmer fra 1. kvartal. Formand er: Herman Wie, adr. Søndfjord.

Organisationens medlemstal.

Ved utgangen av 1918 bestod partiet av følgende distriktsorganisationer:

- 3 aintspartier.
- 59 kredsorganisationer (stortingskredser).
- 37 byorganisationer.
- 9 enkelte foreninger.

Tilsammen har disse organisationer 1704 foreninger. Idet beretningen gaar i trykken staar 13 organisationer tilrest med kontingent for 4. kvartal, og er der for deres vedkommende regnet med sidst indbetalt kontingent.

Det samlede antal medlemmer vil efter dette utgjøre 94,165. Av disse er 14,711 kvinder.

Stigningen i medlemstallet i 1918 er saaledes 16 724.

Oversigt over medlemsantallet 1915—1918.

Aar	Foreninger	Kvinder	Mænd	Ialt	Tilvekst i medlemstal
1914	972	7606	46260	53866	+ 4366
1915	1347	8300	56642	62952	+ 9086
1916	1459	10063	56994	67057	+ 4105
1917	1479	11977	65464	77441	+ 10384
1918	1704	14711	79454	94165	+ 16724

Agitationen.

Den mundtlige agitation.

I et aar med stortingsvalg vil agitationen ganske naturlig koncentrere sig om valgkampen. Men man har søkt at drive en saa utstrakt agitation som mulig ogsaa før og efter valgkampen. Saaledes blev det i slutten av november i forbindelse med Landsorganisationen iverksat en systematisk og omfattende agitation.

For at skaffe midler til agitationen, særlig med henblik paa valg-arbeidet blev det den 3. mai sendt ut et oprop til fagforbundene og parti-avdelingerne om at yde bidrag til et valgfond. Man hadde da ogsaa under forberedelse anskaffelse eller leie av en rød motorskoite for agitationen nordpaa og langs kysten. Men paa grund av benzinmangelen maatte planen foreløbig opgives. Det er imidlertid avsat 5000 kroner til et fond for anskaffelse av transportmidler. Til valgfondet indkom ialt kr. 22,695.49.

Dette beløp var endda utilstrækkelig for valgagitationen. Kontingen-
ten var saa snau at den ikke monnet synderlig. Man ordnet sig derfor
ved de fleste agitationsreiser slik at kredspartierne eller de enkelte for-
eringer betalte et bestemt beløp pr. foredrag. Hvis dette ikke strak til,
blev det resterende utbetalt av partikassen. Paa den maate fik vi for-
midlet flere foredrag end nogensinde før.

Agitationsreiser.

Foran valget og omvalget arrangertes en række foredragsturneer.
Vi gir nedenfor en summarisk meddelelse av denne agitation. De fleste
foredragsholdere har levert interessante beretninger om sine reiser, men
det vilde føre for vidt at indta disse i sin helhet i denne beretning.

Torgeir Vraa i Bamle og Telemarkskredsene.

Vraa begyndte sine foredrag i Samuikedal for 200 tilhørere og i Aren-
dal for 1000 tilhørere.

Derefter var der planlagt en foredragsreise gjennem Vest-Telemar-
ken, men disse foredrag gik til Vraas ærgrelse istykker. Aarsaken hertil
har Vraa selv fortalt i partipressen.

Men enden var god.

Vraa talte i Skien for 400 tilhørere, Notodden for 400 tilhørere, Rju-
kan for 500 tilhørere og Porsgrund for 500 tilhørere.

Reisens utgifter var kr. 413.60. Indtægter kr. 395.00. Kr. 18.60 var
partikassens utgifter for reisen.

Trygve Lie i Hallingdal.

Lie holdt en del foredrag i Hallingdal, men fik ikke fuldført sin reise,
da han blev hjemkaldt.

Han talte paa følgende steder: Gulsvik for 50 tilhørere, Flaa for 70
tilhørere, Gol for 40 tilhørere, Aal for 40 tilhørere, Gjeiko for 60 tilhørere.

Partikassens utgifter er kr. 91.30.

L. Aslaksrud i Trysil.

Aslaksrud begyndte sine foredrag paa Hernes i Elverum for ca. 70
tilhørere. Derefter fortsatte foredragene ved Tørberget for ca. 100 til-
hørere, ved Nybergsund for ca. 80 tilhørere, ved Trysil indbygd for ca.
300 tilhørere, ved Jordet for ca. 200 tilhørere, ved Østby for ca. 100 til-
hørere og ved Ljørdalen for ca. 80 tilhørere.

Johan Evje paa Sørlandet.

Johan Evje holdt 12 foredrag paa sin Sørlandsreise. De fordeles paa:
Sætersdalen 5 foredrag, Oddernes 2 foredrag, Kristiansand 1 foredrag,
Risør 1 foredrag, Arendal 1 foredrag, Porsgrund 1 foredrag og Larvik 2
foredrag.

Partikassens utgifter er kr. 191.30.

Ole Øisang i Jarlsberg.

Øisang har efter partikontorets anmodning holdt foredrag i Jarlsberg paa følgende steder:

Slagen ca. 40 tilhørere, Barkaaker ca. 80 tilhørere og Nøterø ca. 35 tilhørere.

Utgifterne kr. 115.00 er betalt av partikassen.

Harald Langhelle i Nord-Norge.

Langhelle har ialt virket i 7 kredser med følgende antal foredrag:

Lyngen kreds 12 foredrag, Tromsø by 1 foredrag, Malangen kreds 9 foredrag, Senjen kreds 6 foredrag, Trondenes kreds 4 foredrag, Søndre Salten 13 foredrag, Nordre Salten 2 foredrag. Tilsammen 47 foredrag.

Av de steder Langhelle har besøkt kan nævnes: Kilbotn, Myrlands-haug, Harstad, Finsnes, Straume, Græsmyr, Finfjord, Vashaug, Bryghaug, Vangsvik, Kvæfjord, Kvæøy, Tromsø, Draberg, Lyngseidet, Øksvik, Furufleten, Skilbotn, Kvesmenes, Signaldalen, Nordkjøbotn, Storsteinnes, Tennes, Djupvik, Moskodalen, Nordkjø, Rabbaas, Sandnes, Jakobsbakken, Furuhaugen, Fagerlid, Giken, Kvithlik, Kvan, Nesby, Rognan, Fineidet og Junkerdalen.

Partikassens utgifter ved reisen er kr. 659.70.

Kata Dahlstrøms foredragsreise.

Kata Dahlstrøm har foretatt en foredragsreise før valget og avholdt 24 foredrag paa følgende steder:

Kongsvinger, Drammen, Horten, Sandefjord, Tønsberg, Larvik, Skien, Arendal, Kristiansand, Vennesla, Egersund, Stavanger, Haugesund og Bergen.

Til denne agitation har partikassen tilskuddt kr. 469.90.

Andreas Hanssen i Nedenes.

Andreas Hanssen foretok fra 10. til 23. september en foredragsreise til Nedenes og holdt foredrag paa følgende steder:

Fevig ca. 10 tilhørere, Tromøen ca. 40 tilhørere, Eydehavn ca. 100 tilhørere, Grimstad ca. 150 tilhørere, Froland ca. 150 tilhørere, Arendal ca. 200 tilhørere, Husøen ca. 50 tilhørere, Nordli ca. 50 tilhørere, Rygene ca. 50 tilhørere, Laget ca. 50 tilhørere, Giving ca. 50 tilhørere, Ubergsmoen ca. 50 tilhørere, Vegaardsheien ca. 40 tilhørere, Søndeled ca. 40 tilhørere og Tvedestrand ca. 60 tilhørere. Tilsammen 1090 tilhørere.

Av foredragene faller: 1 i Sands kreds, 6 i Nedenes kreds, 2 i Holt kreds og 1 hver i Arendal og Grimstad.

Et par møter gik i stykker grundet sykdom og daarlig fremmøte.

Foredragsreisen balancerte ved de stedlige tilskud.

Waldm. Carlsen i Nordre Helgeland.

Mot at skaffe vikar i «Glommendalens Social-Demokrat» fik vi redaktør W. Carlsen til at ta en tur til Nordre Helgeland foran omvalget. Av den beretning Carlsen har innsendt fremgaar det at turen var ingen fornøielsestur, idet han flere ganger blev overfaldt av voldsomt uveir.

Ved en reise til Bardal gik under stormen motoren istykker, Carlsen var døden nær og maatte gjøre vendereise.

Carlsen holdt foredrag paa følgende steder:

Mosjøen 125 tilhørere, Mosjøen 250 tilhørere, Fellingfoss 70 tilhørere, Ravnåa 100 tilhørere, Haukland 80 tilhørere, Steinmoen 30 tilhørere, Drevvatne 100 tilhørere, Hemnesberget 150 tilhørere, Utskorpen 150 tilhørere, Korgen 100 tilhørere og Hemnesberget 250 tilhørere. Ialt 11 foredrag.

O. M. Gausdal i Vesteraalen og Søndre Salten.

Gausdal holdt følgende foredrag i Vesteraalen:

Bøstrand, Eidet, Stene, Straumsjø, Bretvik, Melbo, Stokmarknes, Fleines, Grytting, Aakenes, Dvergberg, Bjørnskind, Jemestad, Sigerfjord, Holmstad, Kleven, Hemnes. Ialt 17 foredrag for ca. 1800 tilhørere.

Utgifterne ved reisen er kr. 509.25, herav er refundert kr. 210.00. Tilskud fra partikassen kr. 299.25.

I Søndre Saltens kreds holdt Gausdal følgende foredrag:

Løding, Nordvik, Fauske, Rognan, Rusaanes, Stennæs og Bødø hy. Ialt 7 foredrag for ca. 1500 tilhørere.

Utgifterne ved turen til Vesteraalen er kr. 828.00.

M. Foshaug i Trondenes kreds toran omvalget.

Foshaug talte følgende steder:

Borkenæs ca. 250 tilhørere, Gullsfjord ca. 15 tilhørere, Flesnæs ca. 25 tilhørere, Vik ca. 80 tilhørere, Øiar ca. 80 tilhørere, Hemnestad ca. 70 tilhørere og Harstad ca. 450 tilhørere.

Utgifterne er kr. 225.00.

Egede-Nissens reise til Finmarken.

Egede-Nissen begyndte sine foredrag i Trondhjem paa vei nordover.

Følgende steder er foredrag holdt:

Leinstrand 150 tilhørere, Trondhjem 100 tilhørere, Sandnessjøen 200 tilhørere, Svolvær 400 tilhørere, Tromsø 400 tilhørere, Hammerfest 300 tilhørere, Hammerfest 350 tilhørere, Vardø 500 tilhørere, Vardø 250 tilhørere, Bjørnevand 200 tilhørere, Kirkenes 400 tilhørere, Jarfjord 30 tilhørere, Kirkenes 400 tilhørere, Vadsø 250 tilhørere, Tana 150 tilhørere, Mehavn 125 tilhørere, Gamvik 150 tilhørere, Finkongkeilen 60 tilhørere, Berlevaag 250 tilhørere, Kjøllefjord 150 tilhørere, S. Honningvaag 300 tilhørere, N. Honningvaag 100 tilhørere og S. Honningvaag 200 tilhørere.

Reisens kostende har været kr. 1592.00. Indtægter fra foreningerne kr. 610.00. Partikassens tilskud er saaledes kr. 982.00.

Johs. Bergersen paa Vestlandet.

Johs. Bergersen har paa Vestlandet holdt 8 foredrag paa følgende steder:

Bergen 1, Haugesund 1, Stavanger 1, Jæderen 2 og Midthordland 3 foredrag.

Partikassens tilskud til denne reise er kr. 72.45.

Torgeir Vraas reise Vestlandet—Gudbrandsdal.

Ved denne reise holdt Vraa foredrag paa følgende steder:

Voss 300 tilhørere, Sandviken (Bergen) 200 tilhørere, Bergen 300 tilhørere, Nestun 50 tilhørere, Aalesund 500 tilhørere, Sæbø 100 tilhørere, Ørsten 200 tilhørere, Volda 200 tilhørere, Ørskog 25 tilhørere, Vestnæs 150 tilhørere, Sylta 300 tilhørere, Vaagstranden 100 tilhørere, Aandalsnes 80 tilhørere, Dombaas 80 tilhørere, Vinstra 150 tilhørere, Ringeby 100 tilhørere, Øier 100 tilhørere, Faaberg 50 tilhørere, og Lillehammer 400 tilhørere.

Utgifter ved turen kr. 772.20, indtægter kr. 595.00. Partikassens tilskud utgjør kr. 117.20.

Joh. Samuelson i Trøndelagen.

Samuelson begyndte i Indtrøndelagen, hvor han holdt foredrag paa følgende steder:

Stenkjær, Malmo, Sparbu, Røra, Værdalen, Levanger, Skogn, Aasen, Frosta, Skatval, Hegre, Gudaalen og Meraker. Ialt 13 foredrag med ca. 1400 tilhørere.

I Uttrøndelagen talte Samuelson paa følgende steder:

Strinda, Leinstrand, Klæbu, Vikvernet, Mebonden, Øvrebygden, Mostamarken, Melhus, Horg, Soknedal, Singsaas, Holtaalen, Røros landsogn og Røros. Ialt 14 foredrag med ca. 1400 tilhørere.

S. Simensen i Namdaler; og S. Helgeland.

Simensen holdt paa denne reise, som foretoges før omvalget, 17 foredrag. 8 i Namdalen og 9 i Helgeland.

Utgifterne var kr. 635.70.

Sv. Skaardal i Nordre Helgeland.

Skaardal holdt 16 foredrag i Nordre Helgelands kreds, paa følgende steder:

Nesna 2 foredrag, Bardal 1 foredrag, Utskorpen 1 foredrag, Hemnesberget 2 foredrag, Korgen 2 foredrag, Mo 1 foredrag, Skonseng 1 foredrag, Bosmo 1 foredrag, Stenmo 1 foredrag, Drevjen 1 foredrag, Nils-skogen 1 foredrag, Skaland 1 foredrag og Mosjøen 1 foredrag.

Buens foredrag foran omvalget.

Hønefoss 200 tilhørere, Bergen 300 tilhørere, Stavanger 700 tilhørere, Vestfossen 150 tilhørere, Koppang 100 tilhørere, Røros 250 tilhørere og Hommelvik 300 tilhørere.

2 foredrag, Kongsberg og Elverum, blev indstillet.

Olav Oksvik i N. Trondhjems amt.

Oksviks hele foredragsreise foran omvalget var tiltænkt utelukkende Stjørdalen, men grundet spanskesyken fik han kun holdt foredrag i Frosta, Stjørdalen og Frol, og maatte da avbryte foredragsreisen i denne

kreds. Isteden reiste han nordover til Snaasen og Namdalen. Han talte da ved: Namsos, Spillum, Høilandet, Harren, Bergsmoen og Grong.

Utgifterne ved reisen er kr. 438.00.

P. O. Løkke i Gudbrandsdalen.

Redaktør Løkke holdt foredrag i Gudbrandsdalen paa følgende steder: Brennhaugen, Dømbaas, Lalm, Brækkum, Tromsnes og Harpefoss

Ialt ca. 800 tilhørere.

Partikassens utgifter hertil kr. 82.85.

Sverre Krogh i Sogn.

Krogh holdt foredrag i begge Sognkredse paa følgende steder:

Høyanger, Vik (her stiftedes forening), Leikanger, Sogndal, Solvorn, Hafslo, Jostedalen, Bjørk, Skjolden, Øvre Aardal, Lærdal og Aurland.

Partikassens utgifter ved reisen er kr. 525.25.

Emil Stang i Søndre Salten.

Foran valget holdt Emil Stang endel foredrag i Søndre Salten og talte paa følgende steder: Sulitjelma, Fauske, Valnesfjorden, Tverlandet, Straumen og Bodø. Ialt 6 foredrag.

Fr. A. Strøm i Nord-Norge.

Foran omvalget holdt Strøm foredrag i Ransund, Ramstad, Narvik, Bodø, Balangen og Ankenes. Desuten 15 foredrag i Tromsø stift, ialt 21 foredrag. Foran omvalget blev reisen flere gange avbrutt av uveir.

Kristian Aune i Trøndelagen og Nordmør.

Kristian Aune holdt i Uttrøndelagen følgende foredrag i:

Orkedalens kreds: Lønset, Vognill, Stuen, Nordskogen, Birkaaker og Aae.

Strindens kreds: Leangen, Selsbak, Tiller, Hommelvik og Ranheim.

Fosen kreds: Hevnskjel, Vinjeøen, Kirksæterøen, Staurset, Endel møter blev indstillet grundet den spanske syke.

I Nordmør talte Aune ved: Enge, Halse, Aasfjord, Surendalen.

Martin Tranmæl

foretok flere foredragsreiser. Den første i Bratsberg, som omfattet foredrag paa følgende steder: Brevik, Borgestad, Porsgrund, Bamle, Skotfos, Skien, Ulefos, Vaarheim, Seljord, Bø, Gvarv, Notodden, Hjuksebø, Lilleherred, Heddal, Haavin og Rjukan. Paa tilbaketuren talte han i Tønsberg og Larvik. Ialt 19 foredrag for 15,000 tilhørere. Desuten festtaler og deltager som indleder i et distriktsmøte paa Rjukan. Solgte litteratur fra partiforlaget for 1000 kroner. Turneen paaførte ikke partikassen noget direkte utlæg.

I tiden 14. august—23. september foretok Tranmæl en større Vestlandsreise. Han talte paa følgende steder: Trondhjem, Kristiansund (2 foredrag), Kleive i Romsdalen, Molde, Aalesund, Bergen (3 foredrag), Nestum, Odda (3 foredrag), Tyssedal, Skjeggedal, Ullensvang, Aalvik,

Ulvik, Granvin, Røldal, Kopervik, Stavanger (3 foredrag), Hillevaag, Sandnes (2 foredrag), Time, Aalgaard, Sviland, Nærbø, Saude, Egersund, Flekkefjord (2 foredrag), Søndre Undal, Mandal, Vennesla, Kristiansand, Grimstad, Eydehavn, Tvedestrand, Sannikedal, Drangedalskroken, Prestestranden og Kragerø. Tilsammen 46 offentlige foredrag for 31,000 tilhørere. Dertil kommer taler paa endel fester som arrangert umiddelbart efter foredragene. Paa turen blev der solgt partilitteratur for ca. 2000 kroner. Ogsaa denne foredragsreise har sig uten direkte tilskud fra partikassens side.

Hedemarken. Fra 5—12. mai talte Tranmæl paa følgende steder: Stange, Vang, Hamar (2 foredrag), Brumunddalen, Løiten, Svindal, Moelven og Ringsaker, — tilsammen 9 foredrag.

Fra 5.—8. oktober: Ottestad, Aadals Bruk, Romedal, Valset, Tangen og Nes, — tilsammen 6 foredrag.

Fra 2.—10 november likeledes Hedemarken med foredrag paa Rasten, Aasta, Lilleelvedalen, Stai, Sørskogsbygden, Hernes, Elverum og Heradsbygden, — tilsammen 9 foredrag. Foredragene i Foldalen og Rendalen maatte avlyses paa grund av spanskesyken.

I Smaalenene fra 28. september til 2. oktober med foredrag paa følgende steder: Ørje, Strømsfos, Fredrikshald (2 foredrag), Tistedalen, Sannesundt og Fredrikstad, ialt 7 foredrag.

Enkeltforedrag.

Randolf Arnesen: Ski, Høyanger (2 foredrag), Nesbyen, Lærdal (3 foredrag), Trysil, Lørenskog, Gjeilo, Jømna, Rena, Aakrene, Sandviken, Ski, Moss, Rygge, Sandefjord, Volden Asker, Lillestrøm, Brevik, Porsgrund, Skien, Hafslo i Sogn, Lærdal.

Torgeir Vraa: Hamar, Bergen, Svelvik, Strinda.

Herman Haugerud: Lillestrøm, Grorud, Lena, Toten, Drammen, Lillestrøm, Moss herred, Tonsaasen, Kirkenær, Tunhøvd, Sandviken, Vestre Aker, Brumunddalen, Veldre, Ski, Modum, Sandefjord, Borge, Sandviken, Røyken, Stabæk, Tønsberg, Vikesund, Rælingen, Fredrikshald, Drøbak, Moss, Jensvold, Røros, Hovind, Soknedalen, Støren, Borgen Tune, Alvim og Rolvsøy.

Carl Øien: Rjukan, Hønefos, Stabæk, Horten, Lillestrøm (2 foredrag), Brandbu, Lunner (2 foredrag), Ski og Kraakstad.

Aksel Schultz: Dovre, Sætre i Hurum, Bækkestranden, Sokna, Raåde, Snarum, Sysle, Brandbu og Fluberg.

Lars Sæther: Brandbu (2 foredrag), Sylling, Mysen, Askim, Rakkestad, Sponviken, Kullenhund, Nesodden, Ørenviken, Olberg og Brumunddalen.

G. E. Stubberød: Eidsvold, Bryn, Kvitseid, Rasten, Kap, Raufos, Skreia, Skien, Porsgrund, Elverum, Rena, Muggerud, Egge i Lier, Sylling, Øverskogen og Horten.

Jac. Vidnes: Hønefos.

Johan Jacobsen: Lier, Lierstranden, Holmestrand, Ski, Rygge, Gran (2 foredrag), Spydeberg, Fredrikshald, Fredrikstad, Gangnes og Mørk i Høland, Hønefos, Lillestrøm, Kongsvinger, Horten, Vaaler i Solør, Flateby, Drammen, Hurdalen, Torp og Hemnes.

Svend L. Skaardal: Gran, Sylling og Land.

A. Bratvold: Moss og Larvik.

Anna Pleym: Drøbak.

Emil Stang: Fredrikstad, Sarpsborg, Stange, Tistedalen, Soon, Gjeilo, Kongsvinger, Haga, Sæterstøen, Magnor, Vestmarken, Skotterud, Lisleby, Kraakerøy, Fredrikshald, Horten, Sandefjord og Trondhjem.

S. Simensen: Sætre i Hurum, Kraakerøy, Greaaker og Skoger.

Edv. Bull: Kristiansand, Lillestrøm, Rasten, Kirkemo, Koppang, Øvre Sandsvær, Kongsberg, Sandefjord og Larvik.

A. Buen: Blaker, Moss, Risør, Drøbak, Tønsberg, Lillestrøm, Gro-rud, Greaaker, Sarpsborg.

Ingv. Rastad: Blaker, Drøbak, Eidsvold, Ringsaker, Fagernes, Not-odden, Sannesund og Fredrikshald.

O. M. Gausdal: Strømmen, Hemnes i Høland, Tønsberg, Tomter og Høvik.

Petter Nilssen: Vinstra.

Inge Debes: Storlrammar, Sokna, Skotselven, Moss, Gjøvik, Jeløen, Bleiken og Ørjan.

Hans Amundsen: Trysil og Navnaen.

Edw. Mørk: Asker, Græsvik, Drøbak (2 foredrag), Viul, Disenaen, Skarnes, Bjøreraen, Løvbrøtte, Enebak og Ekebergdalen.

T. Opsand: Lysaker.

A. Finstad: Kirkenær.

R. Torgeirson: Hobøl, Skjærdalen, Larvik, Tangen, Sarpsborg, Heradsbygden, Nordskogsbygden og Elverum.

Jacob Friis: Lillehammer, Rakkestad, Moss, Trondhjem, Bergen, Kri-stiansund, Fredrikstad, Grorud og Lysaker.

Alfred Madsen: Korsvold i Aker.

Anna Johnson: Urskog, Gjeithus, Fetsund, Kongsberg, Rælingen (2 foredrag), Bjørkelangen, Vikesund, Østre Jevnaker, Larvik, Fredriksvern, Østre Halsen, Sandefjord, Tønsberg, Horten og Slemmestad.

Ole O. Lian: Hønefos, Røros, Trondhjem og Hommelvik, Drammen, Sarpsborg, Skien, Fredrikstad, Flisen, Bergen, Haugesund, Stavanger, Sandnes, Egersund, Bygdø Skatval, Stenkjær, Værdalen, Støren og Aalen.

Hulvdan Wigaard: Brumunddalen og Kraakstad.

L. Aslaksrud: Fetsund, Høland, Enebakstrand og Væklheim.

Jens Teigen: Eidsvold, Skien, Tønsberg, Hurdalen, Græsvik, Glem-minge og Lisleby.

Martha Tynæs: Thorsnæs, Hemnes, Græsvik og Hønefos.

Johs. Bergersen: Moss og Enebak.

Gunnar Ousland: Roverud, Moss, Drammen, Hamar, Stavanger, Ber-gen og Brandbu.

Chr. H. Knudsen: Tønsberg, Moss, Jesseim, Eidsvold, Vestfossen og Drammen.

Oscar Pedersen: Vennesla, Elverum, Sundvolden, Ringerike, Brandbu, Lunner, Lier og Lillehammer.

Magnus Nilssen: Stange, Nes Romerike, Arneberg, Glemminge, Moss og Hønefoss.

Helga Karlsen: Fetsund.

- K. Hagmann:* Bækkestranden.
A. Indrebø: Rygge og Kløften.
Per Kviberg: Drammen og Strømsgodset.
Eivind Reiersen: Hamar.
Andr. Hanssen: Moss og Tønsberg.
Henrik Lang: Svelvik, Stokke og Eidsvold.
Sverre Iversen: Tomter og Hønefos.
M. Jul. Halvorsen: Strømmen.
M. Puntervold: Heggedal, Kullebund, Oppegaard og Stabæk.
Alb. Raaen: Krøderen, Olberg, Mysen og Askim.
P. O. Løkke: Jømnå, Sørskogsbygden og Hemnes.
Olav Kringen: Dokka, Torpe i Land, Fredrikstad, Fetsund og Høland (3 foredrag).
Erling Lian: Løken i Høland, Hemnes og Urskog.
Kr. Aamodt: Øienkilen og Hakedal.
Hans J. Engh: Rakkestad, Engelsviken, Kragtorp og Hemnes i Høland.
L. Sæbø: Sande i Jarlsberg.
A. F. Løchen: Frogn og Gahnsdalen.
E. Volan: Tune.
Sigrid Syversen: Skoppum og Askim.
Ole J. Bakke: Horten og Borre.
Sverre Krogh: Aalesund, Molde og Kristiansund.
Chr. Hornsrud: Ski, Fetsund og Bjørkelangen.
Kr. Tønder: Hømmelvik, Sannessjøen og Svolvær.
Tranmæl: Sarpsborg (2 foredrag), Moss, Lillestrøm, Lilleelvedal, Trondhjem (2 foredrag), Støren, Kongsvinger, Skarnes, Nes paa Romerike, Hadeland, Mysen, Askim, Arendal, Risør, Lillehammer, Hundtorp, Faaberg, Tretten, Ringebu, Haugsund paa Eiker, Drammen (3 foredrag), Bærum, Sandefjord, Jevnaker, Jeløen pr. Moss, Skjeberg, Sarpsborg, Borgenhaugen, Horten, Holmestrand, Koppang, Eidet, Kirkmo i Aalen, Røros (2 foredrag), Kojan, Blaker, Urskog, Drøbak, Minde, Bøn, Eidsvold, Kongsberg, Grorud, Tønsberg (2 foredrag), Larvik, Værdalen, Levanger og Stenkjær.

Partikontoret har ogsaa formidlet endel foredrag i Kristiania. Men de kommer med i beretningen for Kristiania Arbeiderparti.

Med Ungdomsforbundet er truffet overenskomst om samarbeide i Nord-Norge. Forbundet har i det sidste hat en egen sekretær deroppe. Det har indtil i december været Harald Langhelle. Fra den tid overtok S. Simensen stillingen. Sekretæren utfører agitations- og organisationsarbeide for partiet og Ungdomsforbundet vekselvis. Foreløbig ihvertfald har ordningen vist sig heldig. I 1918 blev det hovedsakelig valgarbeide. Senere kan det bli anledning til at ta sig nærmere av organisationsarbeidet, hvad der er i høi grad nødvendig.

Fællesagitation ved Landsorganisationen.

I november blev der som allerede nævnt efter overenskomst med Arbeidernes faglige Landsorganisation igangsat en agitation i tilslutning

til de krav som blev formulert i fællesmanifestet. Utgifterne ved denne agitation er hittil baaret av Arbeidernes faglige Landsorganisation.

Følgende partifæller holdt foredrag:

Martin Tranmæl: Bergen (2 foredrag), Stavanger (2 foredrag), Haugesund, Porsgrund, Skien, Krokstadelven, Bækkestranden og Sande.

Ole O. Lian: Horten, Sarpsborg, Fredrikshald, Fredrikstad, Moss, Kongsvinger og Kristiania.

Emil Stang: Hamar.

A. Bratvold: Volden i Asker.

Arvid G. Hansen: Brumunddalen.

G. Ousland: Kristiania.

Oscar Pedersen: Lillehammer.

Herman Haugerud: Grorud og Lørenskog.

Jac. Friis: Lillestrøm.

Randolf Arnesen: Bergen og Kristiania.

Ingv. Rastad: Aadals Bruk.

G. E. Stubberød: Solbergelven.

Kristan Aune: Tistedalen.

Aksel Schultz: Eidsvold.

1. maidemonstrationen.

Aarets 1. mai-demonstration fik anselig tilslutning. De centrale krav var: 8-timers arbejdsdag, effektive dyrtidsforanstaltninger og kamp imot militær- og kneblingspolitikken. *Reinert Torgeirson* skrev aarets mai-sang.

Der blev gennem partikontoret formidlet talere til følgende steder:

Aadalsbruk: H. Wigaard.

Aalesund: Jac. Friis.

Aamodt: Ole J. Bakke.

Agnæs: A. Bay.

Arendal: A. Eines.

Ask: Math. Fredsti.

Asker: Halvdan Koth.

Askim: Jakobsen.

Bamle: Erling Lian.

Bagn i Valdres: O. Rossow.

Bergen: Chr. H. Knudsen og

Egede Nissen.

Bjørkelangen: H. Flateby.

Blaker: L. Aslaksrud.

Brandbu: H. Fjeld.

Brevik: Osc. Ottersen.

Brumunddalen: Kr. Jacobsen.

Bøn: A. Bratvold.

Dombaas: E. H. Brændholen.

Drammen: M. Puntervold.

Drøbak: C. S. Bentzen.

Eidsfoss: Øistein Martinsen.

Eidsvold: H. Finstad.

Elverum: Johan Samuelsen.

Eydehavn: Alfr. Madsen.

Fetsund: K. M. Nordanger.

Foldalen: Johs. Ødegaard.

Fredrikshald: Ludv. Hansen.

Fredrikstad: G. Ousland.

Gjeithus: Chr. Hornsrud.

Gjesaasen: Andr. Pedersen.

Gjøvik: Johan Gjølstein.

Gran: A. E. Gundersen.

Græsvik: A. Moeskau.

Givarv: Olav Steines.

Hakedal: Andr. Bøe.

Hamar: Joh. Evje.

Haugesund: Joh. Bergersen.

Hof i Jarlsberg: Lars Heimtun.

Holmestrand: Johan Jacobsen.

Hommelvik: S. Simensen.

Horten: O. M. Gausdal.

Høgefoss: T. Tellefsen.

Høiangen: Randolf Arnesen.

Hønefoss: Sverre Iversen.	Odnes: Jørgen Jahren.
Høvik: Andr. Juell.	Porsgrund: Eivind Reiersen.
Jevnaker: Gunstein Andersson.	Rakkestad: Ivar Jørgensen.
Kap: Hans J. Engh.	Raufoss: Johannes Bø.
Kongsberg: Andr. Hansen.	Rena: Ernst Løwaas.
Kongsvinger: M. Foshaug.	Risør: Antonsen-Nøkleby.
Kragerø: I. Rastad.	Ringsaker: M. Jul-Halvorsen.
Kravik i Nore: Hans Høglund.	Rjukan: Harald Langhelle.
Kristiania: Ole O. Lian, A. Buen.	Sande i Jarlsberg: K. Bjurstrøm.
P. Moe-Johansen og Martin	Sandefjord: C. Jeppesen.
Tranmæl.	Sandvikøen: Magnus Nilssen.
Kristiansand: Kr. Tønder.	Skarnes: Arvid G. Hansen.
Lalm i Gudbr.dalen: P. O. Løkke.	Ski: Martha Tynæs.
Larvik: J. Vidnes.	Skien: Emil Stang.
Lesjeværk: Olav Kringen.	Skotfoss: Oksel Schultz.
Levanger: K. T. Sjøli.	Slemmestad: Henrik Lang.
Lier: Alf Hansen.	Strømmen: Hans Amundsen.
Lillehammer: Niels Ødegaard.	Svelvik: A. F. Løchen.
Lillestrøm: Sv. Skaardal.	Sylling: T. Opsand.
Lunde: Lars Sæther.	Sætre: A. J. Horgen.
Lunner: Chr. Hansen.	Tistedalen: Tryve Lie.
Lysaker: Edv. Bull.	Trondhjem: H. Bergh.
Mandal: Henry Lian.	Tønsberg: O. Øisang.
Mjøndalen: Eugène Olaussen.	Tønset: Jørgen Dahl.
Moss: Herman Haugerud.	Ulefoss: Edv. Mørk.
Muggerud: Knut Thon.	Urskog: H. Pettersen.
Mysen: L. Rungstad.	Vardal: Jens Teigen.
Nakkerud: Math. Fredsti.	Vennesla: Oscar Pedersen.
Navnaaen: Ulrik Bunæs.	Veme: Joh. Rogne.
Notodden: Waldm. Carlsen.	Vestfossen: Carl Bonnevie.
Odda: Torgeir Vraa.	Vittingfoss: G. E. Stubberød.

Samlet mundtlig agitation.

Den samlede virksomhet er:	
30 agitationsturneer med ialt	446 foredrag
63 partiføllers enkeltforedrag ialt	432 —
Fællesagitation med Landsorganisationen	31 —
Foredragene 1. mai	107 —

Ialt 1016 foredrag

Det norske arbeiderpartis forlag.

Den skriftlige agitation.

Forlagets virksomhet har i 1918 været ganske livlig. Der er utgit en række større bøker og aktuelle brosjyrer, og omsætningen har været i jevn stigning. Fra 1. juli blev forlaget utskilt som selvstændig forretning, og samtidig blev *Reinert Torgeirson* ansat som forlagschef med en

løn av kr. 5000.00 pr. aar. Der blev leiet lokaler til forretningen i kjelderetagen i Folkets Hus, men da disse maatte indredes og oppduses, kunde de ikke bli tat i bruk før omkring 1. oktober. Leien er kr. 1330.00 pr. aar. Foruten forlagschefen er der ansat en ekspeditør med løn kr. 1560.00 pr. aar og en visergut med løn kr. 1040.00.

Som regnskapet viser har omsætningen i 2. halvjaar været kr. 41,642.51. Nettooverskuddet er kr. 3580.67. I virkeligheten er det større. «Det 20de Aarhundrede» har nemlig gaat med et underskud av kr. 2108.23 som bæres av forlaget. Desuten maa man være opmerksom paa, at forretningens start krævet endel ekstraordinære utlæg. Paa den anden side er det klart at 2. halvjaar med stortingsvalg og livlig agitationsvirksomhet har været særlig gunstig for salg av literatur. Partiforlaget besørgtet al forhandling av partiets valgbrosjyrer. Disse blev solgt omtrent til produktionspris. Arbeiderkalenderen og Arbeidets Jul blir først overtat av forlaget fra næste aar.

Der er i aarets løp utgit følgende bøker og brosjyrer: 1. Hans Amundsen: «Vor ædruelighetskamp», pris kr. 1.00, oplag 2000. 2. Arvid G. Hansen: «Kampen for religionsfrihet», pris kr. 3.00, oplag 1200. 3. Joh. Gjøsteen: «Bør statskirken ophæves?», pris 15 øre, oplag 2000. 4. Joh. Falkberget: «Røtt jer sammen», pris kr. 0.75, oplag 3000. 5. Oscar Pedersen: «Avvæbning», pris kr. 0.75, oplag 2000. 6. Edv. Bull: «Karl Marx», pris kr. 3.50, oplag 1500. 7. «Det komm. manifest», pris kr. 1.00, oplag 3000. 9 Edv Bull: «Socialisme og syndikalisme», pris kr. 0.50, oplag 6000. 10. Martin Tranmæl: «Socialisme og de socialistiske fremgangslinjer», pris kr. 0.50, oplag 10 550. 11. Jacob Friis: «Internationalen», pris kr. 1.00, opl. 3000. 12. Oscar Pedersen og M. Tranmæl: «Hvad Arbeiderpartiet vil», valgbrosjyre, opl. 45 000. 13. O. Pedersen: «Dyrtd og venstrestyre», valgbrosjyre, opl. 60 000. 14. O. Scheflo: «Det militære sluk», oplag 15 000. 15. Chr. Hornsrud: «Fram til jorden», pris kr. 0.50, oplag 19 200. 16. «Folkeforsikring eller folkepension», pris kr. 2.50, oplag 1500. 17. Arvid G. Hansen: «Venstre og aandsfriheten», valgbrosjyre, oplag 15 000. 18. Andr. Hansen: «Arbeiderpartiet og religionsundervisningen», valgbrosjyre, oplag 45 000. 19. Magnus Nilssen og Inge Debes: «Folkepension», valgbrosjyre, oplag 30 000. 20. Osc. Pedersen: «Frem til omvalg», valgbrosjyre, oplag 30 000. 21. Arvid G. Hansen: «Skole og kristendom», pris kr. 2.75, oplag 2000. 22. Bjarne Jullum: «Revolutionen i Finland», pris kr. 0.75, oplag 3000. Tilsammen 23 bøker og brosjyrer i et samlet oplag av 343 450 eksemplarer.

De bøker som er utgit like før jul kommer først paa næste aars regnskap. Desuten er til Marx-jubilæet utgit et billede av Marx i 500 ekspl. «Det komm. manifest» er helt utsolgt, «Drømmen om fremtiden» likesaa. Av Bulls «Socialisme og syndikalisme», Tranmæls «Socialisme», Wells «Nye Verdener», Kautskys «Den sociale revolution» og «Det socialistiske program», Krapotkin: «En oprørers ord» og «Kommunal invalid- og alderspension» er der bare nogen smaa restoplag.

Der er knyttet forbindelse med en række bokhandlere. Flere parti-blade har i aarets løp aapnet utsalg av literatur. Gjennem sirkulærer har forlaget regelmæssig staat i rapport med partiforeningerne.

«Det 20de Aarhundrede»

har som det vil fremgaa av regnskapet gaat med et underskud av kr. 2108.23. I virkeligheten er underskuddet større. Tidsskriftet er ikke debitert for ekspeditionsarbeidet som kræver adskillig tid. Abonnent-tallet har i 1918 været omkring 1800.

De opsatte budgetter er naturligvis bare anslagsvis. Der kan indtræffe mange ting som enten kan bidra til at forhøje eller reducere de opsatte summer. «Det 20. Aarhundrede» er budgettert med et underskud av 3000 kroner. Der bør ved første anledning bli foretat en passende kontingent-forhøielse. Hovedbudgettet for forlaget er ogsaa helt anslagsvis. Det sier sig selv at det her er vanskelig, spesielt for indtægternes vedkommende, at stipulere noget bestemt. Det avhenger jo av saa mange tilfældige omstændigheter, hvordan omsætningen kommer til at arte sig.

Fra 2. halvår overtok Edv. Bull redaktionen av «Det 20. Aarhundrede» efter Inge Debes. Som redaktør av den kommunale avdeling fortsetter Johan Evje.

Kristiania, 8. februar 1919.

Reinert Torgeirson.

Arbeidets jul

utkom under redaktion av Arvid Hansen i et oplag av 15 000 og indbragte 10 000 kroner. Overskuddet utgjør ca. 2 000 kroner. Regnskapet er ikke opgjort idet denne beretning skrives.

Arbeiderkalenderen

redigeres av en komité bestaaende av Ole O. Lian, Kyrre Grepp og Oscar Pedersen. Kalenderen for 1918, som kom ut 1917, blev utgit i et oplag av 20 000 og bragte et overskud av kr. 4 124.74. Høsten 1918 blev kalenderen for 1919 utgit. Den blev trykt i et oplag paa 42 000. Overskuddet vil sandsynligvis bli paa 4 000 kroner.

Partipressen.

«Folkets Frihet», som utgives av Østfinmarkens kredsparti og «Namdalens Socialdemokrat», som utgives av Namdalens kredsparti, er av landsstyret godkjendt som partiorganer.

Ved utgangen av 1918 hadde partiet følgende godkjendte presseorganer:

Partiblade	Beg. at utk.	Utk. i uken	Redigeres av
Social-Demokraten, Kristiania	1884	6	Olav Scheflo
Arbeidet, Bergen	1893	6	Sverre Krogh
Ny Tid, Trondhjem	1899	6	Chr. Hilt
1ste mai, Stavanger	1899	6	Otto Luihn
Nordlys, Tromsø	1902	3	Peder Kaasmoli
Fremover, Narvik	1903	2	Joh.s Andreassen
Fremtiden, Drammen	1905	6	Torgeir Vraa
Smaal. Social-Demokrat, Fr.stad	1906	6	P. Moe-Johansen
Sørl. Social-Demokrat, Kr.sand	1907	6	Ola Solberg
Tiden, Arendal	1907	6	Carl Hornli
Tidens Krav, Kristiansund	1906	3	Ingv. B. Jacobsen
Arbeidets Ret, Røros	1906	3	Jens Galaaen
Bratsberg-Demokraten, Skien	1908	6	H. Berg
Glommendalens Socialdemokrat	1915	6	Waldm. Carlsen
Demokraten, Hamar	1909	6	P. O. Løkke
Vestfold Arbeiderblad, Tønsberg	1909	6	Ole Øisang
Haugesunds Folkeblad	1910	3	Carl Westerlund
Nybrott, Larvik	1911	6	Andr. Hanssen, A. Eines
Moss Social-Demokrat	1912	2	Arne Magnussen
Daggry, Horten	1912	3	Ole J. Bakke
Nordlands Social-Demokrat, Bodø	1909	3	Edvard Jørstad
Ny Dag, Gjøvik	1913	3	Eivind Reiersen
Hønefoss og Oplands Soc.-Demokrat	1913	3	Jørgen Thon
Akershus Soc.-Demokrat, Lillestrøm	1913	3	Arvid G. Hansen
Vestfinmarkens Social-Demokrat	1913	2	Chr. Andr. Olausen
Østerdalens Soc.-Demokrat, Elverum	1915	3	Olav Sæther
Helgelands Fremtid,*) Mo i Ranen	1916	2	R. Knudtson
Folkeviljen, Sjøveien	1911	2	Kr. Tønder
Folkets Frihet, Kirkenes	1918	2	Alfred Skar
Namdalens Social-Demokrat	1912	3	Joh.s Eide
<i>Desuten utkommer følgende social-demokratiske blade</i>			
Romerikes Blad, Jesseim (privat)	1902	2	M. Jul-Halvorsen
Finmarken, Vardø	1899	2	J. Nygaard
Indtrøndelagens Social-Demokrat	1913	3	A. Lian
Folkets Røst, Askim	1917	3	Sverre Hjertholm
Uttrøndelagens Social-Demokrat	1916	2	J. Rostad

Partiet utgir «Det 20. Aarhundrede» under redaktion av Edv. Bull og Johan Evje, Arbeiderpartiets Kvindeforbund «Kvinden», som redigeres av en komité og Det socialdemokratiske Ungdomsforbund «Klassekampen» med Eugene Olaussen som redaktør.

*) Før Dunderlandsdølen.

„Socialdemokraten“

har i aaret har særlig mange vanskeligheter at kjæmpe med. Trods disse har der ikke indtraadt nogen stagnation. Bladet har forøket sit abonnentantal med 2500, derav ca. 2000 indenbys og 500 utenbys. Annonceindtægterne er steget fra 252 219 kroner i 1917 til 352 314 kroner. Indtægtsbudgettet var opsat til 758 000 kroner, der er indkommet 881 810. Da prisstigningen paa alle forbruksartikler fortsatte i aarets løp, er utgifterne blit meget større end beregnet. Disse er steget med 123 190 kroner utover det budgetterte. Dyrtdistillægget til redaktions- og ekspeditionspersonalet er forhøiet gjentagne gange. Avisbudene har faat sin løn forhøiet, trykningsprisen er forhøiet. Grundet vanskelighet med fabrikationen av papir ved vor papirforbindelse, maatte vi kjøpe endel papir til en høiere pris end vor aarskontrakt lød paa. Forøvrig er alt til at fremstille en avis steget. Bladet har hat et driftsoverskud av 2420 kroner. Arbeidernes Aktietrykkeries aktier er indløst med et beløp av 28 686 kroner. Kristiania Arbeidersamfunds aktier i bladet 11 400 kroner er likeledes indløste. Disse beløp 40 086 kroner er ikke medtat i ovennævnte utgifter, regner vi disse ekstraordinære utgifter med fremkommer et regnskapsmæssig underskud paa 37 476 kroner. Annonceprisen er forhøiet med 3 øre pr. m/m.

I redaktionen er foruten skifte av redaktør — som tidligere er omtalt — ansat en ny medarbeider, nemlig Alfred Aakerman.

Pressefondet.

Der stilles stadig krav fra partiblade om laan av Pressefondets midler. Paa grund av dyrtiden har mange av vore aviser hat store vanskeligheter at overvinde. Men Pressefondet raader ikke over tilstrækkelige midler til at kunne imøtekomme alle disse krav. For imidlertid at yde bistand, hvor dette var mest nødvendig, blev det i aaret optat nye laan paa tilsammen 17 700 kroner. Disse utgjør sammen med tidligere laan kr. 44 076.45. Pressefondet har utestaaende fordringer for ialt kr. 66 099.29. Formuen pr. 31. december 1918 utgjorde kr. 24 090.04.

Det socialdemokratiske pressekontor

fortsatte i 1918 virksomheten i samme spor som før. Kontoret hadde forbindelse med alle de partiblade, som har behov for nyhetsstof undtagen «Fremover», Narvik, og begyndte ogsaa at sende opslagstelegrammer til arbeiderne ved Store norske Spitsbergenkompanis gruber i Advent Bay.

Gjennem hele aaret kjæmpet kontoret med store økonomiske vanskeligheter, idet det stadig viste sig vanskeligere og vanskeligere at faa dets tilgodehavender indbetalt. Særlig var dette tilfældet med aviserne i Nord-Norge.

I aarets løp gik «Demokraten», Hamar over til dagblad.

Av *utenlandske forbindelser* opretholdtes forbindelserne med København og Stockholm, likesom kontoret distribuerte utvalg av Rosta-byraaets telegrammer.

«Social-Demokratens» redaktør henstillet i begyndelsen av december til kontorets bestyrer at avskedige korrespondenten i Stockholm, idet han stillet krav om at der som korrespondent skulde ansættes en journalist, som tilhørte det venstre-socialistiske parti. Undertegnede fremholdt at korrespondenten i en række av aar hadde skjöttet sin stilling tilfredsstillende, at der aldrig var tat partiske hensyn ved ansættelse av korrespondenter og at de samme indvendinger som kunde rettes mot korrespondenten i Stockholm, ogsaa kunde rettes mot mig som kontorets bestyrer. Jeg opsa derfor under 9. december min stilling. I den anledning vedtok centralstyret i møte 11. december følgende uttalelse:

«Centralstyret vil, under henvisning til redaktør Scheflos paategning til Oscar Pedersen skrivelse — anmode Oscar Pedersen om at ta sin opsigelse tilbake. Centralstyret vil samtidig uttale sin anerkjendelse av den dygtige og loyale maate hvorpaa Oscar Pedersen har røgtet sin stilling som bestyrer av pressekontoret.»

I mit svar paa denne henstilling fra centralstyret uttalte jeg bl. a.:

«Det er rigtig nok at hr. Scheflo aldrig har uttalt nogen direkte misfornøielse med min ledelse av pressekontoret. Men allerede deri at han henstiller til mig at opsi korrespondenten ligger der en utilsløret tilkjendegivelse av at pressekontoret, forsaavidt nyheter fra Sverige angaar, ikke er tilfredsstillende ledet. Deri er jeg altsaa ikke enig under hensyn til forholdene slik som de nu ligger an.

Jeg er ogsaa nødt til at tænke paa hvilke konsekvenser en saadan fremgangsmaate kan føre til. Det kan jo meget let tænkes at ogsaa en eller flere av de utenbys redaktører følte sig irritert over den maate, hvorpaa en av vore korrespondenter skjöttet sit hverv og kom med henstilling til mig om at avskedige vedkommende. Det vilde være klart at man da vilde komme op i ganske uholdbare forhold. Enten har man tillid til at jeg som pressekontorets bestyrer ved anvendelse av de bedst skikkede korrespondenter vi kan faa og under hensyn til til forholdene forøvrig søker at gjøre pressekontoret bedst mulig istand til at skjømte sin opgave eller har man det ikke. Jeg har i en række tilfælde uttalt min misfornøielse med detaljerne i korrespondenternes virksomhet. Det har jeg gjort baade overfor korrespondenten i Kjøbenhavn og overfor korrespondenten i Stockholm, men generelt set maa jeg si, at under hensyn til de overordentlige store vanskeligheter korrespondenterne arbeider under har de begge utført sit hverv tilfredsstillende.

Ved at paalægge mig at avskedige den ene av dem tvang man mig derfor efter min mening til at begaa en uret og i selve anmodningen laa en tilkjendegivelse av mistillid, og der laa en indblanding i de dispositioner, som jeg mener rettelig bør tilligge mig som kontorets bestyrer. Jeg maa be om ikke at bli misforstaat. Jeg mottar altid med glæde raad og meningsytringer angaaende kontorets virksomhet. Jeg mottar likeledes med glæde direktiver angaaende bestemte arter av stof o. s. v. Jeg overveier altid disse ting, prøver dem bedst mulig. Men naar jeg paalægges et moralsk press, som tvinger mig til at avskedige en efter min mening dygtig og overordentlig samvittighetsfuld korrespondent, saa er det jo i realiteten ikke længere jeg som er bestyrer av pressekontoret.»

— — —
«Da situationen saaledes ingensomhelst forandring har undergaat

siden jeg den 9. december indsendte min afskedsansøgning finder jeg desværre at maatte fastholde den.»

I henhold hertil fratraadte jeg stillingen ved nytår.

Pressekontolets driftsregnskab viser for 1918 et underskud paa kr. 6941.13, væsentlig fremkommet ved, at der i sidste halvaar blev bevilget en række løns- og dyrtidstillæg uten at der samtidig blev git anvisning paa, hvordan de forekede udgifter skulde dækkes. Det budget, som var opsat for aarets drift, blev paa denne maatte fuldstændig sprængt.

Oscar Pedersen.

Arbeidernes Aktietrykkeri.

I henhold til landsmøtets beslutning har partiets styre indløst aktierne i Arbeidernes Aktietrykkeri. Aktietrykkeriet er saaledes blit et helt parti-føretagende. Det er av praktiske grunde administrert som aktieselskap, men partiet har raadigheten over aktiemajoriteten. Der er transpotert en aktie til Landsorganisationen, en til trykkeriklubben og en til Chr. H. Knudsen.

Partiet overtok trykkeriet fra 1. juli. Det gamle styre (Lian, Chr. H. Knudsen, A. Knudsen, Løkkeberg og H. Pettersen) fungerte dog efter anmodning til i oktober. Det blev da holdt generalforsamling i aktieselskapet og som nyt styre blev valgt: Emil Stang (formand), Ole O. Lian og Martin Tranmæl. Landsmøtevalgt styremedlem er Chr. H. Knudsen (som er viceformand i det nye styre). Aktietrykkeriets trykkeriklub blev git anledning til at vælge et styremedlem. Som saadan blev valgt Hans J. Engh (som har fungert som styrets sekretær). Suppleanter: A. Knudsen, Halvard Olsen og Johs. Ødegaard.

Overskuddet for trykkeribedriften for aaret 1918 utgjør kr. 57 569.69. Foruten de vanlige avskrivninger — 10 000 kroner om aaret — er der avskrevet 9 000 kroner paa metal og 2 000 kroner paa farve. Det endelige nettooverskud blir saaledes kr. 36 569.69. Overskuddet viser saaledes i forhold til aktiekapitalen 125.26 pct., mens overskuddet uttrykt som samlet fortjeneste paa omsætningen, bare gir 9.6 pct. Med hensyn til driften saa har der i 1918 likesom i de sidste krigsaar været mange vanskeligheter at overvinde. For selv om driftsutbyttet er saa stort som henimot 60 000 kroner, saa har trykkeriet som bekjendt manglet den nødvendige kontante driftskapital. Gjælden er steget fra kr. 166 536.92 den 31. december 1917 til kr. 257 554.37 ved utgangen av december 1918.

Klichéanstalten hadde et samlet underskud i aaret paa driften av kr. 1 327.39. Idet første halvaar gik den med et underskud av kr. 3 533.96, mens andet halvaar bragte et overskud av kr. 2 206.57. Klichéanstalten skylder nu trykkeribedriften for driftslaan kr. 7 998.70. Det sidste halv-aars drift gir imidlertid ret til at tro, at klichéanstalten ikke alene vil bære sig, men ogsaa gi et litet overskud i fremtiden.

Stortingsvalget 1918.

Ved valget blev der av Det norske Arbeiderparti stillet kandidater i 124 kredser. Det var saaledes i hele landet kun i Søndfjord og Ytre Søndmøre kredser hvor partiet ikke hadde kandidat ved valget.

De nye kredser som er kommet til ved dette valg er:

Søndre Gudbrandsdal	med	600	stemmer
Lister	»	82	—
Indre Sogn	»	453	—
Ytre Sogn	»	272	—
Kinn	»	136	—
Risør	»	326	—

ialt 1869 stemmer

Arbeiderpartiets kandidater erholdt tilsammen 209,333 stemmer. Her-til kommer spredte stemmer 227, saaledes at der regnes med ialt 209,560 stemmer for Arbeiderpartiet.

Det fremgaar av partiets valgstatistik at der har været baade gevinst og tap under valget. Dette kan opstilles saaledes:

Gevinst:

I 18 bykredse	4,139
I 63 landkredse	19,811
81	Gevinst 23,950

Tap:

I 24 bykredse	7,501
I 19 landkredse	4,891
43	12,392

Vi har saaledes gaat frem i 81 kredse og tilbage i 43, og gevinsten op-vejer tapet med 11,558.

I forhold til tidligere valg er vor fremgang ved dette valg svakere.

I sammenligning med de øvrige partier er styrkeforholdet følgende:

Venstre og Arbeiderdemokrater	219,387
Høire og Frisindede	230,075
Arbeiderpartiet	209,560
Forskjellige særkandidater	3,499

Tilsammen 661,892

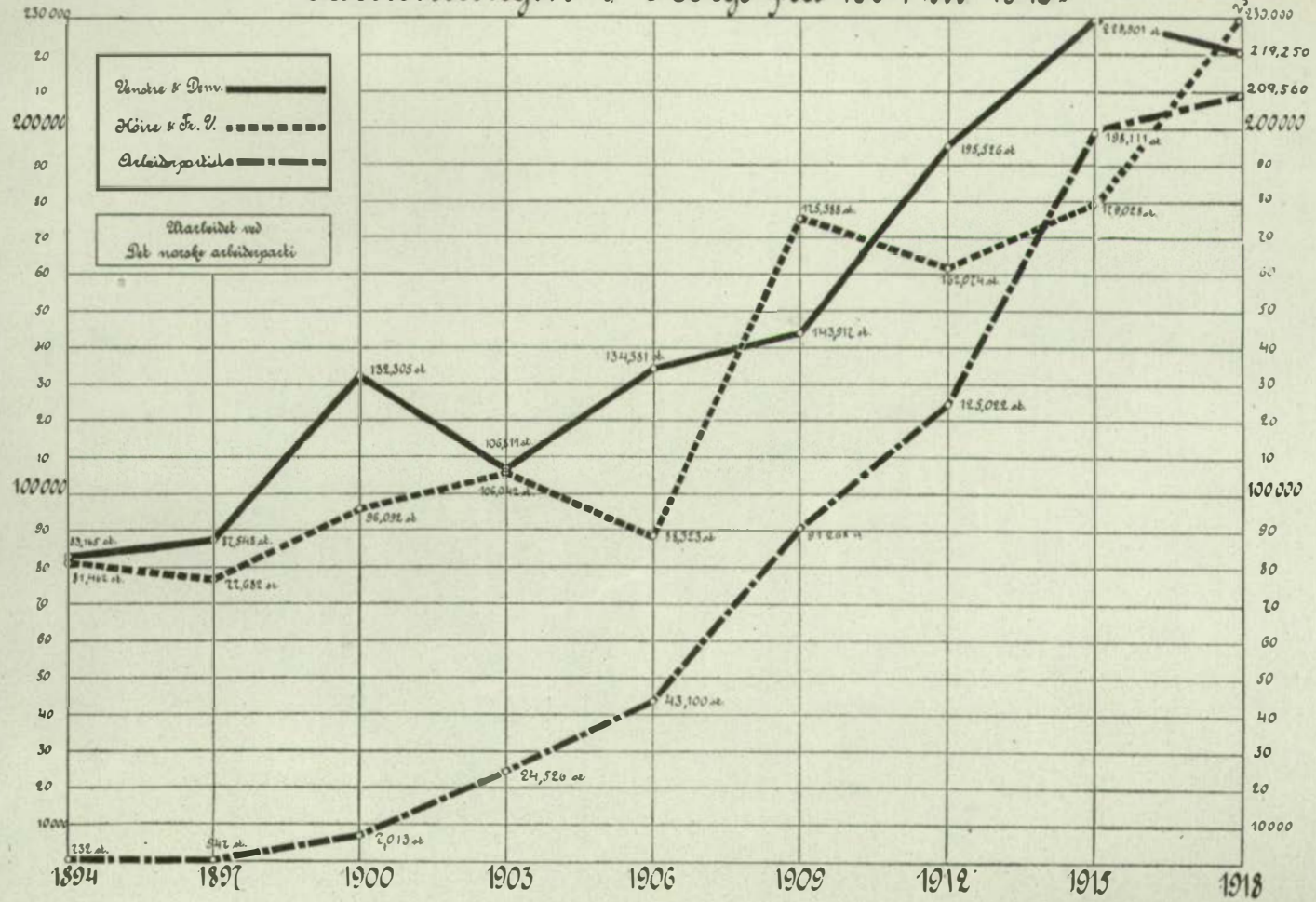
I likhet med de 3 foregaaende stortingsvalg i aarene fra 1909 til 1915 har vort parti ikke faat en repræsentation som staar i forhold til stemme-antallet. Det samlede valgresultat var nemlig følgende:

54 Venstre og Demokrater,
51 Høire og Frisindede,
3 Landmandsforbundet *),
18 Arbeiderpartiet.

Tilsammen 126

*) I valgstatistikken er Landmandsforbundets stemmer i det endelige opgjør gruppert sammen med Høire og Venstre, eftersom kandidaterne sognet.

Partistillingen i Norge fra 1894 til 1918.

Hvis vi hadde hat en retfærdig valgordning efter folketallet vilde resultatet været:

44 Høire og Frisindede.
42 Venstre og Demokrater.
40 Arbeiderpartiet.
Valgenes resultat.

Følgende kredser taptes:

ved omvalg Glemminge
» — Nedre Romerike
» — Gauldalen
» — Nordre Helgeland
» — Vestfinmarken
» 1ste valg Nygaard i Bergen
» omvalg Finnmarksbyerne

Som tap maa ogsaa regnes Trondenes kreds i Tromsø amt, idet partiet tidligere hadde alle 3 repræsentanter. Nu er amtet delt i 4 valgkredser: men venstre erobret Trondenes kreds. Ialt var tapet saaledes 8 kredser.

Følgende 6 kredser blev vundet:

Ved 1ste valg Søndre Hedemarken, Arne Juland,
» omvalg Søndre Østerdalen, Johan Bondesen,
» 1ste valg Sarpsborg, Ludv. Enge,
» omvalg Moss—Drøbak, Arne Magnussen,
» — Hønefoss—Kongsberg og Notodden, C. S. Bentzen,
» — Baneheien, Chr. Wollnick.

Av tidligere kredser beholdt vi:

Ved 1ste valg Vinger og Odalen, K. T. Sjøli,
» — Solør, Halvdan Aarsrud,
» — Ringerike, Chr. Hornsrud,
» — Buskerud, A. J. Horgen,
» omvalg Strinden, J. Nygaardsvold,
» 1ste valg Senjen, Kr. Tønder,
» — Malangen, M. Foshaug,
» — Lyngen, O. M. Gausdal,
» 1ste valg Oslo, Magnus Nilssen,
» — Grünerløkken, Ole O. Lian,
» omvalg Verket, Johan Gjøstein,
» 1ste valg Lademoen, A. Buen.

Partiet fik saaledes ialt valgt 78 repræsentanter. Dette er 22 repræsentanter mindre end vi tilkommer efter stemmetallet.

Beretning for Kvindeforbundets virksomhet i aaret 1918.

I aarets løp er holdt 12 utvalgsmøter, 2 kvartalsmøter, 1 fællesmøte, 1 forbundsstyremøte, landsmøte og 3 store massemøter samt 2 møter for vask- og rengjøringskvindene.

Forbundet talte ved aarets utgang 102 foreninger med et samlet medlemsantal av 3500.

I aarets løp er følgende foreninger indmeldt:
Heggedal socialdemokratiske Kvindeforening.
Drøbak Arbeiderpartis Kvindeforening.

Bagu socialdemokratiske Kvindeforening.
 Jarlsø og Husvik Arbeiderpartis Kvindeforening.
 Fagerli socialdemokratiske Kvindeforening.
 Løkken socialdemokratiske Kvindeforening.
 Aalvik Arbeiderpartis Kvindeforening, Hardanger.
 Utmeldt er:

Strømmen socialdemokratiske Kvindeforening.
 Klingen socialdemokratiske Kvindeforening.

Søndag 17. februar avholdtes fredsmøte i Folkets Hus store, der var fylldt til trængsel. Foredragsholdere var stortingsmand Buen og fru Tynæs. Der blev vedtat en resolution som er oversendt Stortinget.

Den 26. juli fandt efter initiativ av forbundet sammenslutning sted av Vask- og Rengjøringskvindernes Forening og Kr.a yngre Vask- og Rengjøringskvinders Forening. Paa et senere møte sluttet Folkeskolernes Renholdsforening sig til og besluttet foreningen at melde sig ind i Arbeidsmandsforbundet. Foredragsholdere paa disse møter var Ludvig Hansen, Gunnar Sethil og fru Tynæs.

Den 15. oktober holdtes masse møte i Folkets Hus store sal med foredrag av advokat Bonnevie over emnet: Er arbeiderbevægelsen kristendomsfiendsk. Møtet var godt besøkt.

Søndag 8. december avholdtes stort møte i Kr.a Arbeidersamfund for fuldt hus. Foredragsholdere var Randolph Arnesen og Gunnar Ousland og emnet var: Kvinderne og den politiske situation.

Der er efter forslag av kvartalsmøte 31. januar sendt en henstilling til Folkeskolernes Bespisningskomité om at sørge for at de barn som spiser paa skolen ikke staar ute i kulden i længere tid mens de venter paa tur.

Skrivelse med forbundets tilslutning til Castbergs forslag om mindsteløn for ekspeditricer er sent stortingsiraktionen.

Skrivelse med henstilling til Rationeringsdirektoratet om at der maa komme hvetemel i handelen er avsendt 16. februar.

Der er videre sendt henstilling til vergeraadet om at foreta skridt til at motarbeide utbredelsen av smudsliteratur som er let tilgjengelig for barn.

Paa fælles medlemsmøte avholdt 17. mars valgtes kvindeforeningernes repræsentanter til Det norske Arbeiderpartis landsmøte.

Der er gjennom «Kvinden» sendt foreningerne følgende forslag til behandling: 1. Opprettelse av obligatoriske kommunale husmorskoler. 2. Sykepenge for husmoderen. 3. Fri jordmorskyss. 4. Tilsyn med barn under skolepliktig alder samt tandpleie ogsaa for landsskolens barn.

Paa kvartalsmøte 11. oktober gav Kristiania-foreningerne sin tilslutning til forretningsutvalgets forslag om at utsætte «Kvindens» utvidelse til fjortendaglig utgave indtil forbundet av økonomiske grunde ser sig istand dertil.

Forslaget er sendt alle landets avdelinger til behandling.

Sit 12. landsmøte holdt forbundet 2. april i Folkets Hus store sal i Kristiania. Fremmøtt var 90 repræsentanter fra de forskjellige dele av landet. Protokol over møtets forhandlinger er trykt i «Kvinden».

I anledning stortingsvalget har fru Tynæs været tilstede i en række foreninger rundt om i by og bygd og holdt foredrag og fru Pleym og

sekretæren har været tilstede i enkelte foreninger. Der er videre stiftet foreninger i Sandviken og paa Korsvold ved fru Tynæs og fru Pleym samt en Syerskernes Forening paa Horten ved fru Adolfsen.

Nogen længere turneer har forbundet paa grund av økonomiske vanskeligheter ikke kunnet sætte igang.

Der er utgit og trykt 30 000 oprop som er omsendt til alle landets avdelinger i anledning stortingsvalget. Likesaa har forbundet bevilget 1000 eksemplarer av «Kvinden»s oktobernr. til omdeling under agitationen.

Kvindeforbundet utgir bladet «Kvinden», der utkommer en gang i maaneden og trykkes i et oplag av 4 400.

Arbeiderbevægelsens arkiv.

Vedlagt oversendes Arbeiderbevægelsens Arkivs regnskap for 1918 i revidert stand.

Arbeidet med katalogiseringen av arkivets forskjellige ting er ogsaa fortsat i 1918, og nærmer sig nu sin fuldførelse.

Forøvrig vil jeg gjenta min opfordring fra før til fag- og partiforeningerne samt de enkelte partifæller at indsende til arkivet ting som har interesse og som bør findes i arkivet.

Kristiania, 31. mars 1919.

Ludvig Hansen,
arkivar.

Ekstrakt av „Arbeiderbevægelsens Arkiv“ for 1918.

Indtægt:

An kassebeholdning 1 januar 1918	kr.	738.35
„ mottat fra partiet av bevilgning for 1917	kr.	700.00
„ mottat fra Landsorganisationen	„	400.00
	„	1 100.00
„ Renter fra 1918	„	25.68
	kr.	1 864.03

Utgift:

Pr. husleie	kr.	300.00
„ brænselstillæg for 1917—1918	„	143.50
	kr.	443.50
„ elektrisk lys	kr.	44.10
„ rengjøring	„	144.00
	„	188.10
„ nye reoler	„	385.20
„ indbinding	„	296.90
„ diverse rekvisita	„	70.83
„ arkivarløn	„	400.00
	kr.	1 784.53
„ kassebeholdning 30. december 1918	„	79.50
	kr.	1 864.03

Internationalen.

Landsmøtet besluttet at Det norske Arbeiderparti skulde slutte sig til Zimmerwald-Internationalen. Til den internationale kommission (Zimmerwald-kommissionen) er bevilget 500 kroner. Noget møte er ikke holdt i kommissionen. Pasvanskeligheter har gjort det praktisk talt umulig at samles.

Det gamle internationale byraa har heller ikke været sammenkaldt. I virkeligheten er den gamle organisation inden den anden internationale sat ut av funktion. Av den grund er det heller ikke ydet nogen kontingent.

Centralstyret sluttet sig til en fælles skandinavisk arbeiderprotest imot den hvite terror i Finland.

Fra endel partiavdelinger indkom protest imot forfølgelsen av den amerikanske arbeideragitator Tom Mooney. Centralstyret sluttet sig til denne protest, som blev oversendt det amerikanske gesandtskap.

Paa foranledning av polske socialdemokrater i Kristiania uttalte styret en protest mot jødeforfølgelserne i Polen. Denne protest blev oversendt det internationale socialistiske byraa.

Styret sendte 5. december en indstændig henstilling til det internationale byraa om at faa reist den kraftigst mulige protest mot interventionen i Rusland.

Soldatraadene.

Soldatraadene indbød til en landskonferanse 16. og 17. november. Centralstyret var repræsenteret ved de medlemmer som hadde adgang til at delta i konferansen. Senere blev partiet i henhold til soldatraads-sammenslutningens love indbudt til at la sig repræsentere i raadenes landsutvalg. Denne anmodning blev tat tilfølge og som repræsentant blev valgt Emil Stang.

Det antimilitære fond.

Til Sulitjelma- og Kirkenes-arbeiderne bevilgedes hver 500 kroner. Desuten bevilgedes til andre skadelidende ialt 270 kroner. Centralstyret sendte i mai Landsorganisationen og de forskjellige forbund anmodning om at yde bidrag til fondet. Det kom ind ialt kr. 578.93, derav kr. 315.00 fra 5 forskjellige forbund, resten fra enkeltstaaende foreninger og ved insamlinger. Fondets beholdning utgjorde pr. 31. december kr. 1 466.83.

Komiteer.

I det forrige styre nedsattes en komite til at utrede spørsmålet om partiets stilling til smaabrukerorganisationen. Komiteen bestod av Magnus Nilssen, Chr. Hornsrud, Guttorm Fløistad, M. Liengen og H. Haukaas. Efter landsmøtet meddelte Nilssen at han paa grund av meget andet arbejde maatte træ ut av komiteen. Som hans eftermand blev valgt Martin Tjannmæl.

For at utrede religionsposten paa stortingsprogrammet nedsattes en komite bestaaende av Arvid Hansen, Joh. Gjøstein, Torgeir Vraa og Arne Juland.

Eiter forslag av Norsk Arbeidsmandsforbund besluttet at delta i en eventuel fælleskomite sammen med Landsorganisationen for at utrede spørsmålet om fagorganisationens forhold til kommunale bedrifter. Som partiets medlemmer av komiteen blev valgt Stang og Arnesen.

Mohrs stipendium.

Landsstyret gav sit samtykke til at centralstyret indstiller paa stipendiater til Mohrs legat for studie av socialismen. Til at forberede saken valgtes en komite bestaaende av Grepp, A. Knudsen, Scheflo og Rastad.

Følgende blev indstillet: 1. Arvid Hansen, 2. Jacob Friis, 3. Inge Debes og 4. Oscar Pedersen. Legatstifteren tildelte Debes og Pedersen stipendierne.

Arbeiderbevægelsens stipendium

er ikke utdelt i 1918. Beløpet vil komme stipendiefondet tilgode i 1919.

Statens haandverksstipendier.

Som repræsentant til statens komite for utdeling av stipendier for haandverkere og tekniske arbeidere blev utset Henrik Lang med Alf Hansen som varamand. Det blev overlatt til Stavanger Arbeiderparti at utse den anden repræsentant med varamand.

Studiereiser.

Jacob Vidnes blev bevilget 400 dollars av «Social-Demokraten» som tilskud til sin journalistreise til Amerika under forutsætning av at han leverte bladet bidrag fra reisen. Til Edv. Bull bevilgedes indtil 2000 kr. av partiet og «Social-Demokraten» til et studieophold i Tyskland efter oktoberrevolutionen.

Beleiringsloven.

I anledning av regjeringens forslag om at faa gjennomført en beleiringslov blev det paa anmodning av centralstyret holdt et fællesmøte med sekretariatet og stortingsgruppen. Styret anbefalte at der holdes en bestemt demonstrationsdag — med hel eller halv arbeidshvile — som protest imot beleiringsloven og klassejustisen overhodet og at der stilles krav om at lovforslaget utsættes til efter valget. Hvis Stortinget paa trods av folkeopinionen beslutter at trumfe igjennem loven, anbefalte styret en landsomfattende arbeidsstans paa fra mindst 3 dage til en uke.

Paa fællesmøtet centralstyret, sekretariatet og stortingsgruppen holdt blev Lian, Stang og Aslaksrud valgt til at forberede en demonstrationsdag. Imidlertid trak regjeringen paa grund av den kraftige opinion som blev reist fra arbeiderhold, sit kneblingsforslag tilbake og spørsmålet om aksjon blev derfor stille i bero.

Uttalelser og henvendelser.

Dyrtidskrav.

Fællesmøte av Arbeiderpartiets landsstyre, Landsorganisationens repræsentantskap og den socialdemokratiske stortingsgruppe opstillet den 9. febr. følgende dyrtidskrav til Stortinget:

Arbeiderklassen og smaakaarsfolket — i by og paa land — er nu stillet overfor en saa fortvilet situation at der maa kræves øieblikkelige og effektive statsforanstaltninger, hvis ikke forholdene skal bli ganske uholdbare.

De hittil iverksatte samfundsreguleringer har ikke kunnet hindre spekulationen og prisstigningen. Den knappe brødration har yderligere forværret folkets ernæringsforhold. Og den tiltagende slaphet paa arbeidsmarkedet truer med at føre til reduktion istedenfor forhøielse i arbeidsfortjenesten.

Under slike forhold maa derfor arbeiderklassen av al magt kræve at samfundet gjennomfører en saa omfattende regulering og kontrol av al import, produktion og vareomsætning, at enhver spekulation i folkets livsfornødenheter utelukkes og at alle kræfter og alle midler sættes ind paa at fremskaffe livsfornødenheter i tilstrækkelig mængde til likelig fordeling uten hensyn til betalings-evnen.

Folket er stillet foran stor nød og denne situation gjør det til en bydende nødvendighet for samfundet at stille alle paa like fot i ernæringsforholdet. Dette kan kun onaaes ved en hurtig og radikal indgripen fra statens side, saaledes at alle hovedartikler beslaglægges eller registreres, saa samfundet gjennom sine organer kan faa fuldt herredømme over omsætningen og fordelingen.

Den truende hungersnød gjør det ogsaa til en absolut nødvendighet at al militærtjeneste indstilles iaar av hensyn til matproduksjonen.

Stillet ansigt til ansigt med dyrtid, matnød og arbeidsledighet reiser derfor arbeiderklassen med al sin styrke følgende øieblikkelige krav til statsmagterne:

1. Beslagleggelse eller registrering av alle hovedartikler, saa der kan gjennomføres fuld samfunds kontrol med produktion, import og omsætning av livsfornødenheter og en fordeling av disse efter behovet uanset kjøpeevne.

Øieblikkelig rationering av smør, poteter, grønsaker, flesk og kjøt, samt effektiv fordeling av melk, saa disse varer ikke unddrages det mindst kjøpedygtige publikum.

Effektiv regulering av fisketilførslen for at skaffe befolkningen billig fisk i tilstrækkelige mængder til erstatning av andre manglende næringsmidler.

Alle bedrifter paalægges som pligt at installere kjøkkener eller sørge for anden varmmatsservering under medvirken av de kommunale provianteringsraad, saaledes at alle arbeidere sikres et maaltid varm mat i spisepausen.

Statsbevilgninger, saa der utover de tilskud, som nu ydes til prisnedssettelse paa mel og fisk kan foretages effektive prisreduktioner ogsaa paa andre livsfornødenheter.

Fastsættelse av maksimalpriser paa alle livsfornødenheter (herunder ogsaa byggematerialer) paa grundlag av sedvanemæssig fortjeneste.

Alt salg av disse nødvendighetsartikler maa kun ske til og gjennom staten og provianteringsraadene, under hvis kontrol detaljomsætningen sker for at hindre omgaaelse av maksimalpriserne og tilbakeholdelse av varer i spekulationsøiemed.

Like ration av brød eller mel for by og land med tillæg for de tungt arbeidende.

2. For at fremme den høist nødvendige matproduksjon maa alle vaabenøvelser indstilles i 1918 og noitralitetsvernet indskrænkes til den nødvendige opsyn.

Kommunerne eller staten maa overta den jord, som ikke utnyttes i tilstrækkelig grad av de private eiere og enten drive den selv ved direkte foranstaltning eller aapne adgang til denne jord for dem, som vil dyrke den ved egen arbeidskraft.

Militærvæsenets varebeholdninger stilles til nytteproduksjonens tjeneste.

3. Til forebyggelse og bekjæmpelse av arbeidsledigheten maa alle stats- og kommunearbeider utvides og optages i den utstrækning som arbeidsledigheten gjør det nødvendig.

tilstrækkelige bevilgninger hertil fra statens side.

Forhøielse av det offentlige tilskud til arbeidsledighetskasserne, saa de arbeidsledige kan erholde tilstrækkelig understøttelse.

Regulering av materialer og arbeidstid, saaledes at en jevn arbeidsdrift kan opretholdes længst mulig.

4. Kommunerne ydes statstilskud og hjælp til billige laan til opførelse av boliger for husvilde familier av arbeider- og middelklassen.

5. Tilstrækkelige statstilskud til alle kommunale dyrtidsforanstaltninger.

Forhøielse av det skattefrie beløp og adgang for kommunerne til at utskrive ekstraskat paa de større inntægter og formuer til fordel for de foranstaltninger som iverksettes til motarbeidelse av dyrtidens virkninger.

I landsstyrets møte 2. april besluttedes at sende en deputation til regjeringen for at understreke kravet om effektive dyrtidsforanstaltninger, bl. a. indførelse av potetrationering. Til medlemmer av deputationen blev valgt Vraa, Nordvik, Reiersen, Grepp og Tranmæl. Statsministeren uttalte sig velvillig til kravet, som ogsaa kort tid efter blev effektivt.

I april blev det gjennem partipressen sendt landets arbeiderklasse et opprop i anledning av *1. mai demonstrationen*.

Til at delta i et *prisreguleringsmøte* som holdtes i mai, fik centralstyret paa foranledning to repræsentanter. Som saadanne blev valgt Emil Stang og S. Simensen.

Partistriden.

Foranlediget ved et cirkulære som en 15 mands komité, valgt av de 126 paa paaskelandsmøtet, sendte ut i april, tilstillet centralstyret partiavdelingerne og partipressen følgende redegjørelse:

I anledning av den redegjørelse som er utsendt fra 15 medlemmer av minoriteten paa Arbeiderpartiets landsmøte, finder centralstyret det nødvendig at gjøre nogen bemerkninger.

Man skal dog ikke paa denne maate opta nogen indgaaende diskusison, skjønt det kunde være fristende.

I et parti som vort bør diskussionen om partiets fremgangslinjer føres paa partimøter og i vor egen presse, som selvsagt staar aapen for saklig meningsutveksling.

Naar imidlertid spørsmålet om de taktiske fremgangslinjer denne gang ikke blev behandlet i foreningerne paa forhaand, skyldes det udelukkende den nuværende minoritet, som fik drevet igjennem beslutning om at landsmøtet skulde flyttes frem fra pinse til paaske. Det blev da ikke tid til at sende den viktigste sak, som blev forelagt landsmøtet, om til forhaandsdrøftelse. Den tidligere opposisjon fik ikke engang anledning til at se fælleskomiteens indstilling før skjærtorsdag, altsaa dagen før landsmøtet blev aapnet. Det blev av den grund yderst knap tid til at levere en uttømmende redegjørelse for den daværende oppositions synsmaater.

Det blev dog paa landsmøtet levnet begge parter anledning til at klarlægge sine standpunkter. Landsmøtedebatten vil derfor ved siden av indstillingerne kunne danne et godt grundlag for behandlingen i foreningerne.

Centralstyret har intet at indvende imot den opfordring som er fremkommet om at underkaste de principielle og taktiske spørsmaal en indgaaende drøftelse i alle de organisationer som staar tilsluttet partiet. En saklig behandling av de reiste stridsspørsmaal vil bare være av det gode og bringe øket klarhet. Men centralstyret maa paa det aller sterkeste advare imot illojale beslutninger. De avgjørelser som er truffet av landsmøtet, er nu som før bindende for alle partiets medlemmer og staar ved hævd indtil der paa regulær maate er fattet andre bestemmelser.

Det er dem som paaberoper sig, at landsmøtets beslutninger er i strid med socialdemokratisk politik, at de er «syndikalistiske». Av den grund forbeholder de sig frit slag.

Lignende paastande er tidligere fremkommet overfor avvæbnings- og forbudsposten. De skulde heller ikke være forenlig med socialdemokratiske principper og frihetsbegreper.

Men allikevel har den opposition stillet sig lojal. Den har bøiet sig for de beslutninger som er fattet og forbeholdt sig anledning til at agitere for sine ideer og søke at vinde flertal for dem. Den samme adgang har selvfølgelig ogsaa den minoritet som nu har dannet en egen partiopposition.

Centralstyret finder likesaalitt som Landsorganisationens sekretariat nogen grund til at bruke ordet «syndikalistisk» som arbeider-skræmsel. Styret kan i saa henseende fuldt ut slutte sig til følgende uttalelse av sekretariatet i 1917:

«Der gaar i vor tid en syndikalistisk agitation blandt arbeiderne over hele verden. Og sekretariatet er fuldt opmerksom paa, at denne agitation indeholder meget av værdi for arbeiderklassen, og det vilde sikkert være en stor opgave for den norske arbeiderbevægelse om den kunde etablere en saadan kombination av socialdemokrati og syndikalisme, at alle kræfter inden arbeiderklassen kunne forenes i kampen for fælles maal.»

Paastanden om at partiet nu er blit «syndikalistisk» er forøvrig aldeles uholdbar og ulogisk. Partiet skal nu som tidligere drive et omfattende politisk opplysnings- og organisationsarbeide og med al kraft delta i kampen for at erobre den politiske magt i landet. Der er ikke forandret et ord i partiets principielle program, som angir de grundlinjer hvorefter partiets virksomhet skal ledes. Taktikken ved stortingsvalgene er ogsaa uforandret.

Men betingelsen for at kunne drive et positivt parlamentarisk arbeide er at arbeiderklassen ogsaa raader over utenomparlamentariske magtmidler, at den med andre ord kan være beredt til at gaa til masseaktion for at understøtte sine tillidsmænds krav i Stortinget eller for at tvinge disse krav igjennem, om magthaverne avviser dem, selv om denne avvisning sker ikraft av at de har et flertal i folkerepresentasjonen. Masseaktionen utfylder saaledes den parlamentariske virksomhet Masseaktionen har desuten den store betydning, at den i høiere grad end nogen anden aktionsform bringer spørsmålet ned til masserne, skjærper deres samfunds- og solidaritetsfølelse. Deri ligger et overmaade viktig opdragende moment som er av den aller største betydning for socialismens vekst og gjennomførelse.

*

Men saa er det «det væbnede oprørs fane» eller «volds- og mindretalsdiktaturet», minoriteten finder sig opfordret til at ta avstand fra. Dette om det væbnede oprør i denne forbindelse er imidlertid en paastand man kunde ha ventet fra borgerlig hold og ikke fra interesserte og oplyste socialdemokrater. Myndigheten har ogsaa allerede søkt at dække sig bak slike uhyrlige paastande for sine retskrænkelser og overgrep, som maa oprøre enhver socialdemokrat og klassebevisst arbeider. Og grunden for denne voldspolitikk er nærliggende: det gjælder om at slaa ned den gjæring som paagaar blandt folkemasserne; den kan nemlig bli farlig for de herskende interesser.

Hvad mindretalsdiktaturet angaar blev det paa landsmøtet med rette irettesatt, at et diktatur kan bli nødvendig som en overgangsform. Det er en opfatning som er hævdet av en række av de mest fremskutte socialdemokrater, bl. a. socialismens grundlægger, Karl Marx. Men dette diktatur maa staa paa fællesinteressernes og derigjennem paa folkeflertallets grund.

Et revolutionært parti som kjemper for helt nye prinsipper i samfundslivet, kan ikke blindt sverge til de magts-yringsformer et tidligere samfundssystem har skapt. Det vilde være en falliterklæring som i høi grad vilde svække socialismen. Denne har en saa vældig opgave at løse og tilstræber saa indgripende forandringer, at den maa ha anledning til at finde sin egen parlamentariske styreform og da ogsaa ret til at søke sanktion for sine beslutninger paa en mere umiddelbar maate en tilfældet er under den nuværende parlamentarisme, som forrester en karikatur av folkestyre.

*

Som et bevis paa at partiet har slaat ind paa «syndikalistiske» metoder væk fra socialdemokratiet, som det heter, anføres videre dannelsen av arbeider- og soldatraad. Landsmøtet besluttet som bekjendt at hilse disse med glæde.

Og vi mener med rette. Dannelsen av arbeider- og soldatraad fyldte et sterkt behov. Disse nydannelser hadde derfor vakt glæde blandt arbeiderbefolkningen ut over landet. Denne glæde burde et virkelig arbeiderparti dele. Al denne gjæring, avklaring og nydannelse som paagik, var jo desuten en frugt av partiets aarelange virksomhet for at vække arbeiderne til eftertanke og handling. Og saa skulde man kanskje ta avstand fra sin virksomhet naar man saa denne bære resultater? Det vilde ha været en tragisk og selvmorderisk optræden.

Arbeiderraadene har som situationsorganer et stort virkefelt. De ældre og mer regulære organisationer er sterkt bundet til overenskomster og bestaaende forhold. Arbeiderraadene staar derimot langt mere frit. De kan derfor gjøre overordentlig stor nytte.

Det samme gjælder soldatraadene. Hvis det nogen gang er nødvendig at nøytralisere militarismen ved at gjennemsyre hær og flaate med socialistisk og antimilitaristisk opfatning og forberede militarismens avskaffelse, maa det være nu. Det er det som er soldatraadenes opgave. De har tat op en av de saker, partiet har kjæmpet for, i aarevis, og det bør man bare være glad for. Maalet for vort arbeide er at faa vore ideer sat ut i livet, og jo før jo heller.

Det indvendes at vort parti ikke har nogen kontrol over arbeider- og soldatraadenes utvikling. Men har partiet som saadant større indflydelse over den faglige og kooperative bevegelse? Nei, absolut ikke. Men allikevel anerkjender vi dem og det paa trods av at der i den kooperative bevegelses fremste stillinger sitter en hel del av vore politiske motstandere.

Hvor langt lettere maa ikke partiet kunne øve indflydelse i arbeider- og soldatraadene som ledes av interesserte partimedlemmer. Forøvrig vil partiet til enhver tid bestemme over sin stilling til arbeider- og soldatraadene som til enhver anden bevegelse.

Landsmøtet har ikke tat anden stilling til disse raad end den, som er uttrykt i følgende uttalelse:

«Men partiet kan ikke forholde sig likegyldig overfor den kamp, som føres av andre arbeiderorganisationer. Landsmøtet hilser derfor med glæde dannelsen av arbeider- og soldatraad.

Landsmøtet vil videre uttale sin tilslutning saavel til de dyrtidskrav som er fremsat av arbeiderkonferansen som til de krav hovedorganisationere har opstillet og opfordre partiets medlemmer til at støtte den dyrtidsaksjon, som arbeiderne reiser gjennom sine organisationer.»

Partiet staar saaledes helt frit overfor arbeiderraadenes formaal og program forøvrig.

Partiets stilling maa altid være bestemt av hvad der tjener arbeiderklassens interesser og socialismens fremgang. Fordomme og skræmsler bør ikke tillægges nogen vekt i et parti som har et stort ideelt og revolutionært formaal. Den aandsformørkede skræmmetrafik bør vi overlate til vore borgerlige motstandere. Den er uværdig socialdemokrater.

Der indvendes ogsaa fra den anden parts side, at der er opstaaet et stort motsætningsforhold til fagbevegelsen, hvilket kan føre til den største ulykke for arbeiderklassen.

Men motsætningsforholdet er ogsaa tilstede i selve fagbevegelsen. Allikevel har fagorganisationen kunnet optræde som en enhet og med kraft utad. Dette forhold vil ikke eller behøver ikke at forrykkes ved de beslutninger som er fattet av landsmøtet. Ved gjensidig tolerance vil samarbeidet kunne fortsættes som før og den ubrutte front mot fienden bevares; ja ikke bare det, men styrkes.

Fagorganisationen hævdet sin suverenitet i høst da den ekstraordinære fagkongres, uten at spørre partiet, tok sit standpunkt til dagens brændende spørsmål. Det hadde selvfølgelig fagkongressen fuld ret til. Men saa maa ogsaa fag-

bevegelsen indrømme partiet den samme suverenitet. Det maa uten ydre paa-tryk vælge de taktiske fremgangslinier, det finder mest stemmende med tidens behov og socialismens grundsætninger. Bare ved denne gjensidige respekt for hinandens selvbestemmelsesret kan der skapes grundlag for et godt og varig samarbeide. De samme hensyn gjelder den kooperative landsforening, arbeider- og soldatraadene og andre bevegelser med sociale og socialistiske eller antimilitariske formaal.

*

De 15 raader sine meningsfæller til «at virke for at erobre partiet tilbake til socialdemokratiet». De hævder med andre ord at landsmøtets flertal ikke er socialdemokratisk! Og beskylder indirekte partiets nuværende ledelse for at ville svigte «socialdemokratiets principielle og praktiske politik», som det er forpligtet til at fremme. Disse uttalelser er av den art, at de ikke trenger andet svar end det vore handlinger til enhver tid vil gi.

*

Vi skulde i det hele tat ikke ha tat til orde nu, dersom det ikke var for konklusjonen i mindretallets redegjørelse. Men da den opfordring mindretallet konkluderer med, kan gi anledning til forvirring og svækkelse ved høstens valg, er det nødvendig at det straks i partiets navn sies fra.

Det heter tilslut i mindretallets kommuniké:

«Den socialdemokratiske opposition i Det norske Arbeiderparti maa derfor rette en indtrængende opfordring til partifællerne over det hele land om at ta partiets taktik og politik op til ny og indgaaende behandling i foreningerne paa saa fuldtallige møter som mulig, og uttale sig om hvorvidt de vil at partiet ved nomination av stortingskandidater og i sin optræden forøvrig skal følge de gamle prøvede socialdemokratiske veie eller om de skal slutte sig til den nye retning med dens uansvarlige masseaktion, dens militærstreik og dens diktatur.»

*

Som før uttalt har vi intet imot at foreningerne tar partiets taktik og politik op til behandling. Men dersom de 15's opfordring er saa at forstaa, at der skal tages forbehold ved nomination av stortingskandidater, er det i strid med landsmøtets beslutninger og partiets virksomhet og traditioner.

Der kan ved valgene ikke stilles kandidater hverken fra den ene eller anden retning, men bare partimedlemmer som staar paa Det norske Arbeiderpartis platform.

Ved nomination av stortingskandidater er det selvfølgelig adgang — nu som før — til at ta alle saklige hensyn, deriblandt ogsaa vedkommende kandidats personlige sympatier til de spørsmaal som er under diskussion.

Det staar saaledes de forskjellige kredsforeninger frit for at nominere kandidater, som forbeholder sig ret til indenfor organisationens ramme at arbeide for at søke ændret eller ophævet beslutninger, som er vedtat paa partiets landsmøter.

Men centralstyret og landsstyret er ifølge partiets love, som alle partiets medlemmer har godkjendt, forpligtet til «at vaake over at partiets virksomhet ledes i overensstemmelse med disse love og landsmøtets beslutninger.»

Partiets styre kan derfor ikke godkjende kandidater, som tar forbehold om ikke at ville respektere landsmøtets beslutninger eller paa anden maate bekjempe partiets virksomhet, naar denne ledes overensstemmelse med disse beslutninger.

Partiets styre kan nu som tidligere bare anerkjende kandidater, som stiller sig paa Det norske Arbeiderpartis principielle program og stortingsprogram uten forbehold.

Partiets styre har ved tidligere valg tat bestemt avstand fra alle forsøk paa at bringe forvirring i valgarbeidet. Kandidater som har tat forbehold, er saaledes ikke blit anerkjendt.

Det er ogsaa den eneste holdbare taktik for et arbeiderparti, som bygger paa samhold og solidaritet og som kræver respekt for de beslutninger organisationerne fatter. Enhver opgivelse av dette elementære organisationsprincip vilde bringe forstyrrelse ind i valgarbeidet og før eller senere ødelægge det parti, som i arbeiderklassens navn og interesser vilde søke en dyst med den herskende klasse.

Vi vil i denne forbindelse uttale vor uforbeholdne tilslutning til de ord Carl Jeppesen uttalte ved parties 25 aars jubilæum i 1912:

«Ikke en absolut enighet, men en absolut enhet kræver organisationens principper av os. Inden rammen av vort parti har enhver ret til at hævde sine meninger om taktik, kampmidler, organisationsformer. Men utad, overfor vore politiske motstandere og deres partier, kræver vor organisations principper ubrytelig samhold, en ubrytelig samlet optræden. Og den som ikke erkjender det, den som ikke er med i det, han er imot.

Den moderne, overbevisningstro socialdemokrat vil altid forstaa, altid erkjende enhetens ukrænkelighet, og han vil til enhver tid bringe de personlige ofre, som det kræver.»

*

Centralstyret vil sluttelig rette den aller sterkeste opfordring til partiforeringerne om at sætte fart i de socialistiske oplysnings- og organisationsarbeide og forberede valgarbeidet, saa at det kan drives med den plan og kraft, som situationen gjør nødvendig. Tiderne er slik, at de maner til ubrytelig samhold, fasthet og lojalitet idag, for med desto større styrke at kunne slaa ned den voksende, brutale og arbeiderfiendtlige reaktion, og vinde nyt terræng for socialismen.

Sekretariatets medlem i centralstyret, A. Knudsen, deltok ikke i behandlingen av denne sak.

Centralstyret for Det norske Arbeiderparti, den 30. april 1918.

Kyrre Grepp, form.

Martin Tranmæl, sekretær.

Landsindsamling til den finske arbeiderklasse.

Arbeiderpartiet og Landsorganisationen satte igang en landsindsamling for de finske arbeidere. Der blev sendt ut følgende oprop:

Socialdemokratiet og fagorganisationen i Finland har ført en aarelang og heltetodig kamp mot ydre og indre undertrykkere. Det saa ogsaa en tid ut som kampen for national uavhengighet og sociale reformkrav skulde føre til et heldig resultat. Men saa grep den russiske regjering under Kerenskis ledelse ind og opløste den landdag socialdemokraterne hadde flertal i.

Landdagens opløsning førte til en hidsig valgkamp. Herunder benyttet kapitalisterne midler som var ganske utilstedelege, bl. a. valgfusk. Følgen var at de borgerlige partier vendte tilbake med et knapt flertal. Samtidig søkte de at ødelægge de reformer socialdemokraterne hadde gjennomført eller var i færd med at gjennomføre, saaledes loven om folkets suverenitet, kravene om en rationel dyrtidspolitik og en lovfæstet 8-timersdag.

Kampen blev av den grund tilspidset, og den finske overklasse, som før hadde søkt støtte hos zarismen, naar det gjaldt at ramme sit eget lands arbeiderklasse, kastet sig nu i armene paa Tyskland. Tyske vaaben og tyske officerer blev stillet til disposition, og tilslut blev Tysklands offisielle hjælp paakaldt.

Forholdene er for øieblikket fortvilet for den finske arbeiderbefolkning. Men vore klassefæller derborte vil nok reise hodet igjen som alle andre frihetsskjæmpere, der har maattet lide for sin sak. De finske socialdemokrater og arbeidere ofrer ogsaa gjerne for den store idé de er begeistrede tilhengere av. Men det kan ta tid at reise sig igjen og imens vil arbeiderne være utsat for store lidelser.

Netop i en saadan tid er det en pligt for andre lands arbeidere at komme sine finske klassefæller til undsætning, og det maa være magtpaaliggende ogsaa for den norske arbeiderklasse at faa lagt sin sympati og medfølelse for de finske arbeidere for dagen. Dette kan nu bedst ske ved at der sættes igang en landsindsamling til fordel for det finske socialdemokrati og fagorganisation, som vil fordele de indkomne midler til de mest nødlidende. Vore saa haardt hjemsoekte kamerater derborte trenger al den økonomiske støtte de kan faa. Der er ogsaa kommet anmodning om bistand. Man vil derfor opfordre alle parti- og fagforeringer til at foreta indsamlinger eller bevilge bestemte beløp til de nødlidende finske arbeidere. Partiblade og Folkets Hus-styrer anmodes om at utlægge lister.

Men sæt fart i indsamlingen! Husk at hurtig hjælp er dobbelt hjælp!

De inkomne beløp bedes innsendt til Det norske Arbeiderparti, Folkets Hus, Kristiania. Beløpene vil av centralstyret og sekretariatet bli oversendt vore finske broderorganisasjoner paa betryggende maate.

Kvittering for de beløp som kommer ind, vil bli tilstillet partipressen.

Kristiania, 7. mai 1918.

Centralstyret for Det norske Arbeiderparti.

Kyrre Grepp, formand.

Martin Tranmæl, sekretær.

Arbeidernes faglige Landsorganisation,
sekretariatet.

Ole O. Lian, formand.

P. Aarøe, sekretær.

Ved denne innsamling er det til partikontoret inkommet kr. 6 351.48. Landsorganisationens bevilgning paa 10 000 kroner blev sendt direkte til den finske broderorganisasion.

De penger som kom ind til partikontoret, blev efter overenskomst med den svensk-finske komité i Stockholm anvendt til støtte for finner som søkte sig over til Norge paa grund av sin deltagelse paa de rødes side under den finske revolution.

Den 3. mai blev det sendt ut et opprop om at samle ind bidrag til et *valgfond*. I juli blev der utsendt et sirkulære om *valgarbeidet*.

Opprop til den norske arbeiderklasse.

Umiddelbart efter omvalget og like efter at den tyske revolution hadde brutt ut, sendte centralstyret partipressen følgende opprop:

Fra de forskjellige kanter av landet strømmer ind vidnesbyrd om at den tyske revolution følges med den mest levende interesse og begeistring, og at den revolutionære aand og virketrang er vakt tillive ogsaa inden den norske arbeiderklasse. Det strømmer desuten ind krav om at arbeiderne her i landet skal lægge sin sympati og solidaritetsfølelse for dagen overfor de tyske klassefællers storstilede kamp.

Det norske Arbeiderpartis centralstyre deler den glæde og de forpligtelser den tyske revolution stiller til os. Man vil derfor oppfordre de socialistiske organisationer ut over landet til at arrangere demonstrationsmøter, hvor der gjøres rede for den tyske revolution og for de store opgaver den norske arbeiderklasse staar overfor. Den bedste maate vi kan vise vore kjæpende tyske kamerater vor solidaritet paa, er at ogsaa vi forbereder os paa en like saa stor gjerning som den der nu foregaar dernede.

Vi vil av den grund rette den aller sterkeste oppfordring til alle interesserte og bevisste socialister om at ta op et energisk agitations- og oplysningsarbeide i foreningerne og ved offentlige møter for at skape forstaaelse for situationens alvor og de store krav som nu rettes til hver enkelt. Vi staar like oppe i verdensrevolutionen. Det maa være en æressak for den norske arbeiderklasse at staa beredt, saa den kan gaa til sin historiske mission med samme beslutsomhet, enighet og fasthet som de tyske arbeidere.

Den internationale situation og forholdenes utvikling i vort eget land vil dog være bestemmende for naar og hvordan den sociale omveltning skal komme herhjemme. Men netop fordi man staar midt oppe i en verdensomveltning, som naar som helst kan forplante sig ogsaa hit til landet maa der nu træffes de nødvendige forberedelser.

Arbeiderbefolkningen maa gjøres fortrolig med revolutionen og socialismen. Tiden er derfor inde til agitation, skriftlig som muntlig. Samtidig maa man ha for øie nødvendigheten av aktionsorganer som soldat- og arbeiderraad.

Arbeiderpartiets centralstyre vil støtte den opfordring som er gaat ut om at alle socialistiske vernepligtige organiserer sig i soldatraad. De maa ha til opgave at forebygge militærmagtens anvendelse imot arbeiderne og saaledes bidra til at den sociale omdannelse her kan faa det samme imponerende og disciplinerte forløp som den tyske revolution.

Arbeiderraadene er aktionsorganer, som træder i funktion naar store begivenheter forestaar eller indtræffer. Raadene vil derfor opstaa i samme øieblik som det er behov for dem. De kan saaledes ikke dannes efter forhaandsbestemning av andre organisationer. Men de bør forberedes gjennom en socialistisk agitation i alle fagforeninger — som de bør arbeide i forstaaelse med — paa alle arbeidspladse og i alle kredse hvor det færdes arbeidere.

Kamerater! Nu er det forberedelsens tid. Ta derfor fat. Sæt fart i det socialistiske oplysningsarbeide. Arranger møter. Bring kundskap til alle om den store tyske revolution. Gaa ind i soldatraadene. Forbered gjennom en socialistisk agitation, særlig i fagforeningerne, dannelse av arbeiderraad.

Arbeid! Agiter! Organiser!

Men træf ingen vidtrækkende beslutninger uten samraad med Eders organiserte kamerater. Der maa i al vor virksomhet og specielt i tider som disse raade fasthet og besluttsomhet, endrægtighet og lojalitet.

Leve arbeidernes solidaritet. Leve den sociale revolution.

Kristiania, 13. november 1918.

Det norske Arbeiderparti.

Centralstyret.

Kyrre Grepp, formand.

Martin Tranmæl, sekretær.

Fællesmanifestet.

Den 29. november sendte Det norske Arbeiderparti og Arbeidernes faglige Landsorganisation ut følgende manifest, rettet til landets arbeiderorganisationer:

Den revolutionære reising ute i Europa aapner muligheten for at den dag ikke er fjern, da de hovedkrav som de organiserte arbeidere i Norge har reist gjennom Arbeiderpartiets principielle program er modne til gjennomførelse.

Det er derfor nu av den største betydning, at der overalt i landet igangsettes et energisk arbeide for at sprede kundskap om de socialistiske grundlinjer, som er opstukket i dette program, og for at samle hele arbeiderklassen inden den faglige og politiske organisationer til samlet og enig fremrykning. Hvor der ikke findes saadanne organisationer, maa al kraft sættes ind paa at faa dem oprettet.

Vi vil endvidere støtte den opfordring, som er gaat ut om at alle socialistiske vernepligtige organiserer sig i soldatforeninger med den opgave at forebygge militærmagtens anvendelse imot arbeiderne. Arbeiderraad derimot bør kun dannes og træde i virksomhet, hvis utviklingen nødvendiggjør særlige aktionsorganer.

Det oplysnings- og organisationsarbeide, som skal danne grundlaget for arbeiderklassens videre aktion, maa nu straks tages op av de politiske og faglige foreninger og deres stedlige fællesorganer overalt i landet.

Under dette forberedende agitationsarbeide bør følgende opgaver stilles i forgrunden:

1. Socialisering av industri, bankvæsen og storhandel. En effektiv samfundsmæssig løsning av jord- og boligspørsmålet. Lettelse av det arbeidende folks skattebyrder ved en sterkere progressiv direkte skat. Folkepension.
2. En retfærdig valgordning med like stemmeret for alle mænd og kvinder over 21 aar.
3. 8 timers dagen gennemføres.
4. Fuldstændig avvikling av militærvæsenet med de militære verksteders overgang til nytteproduktion.

Vi anbefaler følgende foranstaltninger til foreberedelse av agitationen:

- a) De stedlige arbeiderpartier og faglige sammenslutninger nedsætter fælleskomiteer, som træder i forbindelse med den av hovedorganisationerne nedsatte komité.

- b) Der arrangeres massemøter og foreningsmøter, hvor agitationen for de forannævnte hovedopgaver fremmes.
- c) Der optages et kraftig arbeide for hvervning av nye medlemmer til organisationen.

De stedlige organisationer vil gjennom hovedorganisationerne faa den hjælp og bistand under arbeidet som kan skaffes.

Kristiania, 29. november 1918.

Arbeidernes faglige Landsorganisation
sekretariatet.

Ole O. Lian.

P. Aarøe.

Det norske Arbeiderparti
centralstyret.

Kyrre Grepp.

Martin Tranmæl.

Fødemidler til Tyskland.

Arbeiderpartiet og Landsorganisationen sendte i november regjeringen en forestilling i anledning av næringsvanskelighetene i den nye tyske republik. Hovedorganisationerne krævet at der skulde aapnes adgang til eksport av fødemidler, særlig sild og fisk. Provianteringsdepartementet gav et gunstig svar paa denne henvendelse.

Magnus Nilssen.

fratraadte ved landsmøtet som partisekretær, en stilling han uavbrutt har indehat i 17 aar. Nilssen uttalte allerede ved det landsstyremøte som blev holdt forut for landsmøtet, at han paa grund av sine mange gjøremaal vilde fratræ som sekretær for partiet.

I anledning av hans fratræden blev der blandt partifæller, som hadde fulgt hans virksomhet, ved sammenskud indkjøpt en erkjendtlighetsgave. Denne blev overrakt vor partifælle av en deputation som tolket den taknemmelighetsfølelse den norske arbeiderklasse stod i til partiets mangeaarige sekretær som med saa usvigelig interesse og stor dygtighet hadde skjøttet sit hverv under skiftende og tildels vanskelige forhold i partiet.

Fra partiets samorganisationer.

Akershus fylke.

5 kredspartier.

Akers Arbeiderparti.

Medlemsbevægelsen stiller sig saaledes:

Pr. 31. december 1917 var der 1103 medlemmer i 16 foreninger.

Pr. 31. december 1918 1247 medlemmer i 17 foreninger. Altsaa en økning av 144 medlemmer.

Av møter har partiet hat 4 samt 10 styremøter og 1 fest. I pinsen avholdtes et stevne paa Nordre Skøien som var besøkt av over 3000 mennesker. Der holdtes foredrag av H. Amundsen, Trygve Lie og Jakob Friis.

Som vort partis kandidat ved stortingsvalget var opstillet Carl Bonnevie og som varamand Harald Halvorsen. Til den skriftlige agitation udteltes ca. 24,000 brosjyrer og oprop foruten 5000 eksemplarer av «Social-Demokraten» med spesielt Akersstof. Akers Arbeiderpartis styre arrangerte 33 møter med ialt 40 foredrag. Desuten holdt de enkelte foreninger særskilte møter. Valget som var imøteset med stor spænding fik det utfald, at høires kandidat godseier Morell valgtes med 9488 st., dernæst hadde Bonnevie 5133 st.

Ved forlikskommissærvalget, som foregik 27. oktober, vandt vort parti, idet vor mand Carl Lundgren blev valgt.

For at sætte fart i agitationen og faa et mere stabilt foreningsliv rettet styret i november en henstilling til foreningerne om at avholde faste maanedlige møter med foredrag. Denne henstilling er blit efterfulgt av flere foreninger og der er da avholdt 9 foredrag av arbeiderbevægelsens bedste mænd.

Styret har bestaaet av Hans Amundsen, formand, C. Bonnevie, viceformand, J. Gjermundsen, kasserer, Hans Aas, sekretær, J. Evje, fru Grønland, Th. Andersen, Peder Andersen og Anders Moen.

*Hans Aas,
sekretær.*

Bærum og Follo Arbeiderparti.

Partiet bestaar av følgende 8 partier: Østre Bærum, Vestre Bærum, Asker, Oppegaard, Aas, Vestby, Frogn og Nesodden. Medlemsantallet er nu ca. 800. Der er i aarets løp stiftet flere fag- og partiforeninger. Under valget blev der ialt avholdt ca. 30 foredrag likesom der blev uddelt 15 000 valgbrosjyrer.

*Chr. Sørensen,
formand.*

*C. Johansen,
sekretær.*

Mellem Romerikes Kredsparti

bestaar av nu av 28 foreninger, idet Bjerke Arbeiderparti har meldt sig ut fra 1. oktober 1918.

I aarets løp er der holdt 27 foredrag i kredsens, hvorav partiets formand, der tillike var kredsens stortingskandidat, har holdt 18. Ved stortingsvalget mønstret partiet 3607 stemmer, i 1915 var stemmetallet 3 117. Altsaa en fremgang paa ca. 500 stemmer.

*M. Jul. Halvorsen,
formand.*

Nedre Romerikes Arbeiderparti.

Kredspartiet har 20 tilsluttede foreninger med et samlet medlemsantall av 511, derav 153 kvinder. Fire nye foreninger er stiftet, men endnu ikke indmeldt. Det væsentlige arbeide er iaar utført foran stortingsvalget, partiet arrangerte ved valget og omvalget ialt 16 foredrag, og hadde husagitator i Kraakstad og Sørums. Til omvalget utsendtes et flyveblad i 10 000 eksemplarer og endel av partiets valgbrosjyrer. «Akershus Social-Demokrat» blev utdelt gratis, desuten blev trykt særskilt valgnumre til massespredning indunder valget. Styret arbeidet meget med at faa oprettet de nedlagte partiforeninger i Frogner og Sørums, paa sidstnævnte sted arrangertes et foredrag i den anledning, men interessen var liten, saa resultatet blev daarlig. 1. mai feiredes ved møter med foredrag, vistnok i de fleste bygder i kredsens, men kun i Urskog, Blaker, Fet og paa Bjørkelangen gik man i demonstrationstog. Hvad de kommunale saker angaar, haves mindre kjendskap til hvad der er utført fra vore partifællers side, men saavidt vites er der ikke utført noget nævneværdig.

C. A. Sauge,
form.

Øvre Romerikes Kredsparti

har i 1918 hat en rask fremgang. Det er saaledes tilsluttet 3 nye foreninger fra Nes, saa partiet nu bestaar av ialt 13 foreninger med et medlemsantal der er forøket fra 426 i 1917 til 665 i 1918, altsaa en forøkelse av 239 medlemmer. Hertil kan nævnes 5 fagforeninger der vistnok ikke er tilsluttet, men hvormed der samarbeides, og der ventes yderligere tilslutning i nær fremtid. Foran stortingsvalget blev der avholdt ialt 37 foredrag av forskjellige talere inden valgkredsen, samt utdelt ca. 5 000 brosjyrer, men saa opnaaddes ogsaa et smukt resultat, idet vi forøket vort stemmetal fra forrige valg med 1 642 stemmer, nemlig fra 1 163 til 2 805 stemmer, og valgdeltagelsen var gjennomgaaende god, nemlig ca. 70 pct.

I kommunerne kan litet utrettes, da vi ikke i nogen kommune har flertal. Dog er der i Eidsvold oprettet kommunal middelskole samt tat skridt til forbedring av folkeskolen. Der blev 1. mai demonstrert paa 2 steder i Eidsvold med udmerket tilslutning, samt holdt foredrag paa begge steder. Kredsen har endnu ikke faat sin egen partiavis; men er henvist til det i Mellem Romerike utkommende private partiorgan «Romerikes Blad».

T. Haavie,
form.

Hedmark fylke.

6 kredspartier.

Nordre Hedmarkens Kredsparti.

Ved aarets utgang tallet kredspartiet 19 foreninger med ialt 614 medlemmer. Medlemsantallet er i aarets løp øket med ca. 150.

I 1918 er avholdt 2 repræsentantmøter og 8 styremøter, av foredrag er i 1918 ved kredspartiets bistand avholdt ca. 30.

Kredspartiet deltok i stortingvalget med egne kandidater og med forholdsvis bra resultat, idet partiet fordoblet sit stemmetal fra forrige valg. Valgagitationen blev endel hemmet grundet spanskesyken. Saaledes blev der ikke anledning til at holde noget foredrag mellem første valg og omvalget.

Angaaende partiets arbeide i kommunerne kan nævnes at Ringsaker har besluttet indført kommunal alderdomspension, dette er ikke et resultat som helt skyldes os, da partiet ikke har flertal i Ringsaker herredsstyre; men partiet har deltatt i en komite som har arbeidet med saken.

Denne reform er ogsaa under behandling i Furnes. Efter forslag av partiet blev der nedsatt en komite som nu har sendt formandskapet forslag til kommunal alderdomspension fra 1. juli 1919.

Forslaget er enstemmig vedtatt i formandskapet.

Endvidere har partiet i Furnes endelig kommet saa langt at der fra 1. juli 1919 vil bli indført helt frit skolemateriel.

Even Johannessen.

Søndre Hedemarkens Kredsparti.

Som nævnt i beretningen for 1917 var i det aar meget gjort for at organisere landarbeiderne. Dette arbeide har gaat meget godt i 1918, og jeg tør paastaa at denne organisation allerede er blit en magt av betydning herover.

I 1918, som jo var valgaar, er et betydelig agitationsarbeide nedlagt her i kredsens, og dette resulterte i at vi ihøst magtet at erobre kredsens tilbake fra høire ved første valg. Vor avis, som under redaktør Løkkes ledelse har gaat storartet frem, har i aaret hat et betydelig overskud. Nu gjælder det i kommende aar at ta et ordentlig tak for at øke vort repræsentantantal i kommunestyrene.

Stange, 27. februar 1919.

Arne Juland.

Solør Arbeiderparti.

I Solør er der nu 38 foreninger med et medlemsantal av 600. Av foreningerne er 4 kvindeforeninger og 7 ungdomslag.

Stortingsvalget gav iaar ogsaa et glimrende resultat, idet vi seiret ved første valg med ca. 700 stemmers overvegt.

Det saakaldte Landmandsparti optraadte iaar for første gang i kredsens n.ed egen kandidat, hvorfor Høire og Frisindede Venstre ingen stillet. Venstre stillet ogsaa iaar sin egen kandidat.

Trods alt stræv disse utfoldet viste det sig at de borgerlige partier staar magtesløse, og Solør er av Arbeiderpartiets sikreste kreds.

Valgarbeidet leledes av styret, og foredrag blev holdt i samtlige kommuner av vore dygtigste mænd.

Av vore egne kræfter var W. Carlsen, Nils Aas, Ole Ruud og stortingskandidaten i ilden.

I aarets løp er holdt 2 stevner. I Aasnes med Lian og Gausdal og i Hof med Buen og Bergersen som foredragsholdere.

Tillike maa nævnes 1. mai-stevnet i Vaaler med tale av Aarsrud.

Vor presse er for tiden uheldig stillet, idet vi mangler hus, hvorfor «Glom-mendalens Social-Demokrat» nu maa trykkes utenbys, og utkommer nu kun 3 gange ukentlig. Tomt til avisen er indkjøpt paa Kongsvinger, og vi faar da haape snart at ha «tak over hodet» til vor presse.

Inden vore kommuner arbeides der videre med sociale reformer. — Elektricitetssaken er et av dagens spørsmåal inden vore kommuner. Indkjøp og utnyttelse av vore vandfald til lys og kraft rundt om i hjemmene er et av de mange problemer vi har tat op til løsning i den nærmeste fremtid.

Halvdan Aarsrud,
formand.

Søndre Østerdalens Kredsparti.

Kredspartiet hadde ved utgangen av 1918 et medlemsantal av ca. 700 i 27 foreninger. I kredsens er der 3 politiske samorganisationer, nemlig i Elverum, Aamot og Trysil.

1. mai-demonstrationer blev ogsaa dette aar avholdt i kredsens samtlige bygder og fik en enestaaende stor deltagelse paa alle steder. I Elverum talte demonstrationstoget saaledes over 1 300 personer.

Kredspartiets ordinære aarsmøte blev holdt i Trysil den 22. og 23. juni. — I forbindelse med aarsmøtet foretoges nomination paa kandidater til stortingsvalget samt etterpaa et meget vellykket stevne, hvor der holdtes taler av Johan Bondesen, Randolph Arnesen og Hans Amundsen.

Som partiets kandidat nominertes Johan Bondesen, Elverum, og som varamand K. I. Moe, Trysil.

Foran valget blev der holdt en række foredrag i samtlige bygder, saavel av de lokale kræfter som av andre foredragsholdere.

Stortingskandidaten, hr. Bondesen, holdt foredrag paa en række steder, ialt ca. 15—20. Desuten foretok stortingsmand Aslaksrud foran første valg en vellykket turné til Trysil og holdt ialt 7 foredrag. Samtlige foredrag var meget godt besøkt. — Av andre talere som har holdt foredrag i kredsens iaar, kan nævnes: Johs. Samuelsen, Peder Løwe, Randolph Arnesen, Edv. Bull, Martin

Tranmæl, A. Buen, Reinert Torgeirson, P. O. Pedersen, P. O. Løkke, G. E. Stubberød, Olav Sæther, Emil Stang m. fl.

I forbindelse med valgagitationen er der holdt vellykkede støvner i Aamot, Elverum og Storelvedalen. En hel del brosjyrer spredtes desuten, likesom flere hundreder eksemplarer av «Østerdalens Social-Demokrat» udeltes gratis den sidste maaned før valget.

Ved valget den 21. oktober viste det sig at vort parti hadde hat stor fremgang i kredsene. Av 5 forskjellige kandidater opnaade vor kandidat det høieste stemmetal av samtlige.

Ved omvalget trak baade Høire, Venstre og Frisindede Venstre sine kandidater tilbake, saa kampen i virkeligheten kun stod mellem den forrige repræsentant, arbeiderdemokraten Myrvang, og vor kandidat.

Agitationen mellem valgene hemmedes adskillig ved den forfærdelige spanskesyke-epidemi, som paa den tid raset i alle bygder inden kredsene. Trods disse vanskeligheter viste det sig dog at vort stemmetal økedes adskillig, og vor kandidat valgtes til stortingsmand for kredsene.

Partiets grupper i kommunestyrene har paa grund av de uheldige økonomiske tilstande som krigen og dyrtiden har skapt, hat store vanskeligheter at arbeide med, og naar de ikke har magtet at faa gjennomført saa særlig mange av vore specielle reformkrav, saa maa dette i væsentlig grad skrives paa dyrtidens konto. — I Elverum, hvor vort parti har flertal i herredsstyret, er der gjennomført kommunale alderdomspensioner, kommunalt folkekjøkken med videre. — I Aamot er ogsaa kommunal alderdomspension gjennomført.

Kredspartiets organ «Østerd. Soc.-Dem.», utkom ved nyttaar i ca. 3300 ekspl. og fremgangen for bladet har været ganske god.

Bladet har nu ved nyttaarsskiftet faat installert en ny moderne sættmaskine.

Johs. Borchgrevink,
f. t. form.

Nordre Østerdalens Arbeiderparti.

Partiet har i 1918 hat endel opsving efter avslappelsen ifjor. Røstvangen Grubearbeiderforening er igjen indtraadt i partiet, likesom der er dannet en ny politisk forening ved Foldalsgruben, der kommer med fra 1. januar 1919. I Lngerdal er to nye foreninger indmeldt, likesom Alvdal soc.-dem. Ungdomslag er kommet med. Ialt staar 24 foreninger tilsluttet partiet; men av disse er kun 20 at regne for aktive. Medlemsantallet pr. 31. december 1918 ca. 580.

Partiets kandidat Paul Glad fik ved aarets stortingsvalg 1643 stemmer — en fremgang fra forrige valg paa ca. 350 stemmer.

Agitationene har udelukkende været koncentrert om stortingsvalget med ialt 33 foredrag; nemlig av Tranmæl og Haugerud foruten av partiets stortingskandidat, hr. Glad.

Der er avholdt en 3—4 l. maidemonstrationer med foredrag.

I forbindelse med Haugeruds turné avholdtes to meget vellykkede støvner med foredrag av Haugerud og Glad.

«Arbeidets Ret» har nu 631 abonnenter i kredsene. oplaget 2100.

H. Haukaas,
form.

Opland fylke.

Kristians amt — 5 kredspartier.

Søndre Gudbrandsdalens Arbeiderparti.

Partiet stiftedes ved hjælp av sekretær Tranmæl den 11. august 1918, og bestaar nu av 5 lokalforeninger. Siden er en lokalforening kommet til, saa partiet ved aarskiftet bestod av 6 foreninger med tilsammen 600 medlemmer, mænd og kvinder.

Under valgkampen holdtes ialt 10 foredrag.

Partiet har ingen avis, men for at bringe dalen og Lillehammer en saadan har partiet i samarbeide med de 2 andre organisationer (Lillehammer og Nordre

Gudbrandsdalen) nedsat en komité for at skaffe det nødvendige beløb tilveie. Ved nytår hadde partiet tilveiebragt det beløb som blev det paalagt, nemlig kr. 3400 00, — dette ved at de enkelte foreninger delvis har optat laan.

I løpet av året haaber vi saaledes at ha startet vort eget organ.

Da partiet er saa nyt har vi intet at melde fra kommunearbeidet.

Den store bøig partiet har at kjæmpe med er Castberg-partiet. For øieblikket har vi ingen midler til arbeidet og kan ikke pumpe partiet mere end vi har gjort.

Men tempoet er «døl-tempo» — langsomt og sikkert fremover.

O. M. Vorhaug,
formand.

Hadeland og Lands Kreds Arbeiderparti.

Der er i aarets løp stiftet 6 nye foreninger. Partiet tæller nu ialt 35 foreninger med ca. 1000 medlemmer.

Partiet har i aarets løp drevet et ihærdig agitations- og oplysningsarbeide. Der er ialt avholdt 82 foredrag, derav 2 stevner.

Paa grund av denne agitation er partiets økonomiske stilling for tiden mindre god.

Lars Pedersen,
kasserer, sekretær.

Totens Kredsparti.

For tiden er medlemsantallet 515, men det er paa tale at flere vil melde sig i partiet. Det er i aarets løp avholdt 20 foredrag av forskjellige talere.

Otto Jensen.

Buskerud fylke.

4 kredsorganisationer.

Buskerud Kredsparti.

Partiet bestod ved aarsskiftet av 44 foreninger med et samlet medlems-tal av 1777.

I alle 4 bygder feiredes 1. mai med demonstrationstog, foredrag og fester, stor tilslutning og god stemning over det hele.

Vort blad «Fremtiden» er godt utbredt i kredsens. En stor del faglige foreninger har gjennem en længere tid hat bladet obligatorisk, men endnu har vi langt gjen til vort maal «Fremtiden» ind i alle arbeiderhjem.

Fra kommunearbeidet kan noteres: I 2 av kredsens bygder har vort parti oparbeidet sig et sikkert flertal, nemlig paa Nedre Eiker og i Røken. I disse bygder har vort parti faat gjennomført adskillig av vort kommuneprogram, som irit skolemateriel, læger paa fast løn, kommunale pleiehjem for gamle trængende, likesom kommunale alderdomspensioner staa for tur til at gjennomføres.

I Hurum, hvor vort parti ikke har absolut flertal, men er like sterkt som de borgerlige, har man faat gjennomført kommunale alderdomspensioner fra 1. juli 1918. I Lier, hvor vort parti har en sterk minoritet, 16 mot de borgerliges 24, har vi ikke faat gjennomført noget væserkelig, men haaber vi at erobre flertal ved forestaaende kommunevalg.

I anledning stortingsvalget blev der fra partiets side ført en omfattende agitation. Der blev avholdt 13 foredrag, likesom der førtes en god husagitation, uddeltes brosjyrer og frieksemplarer av «Fremtiden». Kredsens stortingsmand A. J. Hørgen valgtes nu som for 3 aar siden ved 1. valg. Man maa kunne gaa ut fra, at Buskerud kreds er en av vort partis sikreste kredse i landet.

P. Olsen.

Ringerikes Kreds Arbeiderparti.

Kredspartiet hadde ved utgangen av 1918 et medlemsantal av 1498, fordelt paa 44 foreninger. Ved partiets aarsmøte holdt stortingsmand Hornsrud og Eugene Olaussen hvert sit indledningsforedrag om den gamle og nye retning inden partiet.

Valgarbeidet blev drevet med foredrag, utdeling av brosjyrer og husagitation. Der blev for kredspartiets regning holdt 15 foredrag paa forskjellige steder i kredsene og et sommerstevne ved Skjærdalen, som hadde udmerket tilslutning. Som foredragsholdere blev benyttet stortingsmand Hornsrud og varananden Tviberg, samt Oskar Pedersen. Torgeirson, redaktionssekretær Waage og forretningsfører Schultz.

1. mai blev paa de fleste steder kun holdt foredrag, foruten demonstrasjonstog. I kredsene er der 2 kommuner, hvor partiet har flertal, Norderhov og Tyristrand. I Norderhov arbeider partiet med gjennomførelsen av alderdomspensjoner. I Modum har arbeiderpartiet flertal. I Heggen sogn har partiet tat op spørsmålet om løn paa fast løn som sognesak, og er nu kommet saa langt at løgestillingene er avertert.

Av partiblade har vi «Fremtiden» og «Hønefos og Omegns Socialdemokrat», som begge er i rask vekst.

Mads Baarud.

Numedals Kredsparti.

Der har i aarets løp været avholdt 1 aarsmøte og 3 styremøter. Nominationsmøte avholdtes i Drammen, hvor Gustein Anderson nominertes som stortingskandidat for kredsene. Angaaende valgarbeidet kan meddeles, at den valgte kandidat Anderson har holdt foredrag paa følgende steder: Skotselven, Vittingfos, Eiteløt og Sagrenden, Meheia, Hakavik, Darbu og Vinnarn sølvverk samt for at ordne med stemmesedler og forfald. Likesaa har kandidaten deltatt i partiets møter i Hougsund og Vestfossen. Den planlagte foredragsreise gjennem hele valgkredsene maatte indstilles paa grund av oppositionens forlangende om nyt kredsmøte, og da endelig nominationen blev godkjendt av alle kom nye hindringer i veien for arbeidet, nemlig spanskesyken, hvorved planlagte møter og reiser naatte indstilles. Der var paa møterne den bedste stemning og interesse for vor sak og ved første valg kom vort parti ind som en god nr. 1, men ved omvalget den 11. november seiret høires og landmandsforbundets kandidat.

I Øvre Eiker kommune har arbeiderpartiet 15 av 32 repræsentanter. Arbeiderpartiet har ordføreren. Det som er gjennomført i kommunen er frit skolemateriel, men vi staar nu foran store saker, som vi haaber at faa igjennem. Numedals Kreds Arbeiderparti tæller ved aarsskiftet 26 foreninger. 12 foreninger er indmeldt i 1918. Medlemsantallet var ved aarsskiftet 856, et tilskud av 344 medlemmer.

H. Dramdahl.

Vestfold fylke.

Jarlsberg og Larviks amt — 4 kredsorganisationer.

Skoger Arbeiderparti.

I partiet er indmeldt pr. 1. januar 20 foreninger med tilsammen 670 medlemmer. Foran stortingsvalget blev der holdt 17 foredrag. Der blev ogsaa drevet endel husagitation og utdelt 1000 valgbrosjyrer.

To førstemaïdemonstrationer er avholdt.

Fra kommunearbeidet kan nævnes, at i Strømsgods kommune, hvor vort parti har flertal, er besluttet indført kommunal middelskale bygget paa folkeskolens 7. klasse fra 1921. Videre er alderdomspension indført og virker tilfredsstillende. Til dyrtidsforanstaltninger er i indværende aar bevilget 120.000 kroner. Det er et godt tiltak for en liten kommune. I de øvrige kommuner i kredsene indskrænker arbeidet sig til, at vore folk stiller forslag om gjennomførelse av vore reformer og blir nedstemt.

Magnus Johansen.

Jarlsbergs Kreds Arbeiderparti.

Jarlsberg Kredsparti talte ved aarsskiftet 260 medlemmer i 6 foreninger. Som stortingsmand stillede smed Joh. O. Krog og som varamand opmerker W. Fjeldstad.

Der er i aaret avholdt 6 valgmøter i hele kredsene, fordelt paa de forskjellige steder saaledes: 2 i Borre, 3 i Sem og 1 paa Tjømmø; paa tre av valgmøterne holdtes to foredrag. Det var vanskelig at erholde passende lokaler til vore foredrag og paa enkelte steder viste det sig umulig, saaledes kunde vi ikke faa lokale paa Sem station, Nøtterø og Aasgaardstrand.

Der blev drevet et efter forholdene betydelig agitationsarbeide ved rode-mænd. Fredag og lørdag før valget uddeltes «Vestfold Arbeiderblad» i ca. 800 eksemplarer i distriktet ved Tønsberg og «Dagbry» i ca. 400 eksemplarer i distriktet omkring Horten. Valgresultatet blev trods mange vanskeligheter en liten fremgang, idet vort stemmetal sammenlignet med forrige valg utviser en fremgang paa 175 til 180 pct. Midlerne til valgagitationen tilveiebragtes ved utligning paa de tilsluttede foreninger og Det norske Arbeiderpartis centralstyre bevilget et bidrag.

Joh. Olav Krog.

Brunla Kreds Arbeiderparti.

Brunla Kreds Arbeiderparti bestod ved aarets utgang av 6 partiforeninger med et medlemsantal av 433.

Til trods for at partiet har hatt økonomiske vanskeligheter har vi deltatt i aarets valgkamp og fikk 841 stemmer mot 614 i 1915.

I kommunerne arbeider vore folk med interesse og da særlig i Tjølling, hvor vi har faatt folkekjøkken og valgt en komité til at utrede spørsmålet alderdomshjem og en komité til at utrede spørsmålet kloak og vandverk paa Halsen efter forslag av partiets kommune-fraktion.

Som foredragsholdere i kredsene har virket Andreas Hanssen og Eines.

S. Baardsem

Telemark fylke.

Bratsberg amt — 4 kredsorganisasjoner.

Gjerpen Kreds Arbeiderparti.

I Gjerpen kreds av arbeiderpartiet er for tiden 10 foreninger med et samlet medlemsantal av 250. Dalen Anlægsarbeiderforening er i aarets løp utmeldt, men ikke tapt for partiet, da den har sluttet sig til Brevik Arbeiderparti.

Under valgkampen til stortingsvalget blev der holdt 15 foredrag i kredsene; foredragsholdere var: Redaktør Moe-Johansen, J. Rastad, Hornli og Zakariasen samt partiets stortingskandidat slusevogter Olav Roe. Desuten blev der av kredsene det sidste kvartal foran valget omsendt 200 frieksemplarer pr. uke av partiets avis «Bratsberg-Demokraten».

Ingen av vore væsentligste saker er gjennomført i nogen kommune i kredsene; matspørsmålet har i aarets løp optatt samtlige herredsstyvers tid, men Solum har dog nedsatt en komité til utredning av kommunal alderdomspension.

Ingv. Sørensen.

Østtelemarkens Kredsförening.

Østtelemarkens Kredsförening bestod ved aarets utgang av 21 foreninger med et samlet medlemsantal av 1300.

Av 1. maidemonstrationen maa spesielt nævnes Rjukan, hvor der deltok over 3000 under fanerne. Harald Langhelle holdt dagens festtale. Med hensyn til valgarbeidet, saa har der ialt været avholdt 54 foredrag, for det meste av kredsens stortingskandidat lærer Olav Steinæs. Vort parti mønstret ved valget 3089 stemmer mot den borgerlige samling, der talte tilsammen 4369 st. Valget blev saaledes avgjort ved første omgang.

Av større kommunale saker, som gjennomførtes i aarets løp paa partigruppens initiativ, kan nævnes skoletandpleie, kommunalt folkekjøkken, sykepleien delvis overført i beskatningen, og endelig har der i længere tid paa gruppens initiativ arbeidet en komité med at faa Rjukan utskilt fra det øvrige Tinn som egen kommune.

Peder Aakre, f. t. formand.

Bamle Kreds Arbeiderparti.

Aaret 1918 var jo valgaar, og man hadde derfor al opfordring til at ta fat med agitationen noget ganske ihærdig. Men — man var likesom lammet av vanskeligheter: litet i partikassen, alting saa fortvilet dyrt, rationeringen! Vi hadde saaledes ikke raad til at leie agitatorer for partiets regning til nogen turné.

Paa vort aarsmøte 22. juni møtte redaktør T. Vraa som utsending fra centralstyret. Samme dags aften holdt han et ypperlig foredrag — og dermed indlededes agitationen. Senere besøkte sekretær M. Tranmæl kredsen med fire foredrag under meget stor tilslutning. Redaktør Berg holdt ogsaa flere foredrag; likesaa stortingsmand Finstad. Undertegnede som partiets stortingskandidat holdt ogsaa en række foredrag rundt i valgkredsen. Flere andre enkelte foredrag her og der holdtes ogsaa.

Kredsen har ikke saa ganske faa ivrige partifæller og ihærdige agitatorer; offervilligheten er beundringsværdig. Enkelte personer og flere av foreningerne har ofret meget arbeide, tid og penge — ikke mindst ved spredning av smaaskrifter og aviser.

Stemningen i kredsen var i det store og hele overveiende og utvilsomt paa vort partis side. Men i sidste øieblikket seiret konservatismen og den iboende seige vedhængen ved det gamle — frykten for det nye. Kredsen faldt i dvale igjen; og den bedste dvalendrikken var nok «religionsposten».

«Den gyldne middelveis»-, halverings-partiet seiret ogsaa denne gangen.

Anton Vige.

Aust-Agder fylke.

Amtsparti med byerne Arendal, Grimstad, Lillesand og Tvedestrand. med mdtagelse av Sætersdalens Kreds, som er organisert særskilt.

Nedenes Amts Arbeiderparti.

Ved aarets utgang bestod amtspartiet av 50 foreninger med litt over 1200 medlemmer. En forening er utgaat av partiet, og 6 nye er kommet til i aarets løp. Av disse er 4 ungdomslag. Agitationen tok fra første stund av sigte paa stortingsvalget. En række foredrag har været holdt i fylkets bygder og byer. Av fremmede talere kan nævnes Martin Tranmæl, Andreas Hanssen og Johan Evje. Videre har der været holdt foredrag av Øisang og Eines, av Guttorm Fløistad, Antonsen-Nøkleby, T. Tellefsen, Søren Sørensen, Osvald Jansen, lærer S. Tobiassen og formanden O. H. Maurstad. Ialt har været avholdt over 100 foredrag, og under valgkampen spredtes flere tusen brosjyrer utover bygder og byer. Desuten har ungdomslagene spredt en mægte socialistisk literatur. Stortingsvalgene foregik under spanskesykens tegn, hvilket særlig omvalget gav et tydelig vidnesbyrd om. Mellem valg og omvalg var der saaledes ikke anledning til at avholde et eneste foredrag, og dette forhold bidrog meget til det uheldige valgutfald, specielt i Nedenes Kreds.

1. mai-demonstration holdtes i Tvedestrand, Eydehavn, Arendal, Fevik og Grimstad med ialt omkring 3000 deltagere.

Kommunearbeidet har i 1918 væsentlig været viet dyrtiden og provianteringen samt den fra aarets begyndelse indførte rationering. Overalt har Arbeiderpartiets kommuneafdelinger efter evne søkt at lette dyrtidens tryk for de mindre bemidlede, og det er særlig efter vore partifællers forslag at dyrtidsbidragene er blitt betydelig øket i en række kommuner.

Vort partiorgan «Tiden», som har været dagblad i noget over 2 aar, har hadt adskillige økonomiske vanskeligheter at kjæmpe med i disse abnorme tider; men heldigvis synes nu disse vanskeligheter at være overvundne, saa vi har det bedste haap for bladets fremtid. Fra 15. mars d. a. skal der forsøksvis oprettes lokalredaktion i Risør. At bladet flere gange i aarets løp har skiftet redaktør har selvfølgelig virket uheldig. Bladet redigeres nu av Carl S. Hornli.

O. H. Maurstad, formand.

Sætersdalens Kredsparti.

Der er holdt 4 foredrag av overlærer Evje, 6 av inspektør O. Kristensen, 14 av ordfører T. Harstad, foruten endel foredrag paa møter og fester.

Der er her i kredsens ikke nogen videre industriel bedrift undtagen ved Evje. Her blev holdt 1. mai-demonstration under stor tilslutning.

Vor presses stilling i kredsens er ikke saa god som den burde være. Kun skal bemerkes at «Sørlandets Social-Demokrat» har forholdsvis større utbredelse i kredsens end i Kristiansand S.

I Hylestad, hvor vort parti har besat hele kommunestyret, er der indført kommunal handel.

I Aardal, Evje og Hornæs herreder har disse av staten erhvervet sig elektrisk kraft samt bygget ledninger og instalert lys i omtrent hvert hus i nævnte herreder.

Oskar Olsen.

Vest-Agder fylke.

Lister og Mandals amt — 2 kredsorganisationer samt et par smaa foreninger i Lister og Lyngdal kredser.

Oddernes Kreds Arbeiderparti.

Kredsens bestaar av 6 partiforeninger, nemlig: Sunds Arbeiderparti, Torridals Arbeiderparti, Randosunds Arbeiderparti, Tveits Arbeiderparti, Greipstads Arbeiderparti og Mandals Arbeiderparti.

Kredsens har 10 kommunerepresentanter fordelt i de enkelte kommuner.

Arbeidet inden kommunerne blir, som ventelig kan være, kun av særlig opposisjonel art. Med den store overvegt borgerpartierne har blir vort arbeide, særlig det som tar sigte paa sociale forbedringer, ikke særlig utbytterikt. Man arbeider dog for en bedring av boligforholdene ved nybygning, regulering av husleie ved nedsættelse av husleienævnd, utleie av jord og hjelp til dens drift. Økonomisk ved at utnytte de nuværende gode skatteobjekter. Lettelse av dyrtiden ved kommunale bevilgninger i forbindelse med statstilskuddet. Bedring av sykeforsorgen, samt bedring av skole- og bibliotekvæsenet.

Man har i aarets løp avholdt en utodning til indtægt for agitationen.

Agitationen har i betragtning av omstændighetene været god. Som tilreisende talere har man hat: A. Udland, Tranmæl, Evje og Christensen.

Partiets stortingsrepresentant Jakob Gunnstveit og varamand Bredo Hultmann opnaadde hver 576 stemmer ved det ordinære valg. Ved omvalget avgaves endel færre stemmer. I likhet med hvad tilfældet var for en stor del av vort land betyder dette en tilbakegang fra forrige valg, uten at vi dog for vor kreds skulde kunne nævne nogen spesielt i dagen liggende grunde.

Spanskesyken har dog hemmet agitationen helt fra eftersommeren av.

For avisens utbredelse har man tat et løft ved at kredsens betalte for et kvartal for de inden de enkelte partier som styrerne antok kunde vindes ved kjendskap til avisen og socialismen. Efter at ha faat avisen frit et kvartal tør man haabe at faa ialfald endel som faste abonnenter og ogsaa faa dem med i foreningerne.

Gunnar Haugland, sekretær.

Mandalens Kreds Arbeiderparti.

Partiet bestaar av 6 tilsluttede foreninger med ialt 85 medlemmer, som har betalt kontingent. Men er der i sidste rapport fra Vennesla Arbeiderparti meddelt at Hunsfoss Arbeiderforening og Hunsfoss Træarbeiderforening er tilsluttet Vennesla Arbeiderpartis Forening, medlemsantallet skulde herved økes til 335. Men som det vil sees av forrige årsberetning er medlemsantallet sunket med omtrent 40 pct., grunden herfor angives av de fratrædende at være den forandrede skolereligiønsundervisningspost paa partiets program, og saa er de blit skramt ved bolschevismen, hvilket ikke er at undres paa efter alle de haarreisende beretninger om bolschevikerne i borgerbladene.

Av kommunale saker, som er fremmet, kan nævnes: Sør-Audnedal: Kommunalt gamlehjem, veiutbygninger, sykepleierske samt elektricitetsverkets utvi-

delse. — Vennesla: Skolen forbedret, kommunalt innkjøp av en større eiendom for utparcellering til arbeiderhjem, bygdeveier under arbeid, elektricitetsverket utvidet, komité valgt for utredning av kommunalt sykehus. En 1. maidemonstration med god tilslutning.

Foran valget blev der av kredspartiet utfoldet en stor agitationsvirksomhet med flere foredrag av forskjellige rundt i distriktet, og flere hadde det bli hadde vi hat noget mere mynt. Særforeningerne har hat sine egne mange og gode foredragsholdere. Meget arbeid, men liten virkning desværre, og det kan vi i stor utstrækning takke skole-religionsundervisnings-posten for. Vi var paa god vei fremover, men den satte en bom for det hele.

Alle kommuner har benyttet sig av statens dyrtidsbidrag med kommunalt tilskud. Vi savner svært et billigt socialistisk mindre ukeblad. Folk flest syntes ikke ha anledning og lyst til at holde de dyre dagblade, derfor oversvømmes landsbygden av de borgerlige blades 2 ganger ukentlige utgaver, og de virker som rene giftslanger. Derfor: la os faa motgift hurtigst.

Kr. Magnussen, f. t. formand.

Liknes soc.-dem. Forening i Kvinesdal.

Foreningen avholdt 2 møter med foredrag av tilreisende foredragsholdere.

En hel del smaaskrifter er utdelt. Videre har her været drevet adskillig underhaandsagitation, saa vi hadde haapt et langt bedre resultat ved valget end resultatet blev. Her er meget religiøst folk og disse har faat den fikse ide, at socialdemokratiet er fiendsk mot religionen og henviser til skoleposten, ikke som den lyder, men at socialdemokraterne ret og slet vil ha religionsundervisningen ut av skolen.

S. Hunsbedt.

Rafos socialdemokratiske Forening.

Foreningen stiftedes 1. april 1918 med 25 medlemmer og hadde ved aarsmøtet i januar 46 medlemmer. Under valgkampen bekostet foreningen avholdt ialt 7 foredrag i kreds. likesom der blev utdelt en mængde brosjyrer samt utdelt 50 eksemplarer av «Sørlandets Soc.-Dem.» gratis i valgkvartalet.

Der har været drevet en kraftig agitation for pressen og resultatet har været bra, idet «Sørlandets Soc.-Dem.» er godt utbredt.

I kommunen er ikke partiet representert, og saaledes er ingen av partiets saker gjennomført.

All Amundsen, p. t. formand.

Nes socialdemokratiske Forening

blev stiftet i fjerde kvartal med 27 medlemmer litt før stortingsvalget. Og er den eneste i Lister valgkreds. Saa vort arbeid er i sin barndom endnu. Vi østillet stortingskandidater, som fik 82 stemmer. Vi hadde to foredrag. Vi har ikke nogen av vore mænd i kommunestyret, men vi haaber at faa nogen til høsten.

Rudolf Matsen, formand.

Rogaland fylke.

Stavanger amt — 3 organiserte kredspartier og Egersunds Arbeiderparti

i Dalenes kreds.

Egersunds Arbeiderparti.

Egersunds Arbeiderparti har i 1918 bestaa av Egersunds socialdemokratiske Forening med 60 medlemmer.

Med støtte av Verdandi-logen «Eikunda», Egersund og Moi socialdemokratiske Forening, der begge først iaar har sluttet sig til Dalenes Kredsparti, har valgarbeidet været drevet foran stortingsvalget med 10 foredrag og spredning av brosjyres og «1. mai», der er den partiavis som er mest utbredt her. Desuten lededes fra Egersund valgarbeidet rundt i Dalenes kreds forøvrig.

1. maidemonstrationen avholdtes som almindelig med musik, arbeidertog, taler og fest. Skolestyret negtet fridag.

Ingen av vore kommunale programsaker er gjennomført i 1918, men der er nedsat en komité til utredning av kommunal kinematograf.

Av bystyrets 28 sepræsentanter har arbeiderpartiet 8, saa vi er ganske do minært av de øvrige. Vi har dog medlemmer i de aller fleste styrer og komiteer, skjønt der ikke tages hensyn til forholdstallet.

Severin Nilsen, formand.

Jærens Kredsparti.

Arbeidet i 1918 begyndte tidlig paa vaaren ved et fremstøt paa Jæren for stiftelse av nye foreninger. Resultatet var at den politiske interesse blev vakt og Time socialdemokratiske Forening blev stiftet. — en meget levedygtig og energisk forening. Senere blev valgkampen indledet ved en række vellykkede stevner, der avløstes av de egentlige valgmøter. Jordbunden blev oppløiet ved Lians og Tranmæls turneer, der hadde avgjørende betydning for valgagitationen.

Der er ialt holdt 45 møter paa 14 steder i kredsens med tilsammen ca. 6500 tilhørere. Der er holdt foredrag av Ole O. Lian, Martin Tranmæl, Kata Dahlstrøm, Johs. Bergersen og Alfred Madsen utsendt av centralstyret. Av lokale kræfter T. Fjermeland, Sven S. Haaland, Joh. Gjøstein, Einar Li, Otto Luihn, Einar Lund, Magnus Karlsen, Ole Jakobsen, Egede-Nissen og Johs. Johnsen.

Fremgangen ved valget var jo ikke stor i Jæren, men i forhold til det hele land staar vi godt.

I kommunestyrene har vi bare 3 kommuner hvor vi er repræsentert. I Gjestal har vi 3, i Høgland 9 og i Sandnes 7 repræsentanter. Der er fra disse fraktioners side nedlagt et godt arbeide. Saaledes har Sandnes i 1918 faat indført irit sykehusophold og faat nedsat en komité til utredning av kommunal alderdoms- og invaliditetspension. I denne komité har arbeiderpartiet besat formandspladsen. Likeledes er kommunal kinematograf oprettet. I Høyland forbereder arbeiderpartiet ogsaa alderdomspension.

Forutsætningerne for arbeidet i Jærens kreds skulde være gode nu, men arbeidet hemmes av de knappe midler vi har til raadivhet.

D. S. Langholm.

Ryfylke Kredsparti.

Kredsforeningen der blev stiftet 6. oktober 1918 og tæller 2 tilsluttede lokalorganisationer, nemlig Hjelmelands socialdemokratiske Forening og Sauda socialdemokratiske Forening med et samlet medlemsantal av 85, regnet ved aarets utgang. Der har i 1918 været avholdt 2 styremøter samt er der inden valgkredsens arrangert 4 foredrag under høstens valgkamp. Kredspartiet nominerte da ogsaa sin egen stortingskandidat.

Tar man i betragtning den meget korte tid kredsforeningen har bestaaet og yderligere tænker paa, at i kredsens ene distrikt, Hjelmeland, bor befolkningen tildels noksaa spredt, og forholdene saaledes vanskeliggjør sammenslutningsarbeidet, mens i det andet, det største distrikt, befolkningsantallet har været temmelig varierende, — maa man si, att ilslutningen har været ønskelig bra.

Vi tør derfor gaa det nye aar imøte med de bedste forhaabninger om et frugtbringende arbeide.

J. Ringereide.

Hordalands fylke.

Søndre Bergenhus amt — 3 organiserte kredspartier.

Voss Kreds Arbeiderparti.

Partiets virksomhet har i 1918 været præget av valgkampen.

1. mai blev feiret med demonstration eller med festlig sammenkomst.

Der har ianledning stortingsvalget været avholdt 15 foredrag i kredsens, nemlig av Krogh, Samuelsen, Vraa, Bergersen, Olav Oksvik og redaktionssekretær Madsen. Foruten disse, har partiets kandidat for kredsens hr. Fosdal holdt endel foredrag.

Kredspartiet utgav en valgavis som utkom i 500 eksemplarer; den blev utdelt over hele kredsene, endvidere er der utdelt en hel del brosjyrer.

Der er i aarets løp stiftet 2 nye foreninger, saa kredsene nu har 6 partiavdelinger med tilsammen 151 medlemmer.

I de herredsstyrelser her i kredsene var hvor vort parti er repræsenteret, har vore gupper utført meget godt arbejde i forskjellige retninger. Særlig har der været arbeidet for lettelse av dyrtiden og for at de forskjellige kriseforanstaltninger blir overholdt.

Partiavdelingen paa Voss har optat arbeidet for stiftelse av arbeiderparti paa stedet med tilslutning av to fagforeninger. Medlemsantallet blir ca. 250.

Der er 4 herreder i kredsene, hvor vi ingen partiavdeling har.

N. Bolstad, formand.

Sogn og Fjordane fylke.

Nordre Bergenhus amt — 2 kredsorganisasjoner samt et par foreninger i Søndfjord.

Indre Sogns Arbeiderparti.

Kredspartiet blev stiftet 15. juni 1918 og tæller nu 6 foreninger med 160 medlemmer. Flere foreninger vil antagelig komme til med det første. Foruten kredsens egne mænd har Randolph Arnesen, Sverre Krogh og Olav Øksvik virket her. Stortingsvalget gav et resultat som vi kan være fornøiet med, særlig i betragtning av den korte tid kredspartiet da hadde virket.

Dette første halve aars virke har slaat en ting uhyggelig fast for os: at hvis vi ikke faar vor egen avis, vil Sogn fremdeles vedbli at være en politisk efternøler. Derfor har vi nu sat «Sogns Socialdemokrat» allerførst paa vort program, og interessen for denne sak er overordentlig stor i alle dele av kredsene.

Erik Nordberg.

Møre fylke.

Romsdals amt — 5 organiserte kredspartier.

Indre Søndmøre Kredsparti.

Ved aarets begyndelse gik kredspartiet tilbake med en forening. «Voldens Socialdemokrat» gik istaa paa grund av omskiftende arbeidsforhold. Derfor bestod kredspartiet av kun 2 foreninger like til 4. kvartil, da det fik tilslutning av Kolfossens Arbeidsmandsforening.

Paa kredsmøtet i pinsen blev det besluttet at forsøke at faa istand et stevne for muligens derved at faa litt mere fart i arbeidet. Stevnet blev avholdt 27. juli i Nakkestranden — Mellem Ørsten — Volden, Hjørundfjord, og blev i det hele vellykket. Ca. 300 mennesker. Talere: Olav Øksvik, bakermester Alvestad, fru Monsen og Kr. Aune.

Paa kredsmøte 1. september blev besluttet at kredspartiet skulde gaa til valg paa egen stortingsrepræsentant, til hvilket Lauritz Halse blev nominert med Olav Øksvik som varamand. Valgarbeidet blev paa grund av den økonomiske stilling litet. 8 valgforedrag fordelt paa distriktet. Spredning av endel brosjyrer.

Ialt har her været avholdt 15 foredrag.

Ørsten er den eneste kommune, hvori partiet er repræsenteret. Der gik man ved sidste kommunevalg til valg paa egen liste og erobret 2 pladser.

Sigv. K. Folstad, p. t. formand.

Romsdals soc.-dem. Kredsparti.

I aarets løp har følgende holdt foredrag: Martin Tranmæl 1, J. Fosse 7, Torgeir Vraa 4 og Olav Øksvik 7.

Fra 1. oktober har kredspartiet utgit bladet «Folkets Ret», der før blev utgit i fællesskap med Molde Arbeiderparti. Redaktør til 1. januar 1919 O. Øksvik. Fra 1. januar 1919 er Jac. Dahle ansat som redaktør av bladet.

Kredspartiet eier i fællesskap med Molde Arbeiderparti eiendommen Folkets Hus i Molde.

Naar vi ikke kan paavise nogen store positive resultater av aarets arbeide da maa der tages i betragtning at her er en kreds, der altid har været forsømt av saavel de faglige som politiske hovedorganisationer. Det nedlagte arbeide fra disses side har hittil været et minimum. Og dog er denne kreds en av de kredse socialdemokratiet maa se frem til som en av sine sikre.

En utpræget smaabrukerstand ved siden av en voksende industri utover bygdene er betingelser for at et omfattende opplysnings- og organisationsarbeide ikke vilde være bortkastet.

Men kredspartiet magter saa litet. Derfor henledes hovedorganisationernes opmerksomhet paa denne kreds.

Jac. Dahle.

Indre Nordmør Kredsparti.

Kredspartiet har nu 14 tilsluttede foreninger med 582 medlemmer.

I aaret er avholdt 25 foredrag, væsentligst av lærer Lars Øye, vor stortingskandidat, som ved sidste valg erholdt 1334 stemmer.

Det mest hemmende i vort arbeide ved valget var mangelen paa foredragsholdere.

Bladet «Tidens Krav», Kristiansund, har i kredsens nedlagt et betydningsfuldt arbeide i aarets valgsjau.

Inden de enkelte kommuner kan ikke spores nogen væsentlige resultater, da vort parti ingensteds har flertal, og i mange kommuner ikke repræsentanter. Dette sidste vil dog rette meget paa sig ved høstens kommunevalg.

Lars Sannes.

Ytre Nordmør Kredsparti.

Partiet blev stiftet 28. juli 1918. Partiets første opgave var at delta i den da paabegyndte valgkamp. Egne kandidater blev opstillet, og repræsentanten reiste omkring i distriktet og holdt 14 foredrag. Andre agitatorer var det umulig at skaffe. Vi opnaadde 568 stemmer ved første valg. I en kommune 40 pct. av de avgivne stemmer. I herredsstyrene rundt omkring sitter vistnok endel av vort parti, men de er ikke valgt efter vort program, d. v. s. der har ikke været foreninger her før. Alle lagets midler er brukt til agitation. «Tidens Krav», Kristiansund N., er det blad som er utbredt i distriktet. Naar det nu skal bli dagblad, sætter vi endnu større forhaapninger til det.

Partiet tæller ca. 300 medlemmer. Men det vokser stadig. Veiholmen Arbeiderparti er det største. Det bestaar av kun fiskere.

I det aar vi nu har haaper vi paa støtte fra centralstyret. Her mangler kun oplysning. Stoffet ligger færdig. Til høstens kommunevalg agter vi at fa en hel del pladse.

T. Kvendset.

Sør-Trøndelag fylke.

Søndre Trondhjems amt — amtsparti.

Uttrendelagens Arbeiderparti.

I 1918 er amtspartiet foranlediget avholdt 6 arbeiderstevner og 130 agitationsmøter. Talere ved disse stevner og møter har været: Ivar Skjaares, K. O. Thornæs, Johs. Samuelsen, Svend Skaardal, Buen, Lian, Nygaardsvold, Kr. Aune, Ole O. Fremo, Chr. Hilt, N. Nilsen, Olaf Krogh, Knut Frostad, fru Laurgaard, A. Svedal, Vraa, Herm. Haugerud, Riiser, Martin Tranmæl, Normann Høpen, Olav T. Vegheim, A. Kalvaa, Karl Tømmeraas, Peder P. Moe og Peder Spjøtvold. Ialt har amtspartiet anvendt ca. 3000 kr. til agitation ved aarets stortingsvalg.

Desuten har paa initiativ av de lokale foreninger været avholdt en række møter og stevner. I samtlige amtets 5 kredse blev der omvalg. Vort parti beholdt Strinda kreds; men tapte Gauldalens paa grund av de borgerlige partiers fuldstændige sammenslutning.

I aarets løp er stiftet 10 nye foreninger, hvorav 3 allerede er indmeldt i amtspartiet. De øvrige kommer først med fra 1. januar 1919.

Ved utgangen av 1918 bestod partiet av 12 herredspartier med 104 foreninger. Medlemsantallet er 3010 mænd og 630 kvinder, tilsammen 3640.

Kommunearbeidet har været sterkt præget av dyrtiden og krisen. En sak som har trængt sig sterkt frem i det sidste er forsorgen for gamle, idet gamle-hjem er oprettet i en flerhet av amtets kommuner.

Av partiblade i amtet har vi «Ny Tid», «Arbeidets Ret» og «Utrøndelagens Socialdemokrat».

John Aae,
form.

Glertrud Aae,
forretn.fører.

Nord-Trøndelag Fylke.

Nordre Trondhjems amt. Amtsparti med undtagelse av Namdalens Kreds som er organisert særskilt.

Indtrøndelagens Arbeiderparti.

Siden sidste rapport hvori meddeltes om overtagelsen av «Indtrøndelagens Socialdemokrat», har Indtrøndelagens Arbeiderparti kjøpt gaard paa Levanger, hvori bladet nu er installert. Gaarden blev betalt med kr. 12,00.00.

I aarets løp er der i forbindelse med nominationerne holdt stævner i Stjørdalen, Egge og Grong. Samtlige stævner var særdeles godt besøkt.

Av nye foreninger er tilsluttet i aarets løp 8, hvorav 3 er stiftet ved formanden, J. Aalberg. Ialt har partiet nu 69 foreninger.

Der er holdt 50 foredrag. Derav 25 av formanden i Indtrøndelagens Arbeiderparti, desuten har de engere foreninger selv bekostet ca. 50, saa alt ialt er der holdt 100 foredrag.

For Indtrøndelagens Arbeiderparti tegnes med partihilsen

John Aalberg,
formand.

O. J. Wikan,
forretningsfører.

Namdalens socialdemokratiske Kredsparti.

Medlemsantallet var ved aarets begyndelse 138 kvinder og 578 mænd, tilsammen 716. Ved aarets utgang 160 kvinder og 681 mænd, tilsammen 841, en tilvekst i aaret av ialt 125 medlemmer. 2 nye foreninger er i aarets løp kommet til, nemlig Indre Foldens Arbeiderparti med 25 medlemmer og Leka Arbeiderlag med 9 medlemmer.

Partiavdelinger findes i alle kredse med undtagelse av Otterøy, Nærøy og Gravik.

Foran stortingsvalget i høst holdtes ca. 20 foredrag ved egne kræfter, nemlig av den opstillede kandidat G. Gerhardsen, redaktør Eide og Herm. Andreassen. Foran omvalget holdt desuten S. Simensen og Olav Oksvik endel foredrag.

Kredspartiet har eget partiorgan «Namdalens Socialdemokrat», der nu trykkes i et oplag av 1350 i eget trykkeri i Namsos.

I intet herred har vi desværre flertal. Vor fraktions kommunalpolitik har væsentlig koncentreret sig om dyrtidsforanstaltninger. Frit skolemateriel er indført i nogen kommuner.

Johan Wiik.

Nordlands fylke.

Nordlands amt — 6 kredsorganisationer.

Søndre Helgelands Kreds Arbeiderparti.

I Søndre Helgeland er 11 foreninger med et medlemsantal av 381. Trods den svære agitation vort parti hadde *mot* sig ved sidste stortingsvalg hadde vort parti en fremgang paa ca. 450 stemmer. Den fremgang som vort parti hadde viser at jordbunden er god for vort parti. Av socialistiske foredrag er avholdt 11, og av disse er de fleste avholdt paa Brønnøy og Sandnessjøen. Paa de pladser hvor det mest trængtes magtet vi ikke at faa nogen foredrag paa grund av at kredskassen er daarlig økonomisk stillet, og for det andet maa en agitationsturné igangsættes med motorbaat. Til denslags kunde vi ikke faa petroleum, for den var rationert. Kredsen har intet forsamlingshus, ei heller uel i noget, vi har heller intet partiblade, men her er nedsat en bladkomite, men grundet dyrtiden har vi ikke kunnet realisere tanken.

Konrad Skogmo, formand.

Søndre Saltens Kredsparti.

Kredspartiet bestod ved aarets utgang av 54 foreninger og et medlemsantal av ca. 1200, derav 200 kvinder. Aaret har udmerket sig som et kampens aar. men resultaterne har været minimale.

I kredsen er avholdt en mængde foredrag, især under valgkampen. Blandt utenbygds talere skal nævnes Emil Stang og O. M. Gausdal.

Forøvrig har partistyret maattet koncentrere al sin kraft paa at holde vort organ, «Nordlands Socialdemokrat», gaaende, saa medlemmerne har været noksaa tungt belastet med ekstraktingent; men ved en helt tidsmessig omlægning av administrationen haaber vi nu at det værste er over.

Chr. Ekeland, p. t. formand.

Nordre Saltens Kredsparti.

Kredspartiet talte den 31. december 1918 ca. 600 medlemmer i 13 foreninger. To foreninger er nedlagt, mens tre nye foreninger er tilmeldt partiet. Der er i aaret 1918 avholdt 6 foredrag i kredsen.

Valgarbeidet blev noksaa daarlig og det av flere grunde, som f. eks. de daarlige kommunikationsforhold som vi hadde og dertil meget vanskelig om at skaffe foredragsholdere, delvis paa grund av spanskesyken som raset just som værst under valget.

G. Fjelde, formand.

Vesteraalens Kreds Arbeiderparti.

Vesteraalens Kreds Arbeiderparti hadde i 1918 11 tilsluttede foreninger med 309 medlemmer, hvorav 49 kvinder. Som stortingskandidater var opstillet handelsmand Haakon Ramberg og sæpemester Ole G. Aanjesen. Under valgkampen holdt stortingsmand Gausdal 17 foredrag og Haakon Ramberg 14. I april maaned holdt Haakon Ramberg 8 foredrag omkring i kredsen. Valgresultatet blev som bekjendt for Vesteraalen uheldigere end i 1915. Da hadde vi 1990 stemmer, mens vi ved sidste valg fik ca. 1400. Vi mangler fremdeles partiblade for Lofoten og Vesteraalen, hvilket uten tvil er en væsentlig aarsak til vor langsomme fremgang. Saavidt vites er tre 1. mai-demonstrationer holdt. Kun i Sortland kommune er vort parti i flertal. Der er organisert kommunal handel og svinehold.

Haakon Ramberg.

Lofoten Kreds Arbeiderparti.

Lofoten Kreds Arbeiderparti stiftedes søndag 7. juli 1918. Indkaldelse til møtet var utsendt efter beslutning i Svolvær Arbeiderparti. Der var møtt repræsentanter for 6 foreninger.

Der er ikke mange faglig organiserte i Lofotens vidstrakte kreds, idet de tilsluttede foreninger er i Svolvær og Kabelvaag og en i Sydalen i Gimsø.

Partiet forsøkte efter evne at faa istand agitation foran stortingsvalget, men spanskesyken kom os særdeles til hindring. I sidste uke foran valget reiste partiets stortingskandidat paa foredragstur i enkelte bygder, men det var litet han rak, paa flere steder var der utstedt forbud mot møter.

Ved valget økedes stemmetallet fra 334 til 568.

Ved aarsskiftet var foreningernes antal 5 og medlemsantallet 115. To av foreningerne som var med at stifte kredspartiet, har ikke betalt sin kontingent.

For Svolværs vedkommende var avholdt 1. maidemonstration, som hadde god tilslutning. Talen holdtes av Lars Heiberg, Balstad. Videre hadde vi bystyrevalg i juni maaned, for hvilket der blev drevet den stedlige agitation som vi kunde overkomme. Foran valget blev holdt et friluftsmøte med tale av Lars Heiberg. Partiet fik 2 repræsentanter i bystyret, samme antal som vi hadde i Vaagan herredsstyre før utskillelsen. Ved suppleringsvalg i Vaagan blev valgt 1 socialdemokrat. I de andre herredsstyrer i Lofoten sitter saavidt vites ingen socialister.

Det er klart, at med saa faa repræsentanter kan ingen av vore saker gjenneføres.

Ant H. Elvenes, kredspartiets formand.

Troms fylke.

Tromsø amt — 2 kredsorganisationer.

Trondenes Kreds av Det norske Arbeiderparti.

Ved aaret 1918's utgang stod 14 foreninger tilsluttet partiet med et samlet medlemsantal av 425. Valgarbeidet var forholdsvis bra organisert. Vi hadde 4 agitatorer som under valgagitationen avholdt tilsammen 42 foredrag. Resultatet av valget var at venstres kandidat seiret med 149 stemmers majoritet. Det samlede stemmeantal for kredsens var ved omvalget 5 489, derav hadde Arbeiderpartiet 2 670 stemmer. Vor stortingskandidat var reisende H. Simonsen-Sparboe med gaardbruker Peder Olsen Hundstad som varamand.

Grunden til vort nederlag skyldes udelukkende Venstres forvrængninger av Arbeiderpartiets skolepost.

Her var avholdt en 1. maidemonstration, nemlig i Harstad, hvor tilslutningen var god.

Partiets avis «Folkeviljen» trykkes nu i et oplag av 1800 eksemplarer. Bladets økonomi har helt fra begyndelse av været daarlig, men dette forhold begynder nu at rette paa sig; utsigterne er de bedste. Socialistisk oplysning er det vi først og sidst trenger her i distriktet, men paa grund av økonomiske vanskeligheter kan den ikke drives som det var ønskelig og som et saadant opplysningsarbeide burde og skulde drives.

Naftali M. Nilsen, p. t. kredsformand.

Senjens nye Kredsparti.

Den 29. og 30. juni samledes ca. 40 utsendinger fra Senjens nye valgkreds til møte paa Hamnvik i Ibestad og dannet der kredsorganisation for kredsens. Love blev vedtat og styre valgt. Til formand for dette valgte stortingssmand Tønder og til næstformand lærer Haakon Breivoll. Kredspartiets meldemstal var ved utgangen av 1918 332 i 7 foreninger.

Der er siden kredsorganisationen kom istand blit drevet et ihærdig opplysningsarbeide i kredsens. Der er holdt over 50 foredrag — de fleste foran stortingsvalget.

Befolkningen i kredsens bestaar for den væsentligste del av smaabrukere og fiskere — kun faa industriarbeidere. 1. maidemonstrationen bestod væsentlig i fester med foredrag i de enkelte foreninger.

Arbeiderpartiets blade er forholdsvis litet utbredt i kredsens. Det mest utbredte blad er naturligvis «Folkeviljen», som utgis av Trondenes og Senjens kredspartier i forening.

Kr. Tønder, formand.

Finmark fylke.

Finmarkens amt — 1 kredsorganisation.

Øst-Finmarkens Kredsparti.

Partiet bestaar av 13 foreninger med tilsammen 513 medlemmer. 2 av disse foreninger er dog først indmeldt fra 1. januar 1919.

1. maidemonstration arrangeres paa Kirkenes med nu avdøde Gustav Havdejord som taler.

I kommunearbeidet har vi ikke faat gjennomført nogen væsentlige principielle saker. Kommunerne heroppe har vistnok lidt under dyrtiden værre end de fleste kommuner i det øvrige land. Resultatet er blit derefter.

Før stortingsvalget blev der i kredsens av partiet arrangeret ialt 18 foredrag — 10 av hr. Egede Nissen og 8 av red. Skar. Desuten har et par foreninger arrangeret et par møter med foredrag. At valgarbeidet ikke kunde drives i den utstrækning som det burde, skyldes de forfærdelig lange avstande og de elendige kommunikationer, saavel som partiets daarlige økonomiske stilling.

Som bekjendt begyndte partiets organ «Folkets Frihet» at utkomme først ved juletid 1917. I utbredelse har det dog hat en, efter vore forhold, enestaaende rask utvikling. Bladet har i 1918 hat en tilvekst av ca. 1000 nye abonnenter og trykkes nu i et oplag av 1800. Dets økonomiske stilling er mindre god grundet dyr start og diverse andre vanskeligheter.

Alfred Skar.

Østfold fylke.

Smaalenenes amt — 5 kredsorganisationer.

Idde og Marker Kredsparti.

Kredspartiet bestaar av 6 tilsluttede foreninger med ialt 198 medlemmer. I aarets løp er ialt avholdt 22 foredrag. Følgende talere har været benyttet: P. Thorvik, M. Tranmæl, Just, Steffensrud m. fl. Tranmæls turné blev arrangeret av Tistedalens socialdemokratiske Ungdomslag. De øvrige foredrag er dels bekostet av de stedlige foreninger og dels av kredspartiet. Valgprop blev trykt og utdelt paa kredspartiets regning. Brosjyrer er dels solgt og dels utdelt gratis. Ved valget 21. oktober 1918 erholdt Høire 1729, Venstre 1174 og Arbeiderpartiet 1127 stemmer.

Kr. Hattestad, formand.

Eidsberg Kreds Arbeiderparti.

Medlemsantallet var ved aarets begyndelse 322 i 9 tilsluttede foreninger. Medlemsantallet ved aarets slutning var 549 fordelt paa 14 foreninger. En tilvekst av 227 medlemmer og 5 foreninger. 1. maidemonstration blev avholdt i Askim og Mysen. Det er i aarets løp avholdt 30 foredrag, hvorav 17 av kredsens stortingskandidat Aug. Iversen. Ved stortingsvalget avgaves ved det ordinære valg paa Aug. Iversen 1009 stemmer. Ved omvalget 1039. Bladet «Smaaleningen» er overtaget av partiet for en kjøpesum av kr. 25 000 og utkommer 3 gange ukentlig under navnet «Folkets Røst». Ekspedition og redaktion er i Askim. Redaktør er Sverre Hjertholm.

Oluf Berg, p. t. formand.

Glemmen Valgekredsorganisation.

Organisationens samlede medlemsantal utgjør pr. 31. december 1918 943 medlemmer, herav 220 kvinder. Tilgangen i aaret falder væsentlig paa Glemmen, idet bygdens største fagforening, Lisleby, i aaret er tilsluttet samorganisationen. Torsnes partiavdeling er i aarets løp gjenoptat. Ved stortingsvalget erobret som bekjendt de borgerlige valgkredsen med en overvegt av 177 stemmer. Der blev under valgagitationen foran første valg avholdt 13 foredrag (foran omvalget var lokalene lukket grundet den herjende sygdomsepidemi). Valgarbeidet vanskeliggjordes forøvrig av den herjende sygdom, ogsaa mange av vore partifæller var angrepet. Den skjæbnesvangre religionspost bidrog i en meget væsentlig grad til nederlaget. Kraakerøy Arbeiderparti arrangerede iaar for første gang 1. maidemonstration i sin egen kommune med tale av lærer Rangnæs. Glemmen og Borge samorganisationer demonstrerte sammen med Fredrikstad Arbeiderparti. Nogen større tiltak i retning av gjennomførelse av vore programposter inden kommunerne kan desværre ikke sees. Glemmen kommune driver 6 kommunale utsalg med fuldt detaljerte kolonialartikler. Større bidrag er bevilget til dyrtidsforanstaltninger, lettelse i skattebyrden for de smaa indtægter med ombytelse av reduktionstabel til den bedst reducerende. Kraakerøy har likeledes bevilget større bidrag til dyrtidsforanstaltninger, likeledes et større beløp til opprettelse av kommunalt gamlehjem og har under utredning spørsmålet om kommunal alderdomspension.

Hans Thøgersen, formand.

Tune Kreds Arbeiderparti.

Kredspartiet bestaar av 12 tilsluttede avdelinger med et samlet medlemsantal av 645, derav 31 kvinder. Som indledning til valgkampen arrangeres 3 stevner, der i alle dele var meget vellykket. Den skriftlige agitation blev forestaaet av kredspartiet, den mundtlige blev overlatt de lokale partier. Der utdeltes blandt vælgerne ca. 6 000 brosjyrer. En maanedes abonnement av «Smaalenenes Social-Demokrat», antal 500, tilsendtes vælgere der ikke var abonnenter.

Frit skolemateriel er gjennomført i 4 av kredsens 5 kommuner, gamlehjem er opført i 2 kommuner, nemlig Tune og Skieberg.

Hans H. Bierholdt, p. t. formand.

Fra byorganisationerne.

Aalesunds arbeiderparti.

Partiets medlemsantal var ved aarets utgang 681 fordelt i 14 foreninger. Partiets virksomhet i det forløpne aar har været svært interessant. Der er avholdt 4 større medlemsmøter til behandling av flere viktige saker. Aarets 1. maidemonstration blev svært vellykket. Taler for dagen der paahørtes av 3—4000 mennesker holdtes av arkivar Friis og Kristan Aune. Partiet har været med paa at arrangere 3 vellykkede stævner i Østenvik, Ørskogfjeldet og Spjelkavik. Talere paa disse steder har været Olav Øksvik, Anton Alvstad, Fosse, Kristian Aune og fru Monsen.

Partet har tat et stort løft ved kjøpet av det nye Folkets Hus som ligger centralt til. Kjøpesummen var kr. 350 000. Det saa til en begyndelse meget vanskelig ut for at skaffe penger, men ved villig støtte fra Landsorganisationen og en del fagforbund lykkedes det at skaffe nok penger. Det nye Folkets Hus egner sig godt for lokaler for avis. Som bekjendt mangler Aalesund partiavis, men der er nu optat et energisk arbeide for bladsaken. En del penger er skaffet, saa bladspørsmålet er nu kommet ind i god gjænge.

Stortingsvalget var meget livlig. Valgkampen aapnedes 29. august med foredrag av Martin Tranmæl og siden holdtes der foredrag av Egede-Nissen, redaktørerne Vraa, Krogh, Madsen, partiets stortingskandidat Alvstad, fru Monsen, likesom Kr. Aune, der var formand i valgkomiteen, holdt 2 foredrag.

Vort parti hadde i 1915 871 stemmer, mens i 1918 fik Arbeiderpartiet ved 1. valg 1580 og ved omvalget 1974 stemmer. En fremgang paa over 100 pct.

Kommunearbeidet har ogsaa været omfattet med stor interesse. Vor kommunefraksjon tæller kun 7 stykker av bystyrets 52 repræsentanter. Tiltrods herfor har det lykkedes Arbeiderpartiet ved en række anledninger at faa sætte sit præg paa arbeidet, som i skattespørsmålet, skolesaken, boligsaken m v. Den sidste sak holder nu paa at komme ind i god gjænge efter paatryk av Arbeiderpartiet. Efter forslag av Arbeiderpartiet blev gamle hjemmet utskilt fra fattigvæsenet. Kommunegruppen har desuten sendt formandskapet en henstilling om at opta arbeidet for kommunal alderdomspension.

Bodø arbeiderparti.

Ved begyndelsen av 1918 tælltet partiet 8 foreninger med et medlemsantal av 125. Av disse 8 foreninger var 6 fagforeninger, 1 socialistisk ungdomslag og 1 socialistisk kvindeforening.

I aarets løp er stiftet en fagforening i tilslutning til Norsk Arbeidsmandsforbund, og bakerforeningen er nedlagt. Ved utgangen av 1918 tælltet partiet 250 medlemmer.

I aaret er avholdt 9 møter. Av større diskussionsemner paa disse møter kan i første række nævnes arbeideraadsspørsmålet, dernæst flertals- og mindretalsindstillingen til landsmøtet.

Taler ved 1. maidemonstrationen var ordfører Jul B. Olsen, Narvik. Partiet har været mest optat med stortingsvalget. Som partiets kandidat var opstillet red. E. Jørstad. Partiet har 5 repræsentanter i bystyret. Til høsten har vi kommunevalget paanytt, men guderne vet hvordan det vil gaa. Efter fremgangen i partiet at dømme skulde Arbeiderpartiet kunne besætte 10 pladser av 28. Der vil nu bli tat et krafttak for at faa reist ungdomslaget og de fagforeninger som der er

mulighet for. Der viser sig nu ihvertfald en glædelig interesse for socialismen blandt arbeiderne her i byen.

Det som hindrer os mest er husspørsmålet, og det lægger en død haand over hele vort arbejde.

For Bodø Arbeiderparti
Fr. A. Strøm, formand.

Bergens' arbeiderparti.

Medlemsantallet er for tiden 6069 i 52 foreninger. Der er i aarets løp indmeldt 1 forening, og medlemsantallet er øket fra 5593 i 1917.

Valg av styre for 1918 foregik like efter partiets landsmøte, og det var derfor naturlig at brytningerne paa landsmøtet øvet indflydelse paa styrevalget. Den saakaldte «nye retning»s kandidat til formand, hr. lærer Daniel Vatne, seiret med knapt flertal, og resultatet herav blev at venstre fløi av partiet maatte besætte hele styret, idet den anden «retning»s mænd negtet valg.

Til en begyndelse spillet partistriden en noksaa stor rolle og satte for endel præg paa partiets arbejde, men efterhvert har partistriden avtat, saaledes at den nu er omtrent helt bilagt.

Virksomheten er blit saa stor og omfattende, at der i den nærmeste fremtid maa ansættes helt lønnet sekretær. For tiden er lovene under revision, og det av styret utarbejdede forslag til nye love indeholder bestemmelse om lønnet sekretariat.

Hittil har partiets høieste myndighed været et repræsentantskap sammensat av repræsentanter fra samtlige partiet tilsluttede foreninger. Heri vil der ske forandring fra første generalforsamling, idet medlemsmøter er besluttet indført. Medlemsmøterne vil for eftertiden bli partiets høieste myndighed og vil saaledes behandle bl. a. beretning, beretning og valg av styre. Desuten vil medlemsmøterne foreta den endelige nomination av kandidater til stortings- og kommunevalg. Idetheletat vil alle vigtigere saker bli behandlet av medlemsmøterne. Repræsentantskapet er ikke ophævet, men det vil for fremtiden bare avgjøre mindre administrative saker og behandle dagsordenen til medlemsmøterne. Repræsentationen til repræsentantskapet er indskrænket betydelig.

1. mai-demonstrationen hadde samlet mer end almindelig stor tilslutning, og det var et helt menneskehav som flokket sig om de 2 talerstole som var reist paa klostret, hvor Egede-Nissen og Chr. H. Knudsen talte. Om formiddagen tog et par tusen barn gjennom gaterne med musik og flag, og lærer Vatne talte for barnene paa klostret. 1. mai avholdtes 2 teaterforestillinger, en for barn og en for voksne.

I anledning stortingsvalget blev utfoldet en livlig agitation. Foruten foredrag av en række indenbys talere holdtes møter med foredrag av Ole O. Lian, Martin Tranmæl, Egede-Nissen, Eugen Olaussen, Torgeir Vraa, Johs. Bergersen, A. Buen og Gunnar Ousland. Ialt blev der avholdt 20 valgsteder, som alle var godt besøkt, tildels til trængsel. Resultatet av valget var desværre en stor høireseir, idet dette parti erobret 3 av byens kredse ved første valg. I Sandvikens kreds fik partiets kandidat, hr. vaktmester Sjurseth, største stemmetal. Ved omvalget i denne kreds stillet kredsen stortingsmand Samuelsen som repræsentant og Sjurseth som varamand. Desværre erobret ogsaa Høire denne kreds med et litet flertal. — En væsentlig årsak til høirevalget i Bergen var at der foregik en flugt fra venstrepartiet over til Høire.

Paa forsommeren avholdtes et arbeiderstevne paa industricentret Dale i Brudvik. Deltagerne fra Bergen i et antal av vel 200 reiste fra Bergen til Vaksdal med dampskib og toget derfra med musik i spidsen til stevnepladsen, hvor Sverre Krogh og D. Vatne talte.

Kommunefraktionen. Ved valg av ordfører for 1918 valgtes partiets kandidat hr. overlærer Hopp. Ved ordførervalget for 1919 gjenvælgtes Hopp med et betydelig antal stemmer, idet han fik saavel venstre- som høirestemmer. Som viceordfører for 1919 valgtes vaktmester Sjurseth.

Krisetiden og dens ekstraordinære foranstaltninger har lagt stort beslag paa kommunegruppens arbeidskraft, idet partiet har været sterkt repræsentert saavel i provianteringsraad som boligraad. Disse institutioner har da ogsaa hat mange vanskelige opgaver. Boligraadet har saaledes foretat en noksaa stor byggevirk-

somhet, likesom provianteringsraadet bl. a. har oprettet et stort kommunalt kjøken for tilberedning av middagsmat samt flere utsalg for matvarer.

Der er oprettet et kommunalt verksted for reparation av skotøi.

Kommunalmøte for Vestenfjeldske Kreds av Det norske Arbeiderparti avholdtes i Bergen 20.—21. april.

Dagbladet «Arbeidet» har i 1918 hatt ganske bra fremgang saavel hvad angaar abonnement som annonseinntægter, og dets økonomiske stilling er ganske god.

I begyndelsen av aaret fratraadte redaktør Scheflo redaktørstillingen i «Arbeidet», idet han var ansatt i «Social-Demokraten». I hans sted valgtes Sverre Kjøgh til redaktør av «Arbeidet».

Daniel Vatne.

Einar N. Henriksen.

Brevik arbeiderparti.

Partiet har 5 tilsluttede foreninger med ca. 200 medlemmer. Til stortingsvalget hadde partiet opstillet til stortingsmand A. Knutson, Holmestrand, varmand Karl Hansen, Brevik. Foran valget blev der avholdt 5 foredrag av utenbys talere. Arbeiderpressen er daarlig utbredt i Brevik, men utsigterne er litt lysere nu derved at partiet skal søke at faa oprettet filialkontor for «Bratsbergdemokraten». I kommunen er der ikke gjennomført nogen saker til fordel for arbeiderne. Kommunestyret bestaar av 20 representanter, hvorav 3 staar tilsluttet Breviks Arbeiderparti.

Karl Pettersen, sekretær.

Drammens arbeiderparti.

Av møter som er holdt i aaret kan bemerkes:

Et møte om boligsaken, hvor partiet gav sin tilslutning til mindretallet i den av kommunen nedsatte boligkomite, der uttaler sig for smaabebyggelse.

Den 3. mars vedtoges følgende resolution, som blev sendt regjeringen: «Drammens Arbeiderparti samlet til møte den 3. mars kræver av regjeringen, at de av hovedorganisationerne indsendte dyrtidskrav gjennomføres uavkortet.

I mars avholdtes et fredsmøte i avholdsfolkets hus med foredrag av pastor Haugerud. Over 200 mennesker var fremmødt.

Den 25. august avholdtes et vellykket stevne paa Fagerhøi med foredrag av Joh. Jakobsen fra Kristiania og redaktør Vraa. Ca 250 deltagere.

Den 5. oktober holdtes indvielsesfest over partiets nye festsal med tale av H. Waage og redaktør Scheflo med flere.

Valget hadde det resultat, at Høire beholdt begge kredse. Av 4427 godkjendte stemmer for Bragernes fik vor kandidat, I. Tollefsen, 1407 stemmer. Av 4091 godkjendte stemmer paa Strømsø fik vor kandidat, redaktør Vraa, 1772 st. Begge kredse viste desværre en tilbakegang for vort parti av ca. 400 stemmer i hver kreds. Grunden for tilbakegangen maa vel for en stor del tillægges borgerpressens forvrængning av partiets religionspost.

Den 4. december holdtes et større agitatorisk møte med foredrag av sekretær Tranmæl om den revolutionære bevegelse. I møtet deltok over 350 mennesker.

Den 5. december foretoges valg paa medlemmer til skoletilsynet. Vort parti seiret ved alle skolerne.

Endvidere har i aaret været avholdt den sædvanlige 1. maidemonstration, utlodning og basar, samt har der været nedsatt forskjellige komiteer og for tiden har vi en agitationskomité, som arbeider for at faa igang en planmessig agitation.

Kommunegruppen har i indeværende aar hatt flere møter til drøftelse av de større og viktigere saker der har været opført til behandling i formandskap og bystyre. En av Arbeiderpartiets programposter, som gruppen i mange aar har arbeidet med, nemlig boligsaken, har ogsaa iaar været oppe til behandling og tildels fundet sin løsning i den av partiet ønskede retning, idet bystyret under 19. april 1918 bevilget 280 000 kroner til opførelse og indretning av ialt 40 nye leiligheter her i byen. Forøvrig har gruppens arbeide gaatt ut paa at opnaa saa store bevilgninger som mulig til dyrtidsforanstaltninger. I fattigstyret har gruppen tatt initiativet om fattigvæsenets ordning og administration til utredning. Komiteen har blandt andet foreslaatt kommunal alderdomspension, bedre og mere tidsmæs-

Sige gamle hjem. Begge saker er anbefalt av fattigstyret og sendt magistrat og formandskap til videre behandling.

I aaret er indmeldt en forening og nedlagt en forening. Ialt har partiet nu 38 foreninger med tilsammen 1 668 medlemmer.

Drøbak arbeiderparti.

Partiet tæller 140 kvinder og 170 mænd, tilsammen 310 medlemmer.

Ved aarets begyndelse 102, en tilvekst av 108.

For første gang demonstration i gaterne den 1. mai — dagens taler Bentzen, Hønefoss. Har i aarets løp stiftet kvindeforening og ungdomsforening. Seiret ved forlikskommisærvalget og stortingsvalg. I agitation er brukt 2 500 kroner.

Ved kommunearbeidet har vore betydelige forslag blit nedstemt — har arbeidet i dyrtidens tegn og i mindretal (8 av 20). Vi er den sterkeste gruppe, har viceordf. De borgerlige har stadig gaat sammen. Dog mener vi ved høstens valg at en forandring maa ske. Har nedsat en bladkomité og en Folkets Hus komité.

Partiet har tænkt sig eget blad, eget hus i den nærmeste fremtid.

Aug. Bonsak, formand.

Flekkefjord socialdemokratiske forening.

Arbeiderpartiet har bare 2 repræsentanter i kommunestyret som bestaar av 20. Av saker som kan nævnes er revideringen av ligningstabeller, hvor Arbeiderpartiets repræsentants forslag blev vedtat. De forbedringer der er gjort i bolig-saken, er vel ogsaa nærmest Arbeiderpartiets fortjeneste. Kommunal fiskehandel, der var en av partiets programposter, er besluttet oprettet, men det har ikke lykket os at faa den startet endnu. Til avhjælp av dyrtiden har partiet øvet adskillig indflydelse, likesaa ved lønningsspørsmålet for de kommunale funktionærer. Tanken om oprettelse av et kooperativt bakeri blev reist av partiet og er nu løst. Foretagendet har efter forholdene været yderst heldig, bedriften skal nu utvides, og saa snart større lokaler kan skaffes vil man gaa over til handel av kolonialvarer o. s. v.

Til stortingsvalget blev der av partiet utført en efter vore forhold betydelig agitation. Av fremmede foredragsholdere kan nævnes Johan Gjøsstein, Egede Nissen, Martin Tranmæl, Otto Lühn og Einar Lund. Flere av disse talere holdt flere foredrag her. Av agitationsliteratur blev en stor del utdelt og solgt under valgkampen. I den sidste tid er avholdt flere vellykkede festlige tilstelninger i agitationssøiemed. Vort medlemsantal er ca. 40 medlemmer.

Det der for en stor del hindrer vort partis utvikling her, er mangel paa lokale. Der er i den anledning nedsat en komité med opgave at samle midler til et Folkets Hus.

Spanskesyken berøvet os 2 av vore mest interesserte medlemmer, Aksel Tomstad og Johan Aamot.

Et mindre bibliotek inden partiet er nylig oprettet.

Partiet har efter meget strev faat 2 mænd i provianteringsraadet. Kommunal kinematograf blev forleden foreslaaet av vore repræsentanter, — dette blev nedstemt. Kommunalt folkekjøkken blev ogsaa foreslaaet av vore repræsentanter, men dette blev ogsaa nedstemt.

Fritjof Salomonsen, formand.

Thv. E. Olsen, sekretær.

Fredrikstad arbeiderparti.

I anledning partiets 25 aars jubilæum avholdtes et jubilæumsmøte, hvor partiets formænds portrætter blev avsløret. Festtale holdtes av redaktør P. Moe-Johansen. 25 aars beretning av Karl Johannessen.

Ved 1. maidemonstrationen var tilslutningen større end tidligere aars demonstrationer. Festtaler var journalist Ousland. Der avholdtes ogsaa et udmerket besøkt barnemøte.

2 store møter er avholdt i anledning oprop fra Landsorganisationen og Det norske Arbeiderparti ang. fremsatte situationskrav. Foredrag holdtes av Ole O.

Lian og journalist Ousland. Partistyret og forretningsutvalget har tat initiativet til nedsættelse av en komité for Fredrikstad og omegn til at virke for kravenes gjennomførelse.

Partiet har deltat i aarets stortingsvalg med følgende kandidater: Stortingsmand: Joh. L. Johansen. varamand: Ole Korum. Kandidaterne fik 1 653 stemmer.

Marked til indtægt for feriehjem er avholdt. Følgende komiteer er nedsat inden partiet: Markedskomite, feriehjemskomite, komité for agitation for situationskravene og soldatforeningskomité.

Johannes Larsen, formand.

Fredrikshalds arbeiderparti.

Partiet hadde ved aarets utgang 11 foerninger med et samlet medlemsantal av 800 medlemmer.

Sidste dage i januar arrangerte partiet sammen med de samv. fagforeninger et stort fredsmøte med Reinert Torgeirson fra Kristiania som taler.

1. mai var som tidligere aar arrangert med demonstrationstog og festligheter i Folkets Hus og arbeidersamfundet. Dagens taler var Ludvig Hansen fra Kristiania.

Naar man tar hensyn til at Tistedalen i aar arrangerte eget demonstrations-tog, saa var tilslutningen til toget her i byen ganske god, ca. 900 deltagere.

Partiet aapnet i aar valgkampen med et større stevne i Fæstningen. Stevnet var udmerket godt besøkt. Stevnets taler var redaktør P. Moe-Johansen.

Til stortingskandidater opstilledes urmaker Kolrud og stationsformand Lauritz Sand. I valgkampen har partiet deltat med alle til raadighet staaende midler, der blev saaledes avholdt en hel række foredrag, arrangert med de bedste talere som var at opdrive. Desuten utgav partiet ogsaa denne gang sit fra før kjennte valgblad «Gnisten», redigert av en komité med urmaker Kolrud som formand. Bladet utkom i 5 nr. med 3500 eksemplarer pr. nr. Partimedlemmerne deltok med liv og lyst i valgarbeidet og resultatet var at vor kandidat fik ved 1. valg 1 605 stemmer og ved omvalget 1 860. Høires kandidat fik ved omvalget 2120 stemmer var saaledes valgt. Angaaende det kommunale arbeide har partiet paa grund av partistillingerne intet særlig kunnet utrette, da de fleste av vore forslag som regel er blit nedstemt. Dog er det gjennomført at kommunens byggetomter skal bortfæstes paa aaremaal og fæsteregler er vedtat. Under budgetbehandlingen blev der efter forslag av vort parti avsatt kr. 300 000 til dyrtidsforanstaltninger og kr. 100 000 til kommunal bebyggelse.

Lauritz Sand, formand.

Gjøvik samorganisation.

Aaret 1918 har glædeligvis været et fremskrittets aar for vor organisation. Efter foredrag av formanden er det stiftet 3 nye fagforeninger med 120 medlemmer. Disse er samtlige tilmeldt partiet. Vi har ca. 650 medlemmer.

Bystyregruppens initiativ har i aaret særlig været viet boligspørsmålet. Det raader en stor mangel paa hus i vor by. Det er nu utredet spørsmålet om kommunal bygg, og det første hus paa 4 leiligheter er under bygning. Ordentlig fart i bygningen skal det bli naar partiet ved høstens valg tar ledelsen.

Skolestyregruppen har tat initiativ til at faa anlagt skolehave og omredigert undervisningsplanen. Forhaabentlig vil forklaringen bli gravlaet fra næste skoleaar.

1. mai holdtes under stor tilslutning med Johan Gjøstein som taler.

Stortingsvalget endte med nederlag. Men i vor by hadde partiets kandidat, Eivind Reiersen, førerpladsen.

Vort organ «Ny Dag» omfattes med stadig større interesse. For første gang viser regnskapet et litet overskud. Nu staa dagbladspørsmålet foran sin løsning.

Niels Ødegaard.

Hamar arbeiderparti.

Hamar Arbeiderparti består av 21 foreninger med tilsammen 968 medlemmer. I aarets løp er en forening innmeldt i partiet.

Deltagelsen i 1. maidemonstrationen var som sedvanlig meget stor. Ca. 1600. Paa torvet talte overlærer Evje for ca. 2500 tilhørere. Om kvelden holdtes 2 fester for overfylt hus.

Som Arbeiderpartiets kandidater ved aarets stortingsvalg stilledes ordfører Fr. Monsen med redaktør Waldemar Carlsen, Kongsvinger, som varamand. Som følge av spanskesyken fik man ikke drevet valgkampen slik som man hadde ønsket — saaledes maatte en række planlagte valgmøter opgives. Ved første valg opnaadde vi 1028 av 2397 avgivne stemmer og ved omvalget 1203 stemmer, mens Høires kandidat fik 1330.

Det er i aarets løp arrangert offentlige møter med foredrag av Vraa, Tranmæl, Stang og Eivind Reiersen.

«Demokraten», som utgives i fællesskap av Hamar Arbeiderparti og Nordre og Søndre Hedemarkens Kredsparter har i 1918 hat et meget godt aar. Oplaget er steget sterkt og bladets økonomiske stilling er meget god.

Andr. Pedersen, p. t. formand.

P. O. Løkke, sekretær.

Hønefoss arbeiderparti.

har i 1918 bestaaet av 9 foreninger med tilsammen 140 medlemmer. Partiet har under stortingsvalget nedlagt et betydelig arbeide bl. a. ved avholdelse av en række foredrag, likesom der er spredt en masse brosiyrer og skrifter. Med hensyn til det kommunale arbeide i 1918, saa har kommunegruppen væsentlig beskjaftiget sig med dyrtidsforanstaltninger. Saaledes er gruppens forslag om betydelige bevilgninger til lindring av dyrtiden blit vedtat av bystyret. De kommunale arbeidere og funktionærer har faat betydelige dyrtidstillæg efter Arbeiderpartiets forslag som var det videstgaaende. Vore partifæller optok ogsaa arbeidet for opprettelse av et kommunalt folkekjøkken. Forslaget blev vedtat av bystyret, likesom det senere er tiltraadt av Norderhovs herredsstyre. Folkekjøkkenet vil saaledes bli en fælles institution for disse to kommuner. Efter forslag av vor gruppe er der avsatt et beløp paa budgettet til alderdomspension. En komité arbeider for tiden med at utarbeide regler for pensionsordningen.

Den 1. januar 1919 aapnedes Hønefos kommunale kinematograf. Denne sak er ogsaa realisert efter forslag av vort parti.

Partiets organ «Hønefos og Oplands Socialdemokrat» har i 1918 gaat betydelig frem baade hvad abonnement angaar og i økonomisk henseende. Trods de voldsomt økede utgifter, har bladet i 1918 hat et ganske bra overskud.

Jørgen Thon.

Holmestrand's socialdemokratiske forening.

Foreningens medlemsantal er 30.

I Holmestrand's kommunestyre har vi 6 repræsentanter av 20.

1. maidemonstrationen var meget vellykket. Johan Jakobsen fra Kristiania og A. Knutsen talte. Stor tilslutning. Foran stortingsvalget holdtes flere foredrag, bl. a. av Martin Tranmæl. Vort parti erholdt ved første valg i kredsen Holmestrand og Brevik tilsammen 308 stemmer.

Som Arbeiderpartiets presse her paa stedet benyttes «Fremtiden», Drammen.

Anders Kristensen.

Hortens arbeiderparti.

Partiet består av 13 foreninger, med et medlemsantal av 1078.

I 1. maidemonstration deltok ca. 700, talen for dagen holdtes av O. M. Gausdal. Foran stortingsvalget holdtes 6 foredrag, desuten dreves agitation ved en komité med spredning av aviser og brosiyrer.

Det eneste kommunegruppen har faat gjennomført i aar, er oprettelse av gamle hjem samt vedtagelse om oprettelse av folkekjøkken, men ved sabotage fra administrasjonens side er det endnu ikke i drift.

Partiets organ «Daggry» har nu over 1000 abonnenter i byen med stigende udbredelse baade i byen og distriktet.

G. E. Andersen.

S. K. Field.

Kristiansands arbeiderparti.

Partiet bestaar av 25 foreninger. Der er iaar kommet 2 nye, nemlig Smørfabrikarbeidernes Forening og Slagter- og Pølsemakernes Forening. 1 forening er nedlagt, nemlig Arbeiderpartiets Kvindeforening.

Partiet tæller 940 medlemmer.

1. mai feiredes iaar som tidligere med barnetog om formiddagen, demonstrationstog om eftermiddagen med tale av stortingsmand Tønder. Folkefest i turnhallen og partifest i arbeiderforeningen om aftenen, begge steder for fuldt hus.

Stortingsvalget iaar bragte os en pen seir i Baneheiens kreds. Ved valget den 21. oktober fik Venstres kandidat H. Tellefsen 1186 stemmer. Arbeiderpartiets kandidat Wollnick 1017, Hans Aanensen, Høire, 713.

Ved omvalget 4. november valgtes til stortingsmand for Baneheiens kreds, Arbeiderpartiets kandidat Chr. Wollnick med 1399 stemmer. Dernæst hadde navigationslærer H. Tellefsen 1258 og Hans Aanensen 380 stemmer.

Under valgkampen avholdtes foredrag av Martin Trammæl, Johan Evje, Kata Frøhlstrøm, overretssakfører Chr. Wollnick, Ola Solberg og Anners Thortveit.

Paa fællesmøte av partiet og samorganisationen er nedsat en fælles agitationskomité.

Svein Svenson.

Kongsvinger samorganisation.

Samorganisationen nominerte som varamandskandidat for Kongsvinger—Hamar, redaktør Carlsen. Under valgkampen blev der holdt 4 foredrag samt spredt en del valgbrosjyrer og drevet en ihærdig husagitaton, likeledes blev der ydet bidrag til en valgavis som blev utgit av Kongsvingers socialdemokratiske Ungdomslag.

1. maidemonstrationen maa betegnes som meget vellykket. I Demonstrationstoget deltok ca. 1000 mennesker og talen for dagen blev holdt av M. Føshaug. Om kvelden avholdtes folkefest med foredrag av samme taler.

Samorganisationen har avholdt en basar til indtægt for et Folkets Hus-fond. Denne indbragte ca. 1000 kroner netto.

Med hensyn til kommunearbeidet her paa stedet, saa er det et mørkt punkt, da vi kun har 3 repræsentanter i bystyret.

Samorganisationen bestaar nu av 5 foreninger med et medlemsantal av ca. 100.

Anton Ingv. Gustavsen, formand.

Kongsberg arbeiderparti.

har i 1918 gaat jevnt og sikkert fremover. Medlemsantallet er ved utløpet av aaret 258.

Efter langvarige kampe har det lyktes at erobre flertallet og styret i Kongsberg Arbeidersamfund, som forhaapentlig dermed definitivt er kommet i sine rette Eiermænds hænder.

1. maidemonstrationen hadde forholdsvis en god tilslutning. For første gang arrangeredes barnetog, hvori 3—400 barn deltok.

Kommunegruppen har dette aar ikke hat nogen egentlig store saker at fremkjæmpe. De vigtigste opgaver har været at sikre de fordele kriseforanstaltningerne har kunnet byde paa — saaledes har man faat gennemført en utvidelse av den kommunale handel til at omfatte kjøt.

Valgarbeidet la beslag paa al interesse paa efteraaret og det var selvfølgelig almindelig glæde over at arbeiderbyen Kongsberg fik en arbeiderrepræsentant i Stortinget.

«Fremtiden», som er partiets organ og har filialkontor her, har en stadig stigende utbredelse.

Johan Ødegaard, sekretær.

Kristiansund (N) arbeiderparti.

Husk agitationen i Møre fylke!

Aaret 1918 har for vort parti været et arbeidssomt, men godt aar. Der var en liten misstemning efter landsmøtet i paasken, men den svandt meget hurtig.

Vi har holdt en række møter, medlems- og agitationsmøter. Samarbeidet med fagforeningerne er noksaa godt.

1. mai feiredes paa vanlig maate med tog og festtale (av Thornæs) og fester om kvelden. God tilslutning.

Marx hundreaarsfest blev en sjelden virkningsfuld tilstelning. Arkivar Friis talte, teaterorkesteret spilte og «Varden» sang.

Valgkampen aapnedes av vort parti med Tranmæl som taler (2 foredrag), senere talte Egede Nissen. Buen og Sverre Krogh (3 foredrag) — ialt 7 av utenbystalere og «vore egne» har holdt 7 foredrag — ialt 14 foredrag. Der blev utdelt gratis 3500 brosjyrer og 2000 ekstrablade.

Vort parti stilte ogsaa i aar Eilef Kolsrud og Leif Bang som stortingskandidater. Ved første valg fik vi 1 470 stemmer og ved omvalget 1 682.

Presterne var ogsaa imot os, men «Herren» var med os, og da saa — — — Religionsposten blev forkjæret.

I bystyret har vi 15 repræsentanter, borgerne har 37. Vore mænd og kvinder kjæmper saaledes mot en stor majoritet. Kommunal alderdomspension nærmer sig nu løsningen. Kommunal fiskehandel skyldes ogsaa vort parti; sundhaatens (vore «trikker») kommunalisering likesaa.

«Tidens Krav» kan glæde sig med voksende indflydelse paa alle hold og abonnenttallet gaar frem. Men det har været et haardt aar at kjæmpe sig igjennem økonomisk. Nu er «Tidens Krav» blit dagblad og har 2600 tingere. Vi er klar over vanskelighetene, men vover det — for at holde bladet oppe og «altid foran».

Ved utgangen av 1918 var der tilmeldt partiet 16 foreninger med 948 mænd og 35 kvinder. (Skræddersvendenes Forening gik ut i 1918, men paa nyaaret (1919) kom bøktersvendene ind). Medlemsantallet er i aarets løp gaat noget tilbage; det skyldes bl. a. arbeidsløshet inden et par fag og at endel anlægsarbeidere er reist fra byen.

De som ikke kjender os vil maaske si at vi er slappe. Nei, vi er beredt.

B. M. Røe.

Kristiania arbeiderparti.

Medlemsantallet var ved utgangen av aaret 21.447 mænd og 4656 kvinder, tilsammen 26.133 fordelt paa 131 foreninger. Medlemsantallet er øket med 4518 og foreningstallet med 8 nye foreninger.

Nedenstaaende opgave viser hvordan medlemstallet stiller sig etter foreningernes art.

	Foreninger.	Mænd.	Kvinder.	Tilsammen.
Fagforeninger	104	20 050	3 917	23 967
Kvindeforeninger	9	—	355	355
Ungdomslag	3	110	53	163
Andre foreninger	15	1 317	331	1 648
Tilsammen	131	21 477	4 656	26 133

Demonstration for vaabenøvelsernes sløifning arrangertes den 4. mars foran stortinget og fik en enestaaende stor tilslutning. En deputation blev sendt op til præsidentskapet som fik overbragt forsamlingens krav om sløifning av vaabenøvelserne.

1. ma-demonstrationen fik ogsaa dennegang en vældig tilslutning. Dagens talere var Ole G. Lian, P. Moe-Johansen, A. Buen og Martin Tranmæl.

Om formiddagen arrangeres barnefest paa Dæhlenengen idrætsplads, hvor Per Kviberg og Carl Øien talte. Flere tusen barn og mange voksne deltok.

17. mai arrangeres stevne i Ekeberg med Gunnar Ousland og Per Kviberg som talere. I stevnet deltok flere tusen mennesker.

Stortingsvalget har selvsagt lagt beslag paa en overveiende del av aarets arbeide. Valgfondet hadde en utgift av kr. 23,787.07.

Ialt er der i aaret avholdt følgende antal møter med foredrag formidlet gjennom Kristiania Arbeiderpartis kontor:

Foreningsmøter	42	med	42	foredrag
Friluftsmøter	34	—	50	—
Indendørs valgsmøter	38	—	57	—

Tilsammen møter 114 med 149 foredrag.

Foruten den vanlige husagitation med utdeling av «Social-Demokraten» og brosjyrer opprettet Gamle Akers og Hammersborgs kredser faste budkorps de sidste 3 uker før valget, som hver dag bragte ut 5000 aviser.

Kredsforeningerne nominerte følgende til stortingskandidater: Oslo: Magnus Nilssen og Ivar Jørgensen. Grünerløkken: Ole O. Lian og Gunnar Sethil. Gamle Aker: Emil Stang og Thv. Hilton. Hammersborg: Jacob Vidnes og Gunnar Ousland. Uranienborg: G. E. Stubberød og Adolf Indrebø.

Ved valget blev avgitt 83,844 stemmer. Derav fik Høire 47,983, Arbeiderpartiet 30,156 og Venstre 2628 stemmer. Partiernes stemmetall fordeler sig saaledes i de forskjellige kredser sammenlignet med 1915:

Kreds	Arbeiderpartiet			Høire			Venstre		
	1915	1918	For-skjel	1915	1918	For-skjel	1915	1918	For-skjel
Oslo	9281	8645	÷ 636	3236	6162	+ 2922	922	395	÷ 527
Grünerløkken . . .	8668	7807	÷ 861	2886	4001	+ 1115	941	376	÷ 565
Gamle Aker	7953	7562	÷ 391	11458	14588	+ 3130	1741	873	÷ 878
Hammersborg . . .	5530	4612	÷ 918	7105	8782	+ 1677	1039	417	÷ 622
Uranienborg	1888	1530	÷ 358	12960	14450	+ 1490	1138	577	÷ 561
Sum	33320	30156	÷ 3164	37645	47983	+ 10338	5851	2628	÷ 3223

Resultatet var at stillingen blev den samme som tidligere, idet Høire beholdt de 3 kredser og Arbeiderpartiet de 2. Valget avgjordes uten omvalg.

Med hensyn til stemmetallet er der foregaat en stor forskyvning til Høire. Arbeiderpartiet er gaatt tilbake fra forrige stortingsvalg med 3164 stemmer og Venstre med 3223, mens Høire er gaatt frem med 10,338 stemmer. Dertil kommer stemmerne paa de 3 vilde kandidater: 3077.

Den socialdemokratiske aftenskole: Den 2-aarige aftenskole har i vaarhalvaaret hat 1 førsteklasse med 34 elever av 2 andenklasser med 17 elever. Av disse tok 11 eksamen i mai maaned.

I høsthalvaaret har skolen hat 3 førsteklasser og 1 andenklasse. Førsteklasserne begyndte med 125 elever og sluttet til jul med 80 elever. I andenklassen har deltat 16 elever.

Aftenkursene i foreningsarbeide som repræsentantskapet besluttet at sætte igang, begyndte i januar 1918 med ca. 350 deltagere. De blev fordelt i 8 klasser, hver med sin leder. Deltagerne fik undervisning og øvelser i dirigent-, sekretær- og øvrig foreningsarbeide i ca. 3 mdr.

Kursene hadde tilslut fællesmøter i tiden 3. mars til 26. mars med en foredragsserie.

Den socialdemokratiske aftenskoles styre bestaar av Edv. Bull (formand), Ole O. Lian og Carl Øien med lærer Per Kviberg som bestyrere.

Forskjellige saker: Kommunegruppen arbeider under sit eget styre, som bestaar av C. Jeppesen, R. Arnesen og C. Øien. Der er holdt en række gruppe-møter og arbeidet med en mangfoldighet av saker. Gruppens virksomhet omhandles i en særlig beretning.

Om den politiske situation og de opgaver, som var nævnt i fællesmanifestet, er der holdt en række foredrag og diskussionsmøter, som alle har været meget godt besøkte.

Kafeen har hat en omsætning av ialt kr. 230,074.03. Hertil kommer renter og rabatter kr. 758.58. Utgifterne har ogsaa været store, nemlig tilsammen kr. 210,458.59. Driftsoverskuddet er kr. 11,374.02.

Av dette er anvendt til indkjøb av inventar etc. kr. 3541.15, indløsning av aktier kr. 790.00, bidrag til partiet kr. 6000.00. Kafeens kassebeholdning pr. 31. december 1918 er kr. 12,206.54. Den samlede formue i inventar, varer og kassebeholdning beløper sig til kr. 20,652.89.

Partiets administration. Styret har bestaat av Gunnar Ousland, formand. Carl Øien, sekretær. Fru Sigrid Thomassen, G. E. Stubberød, Albert Olsen, Henrik Lang og Ingvald Rastad.

Repræsentantskapet har bestaat av 300 medlemmer. Der har været avholdt 13 repræsentantskapsmøter.

Desuten har det været avholdt to fællesmøter med repræsentantskapet og foreningsstyrene.

Der har været avholdt 28 styremøter, 10 fællesmøter med kredsstyrene. Aftenkurets ledere. Huskomiteen for Folkets Hus, og formandskapsgruppen; samt et fællesmøde med Aftenkursets deltagere; ialt har der saaledes været avholdt 49 saadanne møter og konferanser.

Styret har behandlet 194 og repræsentantskapet 31 saker.

Indtægterne var kr. 58,851.50 og utgifterne kr. 48,072.82. Beholdningen er nu kr. 18,974.30 mot kr. 8,195.62 ifjor.

Partiets status viser en formue av kr. 21,182.36 iaar mot kr. 10,001.83 ifjor.

Carl Øien, sekretær.

Larviks arbeiderparti.

Partiet tæller ved aarsskiftet 20 foreninger med et samlet medlemsantal av 1017.

Ved stortingsvalget fik partiets kandidat, hr. Andreas Hansen, ved første valg 1427 av 3812 godkjendte stemmer og ved omvalget 1626 av 3670 godkjendte stemmer. Av foredrag blev der avholdt 7 av utenbys talere og en hel del av Andreas Hansen.

I 1. mai-demonstrationstoget deltok ca. 1400 og paa torvet talte hr. Jacob Vidnes for ca. 4000 mennesker.

Partiets avis «Nybrott» gaar stadig fremover og har nu et abonnentantal av ca. 3000.

Av principielle saker som kommunegruppen har arbeidet for kan nævnes avhjælp av bolignøden, hvortil der efter forholdene er bevilget noksaa store beløp. Endvidere er der foreslaaet og avgitt indstilling til kommunalt bakeri, som snart kan ventes forelagt bystyret, samt nedsat komiteer til at utrede kommunens overtagelse av sykepleien og kommunalt barnehjem.

Ingvald Hotvedt, sekretær.

Lillehammer arbeiderparti.

Lillehammer Arbeiderparti hadde ved aarets begyndelse 10 foreninger med et samlet medlemstal av 349. Nu tæller partiet 12 foreninger med et medlemstal av 518.

Foruten de nødvendige organisationsmøter er der avholdt 3 fester og 1 stevne paa Maihaugen. De tre fester og stevnet paa Maihaugen var besøkt av ca. 2500 mennesker; som talere ved disse tilstelninger har været benyttet: Oscar Pedersen, E. Reiersen, P. Nilssen, Jacob Friis og Carl Hornli.

Ved stortingsvalget avholdt partiet 3 foredrag med Torgeir Vraa, Martin Tranmæl og E. Reiersen som talere for et samlet tilhørerantal av ca. 2000. Som partiets stortingskandidater var opstillet Eivind Reiersen og John Grythe, henholdsvis som representant og varamand. Disse opnaadde 761 stemmer mot Fløres 1220.

Den 1. mai feiredes som vanlig med demonstrationstog gjennom gaterne. Toget talte 900 deltagere. Talen paa torvet blev holdt av Niels Ødegaard fra Gjøvik.

Partiet har i valgaaret utgit sin egen avis, «Socialisten», som har været trykt i et antal av 1000 eksemplarer ukentlig. Der er nu indbudt til tegning av aktier i en ny socialistisk avis som organ for Nordre og Søndre Gudbrandsdalens kredspartier og Lillehammer Arbeiderparti. Aktiekapitalen er sat til minimum kr. 10.000.00 som skal tegnes i 500 andele à kr. 20.00.

Partiet har iaar tat sig av agitationen i Gudbrandsdalen, og har hertil bevilget kr. 100.00. Denne agitation har baaret gode frugter, idet Søndre Gudbrandsdalens Kredsarbeiderparti i aarets løp er stiftet.

Partiets bystyregruppe har i 1918 fremsat forslag for bystyret om bevilgning av kr. 100.000.00 til bekjæmpelse av dyrtiden, men ved behandlingen blev beløpet nedsat til kr. 80.000.00.

Forslag er fremsat om bevilgning av kr. 30.000.00 til avhjælp av bolignøden, men ved behandlingen blev beløpet ikke opført.

Dog blev forslag fra gruppen om vaabenøvelsernes sløifning vedtat av bystyret. For de kommunale arbeidere er der gjennomført en ukentlig arbeidstid av 48 timer, men ordningen er bare midlertidig.

Julius Pettersen, formand.

Molde arbeiderparti.

Molde Arbeiderparti som ved utgangen av 1917 bestod av 8 foreninger med tilsammen 161 medlemmer — tallet ved utgangen av 1918 9 foreninger med 270 medlemmer, idet herværende avdeling av Norsk Jern- og Metalarbeiderforbund er indmeldt.

Partiet har sammenkaldt organiserte arbeidere paa stedet til møte, hvor man drøftet dyrtidsspørsmålet og gav sin tilslutning til centralorganisationernes foranstaltninger.

Før og under valget forsøkte partiet at gjøre sit bedste. I betragtning av forholdene — uten partipresse paa stedet og med smaa midler til disposition — er vi heller ikke utilfreds med resultatet, idet vi ved første valg opnaadde 204 stemmer og ved omvalget 300 stemmer paa vor kandidat. I 1915 avgaves her i byen 144 socialdemokratiske stemmer.

Av talere hadde vi Martin Tranmæl, Sverre Krogh, Anton Alvestad og Olav Øksvik.

Ved et intenst arbeide fra partiets byrepræsentation lykkedes det i begyndelsen av aaret at faa nedsat husleienævnd, som delvis stanset gaardsspekulation og som har vist sig at virke meget heldig for leieboerne.

Ekstra skat paa indtægter over kr. 16 000 er vedtat efter initiativ og gjentagne forestillinger fra vort partis formandskapsmedl.

Partigruppen i bystyret har arbeidet sterkt for at faa indført en anden skattetabel som vil lette skattebyrden for de mindre indtægter. Dette er nu i utsigt til at bli vedtat i bystyret for kommende ligning.

Forslag om kommunal middelskole er indsendt og har faat sterk tilslutning i skolestyret. Saken vil bli utredet av en komité.

Forøvrig er det vanskelig med kun 3 repræsentanter av 20 at faa gjennomført vore prinsipper og programposter, — men noget er da opnaadd, saaledes ogsaa at faa partiet repræsentert i provianteringssaadet, delvis ogsaa i andre av bystyret nedsatte organer.

Bladet «Folkets Ret» som partiet utgav sammen med Romsdals socialdemokratiske Kredsparti maatte i begyndelsen av aaret gaa ind paa grund av vanskeligheter med at faa avisen trykt paa stedet for en nogetlunde rimelig pris. Bladet som igjen begyndte at utkomme sidste kvartal av aaret, utgives nu alene av Romsdals socialdemokratiske Kredsparti og trykkes i Volden, — men avisen er langt fra tilfredsstillende og er av liten betydning for partibevægelsen i Molde.

P. Formo, formand.

Narvik arbeiderparti.

Der staar nu ved aarets slut 11 foreninger tilsluttet partiet. Partiet er gaat frem med 1 forening, nemlig losse- og lasteforeningen, som indmeldtes med 50 medlemmer fra 1. juli 1918

1. mai feiredes iaar som tidligere aar med demonstration og fest i goodtemlarlokalet med almindelig god tilslutning. 1. maitaler var redaktør Jørstad, Bodø, Partistyret har arrangert 2 tilstelninger som indbragte et nettooverskud av henvend 3000 kroner.

Av foredragsholdere under valgkampen kan nævnes: Kredsens opstillede kandidat og varamand, Jørstad og Munkvold, samt A. Førde, Jul B. Olsen og Fr. Strøm fra Bodø. Av andre offentlige foredrag har været avholdt et av ordfører Jul. B. Olsen angaaende matforsyningen og provianteringsraadets arbejde.

Partiets blad «Fremover» har iaar hat et godt aar, langt over forventningerne.

O. A. Glasø, formand.

Som nævnt i aarsberetningen for 1916 og 1917 har kommunen været uheldig stillet med hensyn til skatteindtægten, og selv om indtægten nu er ca. 30 pct. større end aaret før verdenskrigen, saa er samtidig udgifterne øket med over 100 pct. Man vil saaledes forstaa at med den stadige økning av udgifterne som har fundet sted er vanskelighederne med at faa indtægterne til at nogenlunde dække udgifterne snarere øket end mindet.

Selv om man fik vedtat 13 pct. for aarets skatteligning, samt at tillægsskatten efter højeste beskætningsalternativ blev vedtat, blev allikevel budgettet for 1918—1919 knappest mulig opgjort, og underskud er nepe at undgaa.

Alt socialt reformarbejde har ligget nede i aarets løp, idet man ogsaa i aar har været nødsaget til kun at forsøke at opretholde de fordele for det arbejdende folk, som var gjældende.

Den kommunale handel (kolonialforretningen) viste for halvaaret 1. januar til 1. juli et underskud paa ca. 8000 kroner. Efter hvad man nu kan se kan man haape, at der for andet halvaar ikke alene ikke er underskud, men efter al sandsynlighed et litet overskud.

De nødvendige foranstaltninger for at sikre byen mot potetnød er truffet. Fiskehandelen gav for 1. halvaar et overskud paa ca. 6000 kroner og det ser ut til at man kan vente et mindre overskud ogsaa for 2. halvaar.

Kinematografen blev overtat fra 1. juli. Dermed er et omtvistet maal naadd. Man har grund til at tro at dette foretagende vil lønne sig for kommunen.

Til avhjælp av bolignøden blev ved budgetbehandlingen avsat 31000 kroner, hvis anvendelse skal bestemmes senere.

Til undersøkelse for en bane Narvik—Tromsø blev bevilget 5000 kroner, likesom man i aarets løp har besluttet at bevilge det beløb byen vil faa utlignet som sin andel i anlægsudgifterne for Nordlandsbanen til Bodø.

Idet hele kan det vel sies at der er gjort hvad gjøres kan med de begrænsede indtægter for at løse de opgaver der med rimelighed kunde forlanges løst av et fremskridtsparti som vort, og vi kan, det tror vi, trygt møte en hvilken som helst fornuftig kritik for vort arbejde i aaret, samtidig som vi med god fortrøstning gaar det nye aar — valgaaret — i møte.

Jul. B. Olsen, ordfører.

Notoddens arbeiderparti.

I aarets løp er der avholdt et marked, som netto indbragte 2500 kroner. Dette udmerkede resultat har sat os istand til at betale vor gjæld i «Bratsberg-Demokraten» iberegnet 400 kroner i aktier, ialt ca. 1200 kroner. Mellem den faglige samorganisation og partiet er der truffet en overenskomst, hvorved med bladstyrets samtykke, sekretærposten i bladet og forretningsførerposten for den faglige samorganisation kombineres. Samorganisationen overtar de økonomiske forpligtelsen fra den dag cplysningskontoret oprettes.

Kontingenten er i aarets løp forhøiet til 35 øre pr. kvartal for mandlige medlemmer, og 15 øre for kvindelige. Til den lokale valgagitation er der utskrevet en ekstraordinær kontingent å kr. 1.00 pr. medlem.

Skoletilsynet er i periodens løp atter besat med vore folk.

I valgarbeidet har partiet energisk tat del. Ved nomination i de 3 byer blev C. S. Bentzen utpekt som repræsentant og Johs. Strandli som varamand. I den mundtlige agitation her, har vi hat besøk av Tranmæl, Vraa, Rastad og Hornli. Likesom vor kandidat, Bentzen, har holdt et valgforedrag. Ved valget den 21. oktober mønstret vi 246 stemmer mer en borgerpartierne tilsammen, — og ved on:valget 480. Denne cvervegt skyldes ikke saa meget vor fremgang som borgerpartierne tilbakegang.

Arbeidet forøvrig har gaat ut paa at styrke partiet indad. Ved aarsskiftet stod partiet splittet, foreningerne fald fra, og det saa ikke synderlig lyst ut. Styret maatte derfor koncentrere sig om den ting at samle partiet igjen, og det kan vi si, at det har lykkes os. Nu staar samtlige 13 foreninger tilsluttet, og partiets medlemsantal er ca. 500.

Av saker som har været behandlet og gjennomført i bystyret, nævnes:

Lønsregulering for de kommunale arbeidere. Bevilgning til skomakersløid. Forhøielse av laanebeløp for Smaabrukerbanken. Ny reduktionstabel for kommuneskatten. Forhøielse av indtægtsgrænsen for fritagelse for statskat. Indkjøp av tomtearealer og reguleringen. Forhøielse av bidrag under militærtjeneste.

Under budgetbehandlingen blev avsat: Kr. 25000 til dyrtidsforanstaltninger, kr. 20000 til skolebespisning og klær for skolebarn, kr. 25000 til at skaffe billigere mat, kr. 20000 til opførelse av gamlehjem og kr. 2400 til diakonisse til hjælp i hjemmene under sygdom.

Likesaa er behandlet: Husleieloven og endelig kan vi nævne at sykehus-spørsmålet nu endelig er løst. Vor bystyregruppe har ogsaa vakt motion om delvis fritagelse for skat paa dyrtidstillæg.

Hans J. Rønning, formand.

Porsgrunds arbeiderparti.

Partiet har i det forløpne aar arbeidet under meget vanskelige forhold. De vanskelige tider har hindret sammenkomster og derved agitationen. De økonomiske vanskeligheter har været store. Naar dertil kommer den sløvhet og resignation som har præget befolkningen, har man aarsaken for stagnationen.

Efter fattig evne har partiet arbeidet som det bedst kunde. Bratsberg amts kommunalmøte blev det forundt at arrangere. Møtet var besøkt av ca. 50 repræsentanter.

1. mai festligholdtes med demonstration og tale av Eivind Reiersen. Et stort friluftsmøte har været avholdt, hvor Martin Tranmæl talte for ca 3000 tilhørere. Sløvheten og stagnationen konkluderte i det elendige resultat av stortingsvalget, da stemmetallet gik betydelig tilbake. Der har været avholdt adskillige agitationsforedrag, men for en stor del med daarlig tilslutning.

Kommunegruppen har i aarets løp hat adskillige principalsaker (f. eks. kømm. bakeri) fremme og naturlig har provianteringen krævet sin del av arbeidet. Samtlige partiets krav med undtagelse av skolebespisningen, som er indført, er nedvotert av det borgerlige flertal.

Aaret avsluttes med partiets 15-aars jubilæum nyttaarsaften.

Der er tegn som tyder paa at partiet med de 15 aar er kommen sig over barnealderen i mer end en forstand. Økonomien begynder at bedres og der spores mere initiativ og bedre tilslutning til møterne. Medlemstallet er 183, 3 foreninger.

Johs. Knudsen, formand.

Sarpsborg arbeiderparti.

Medlemsantallet var ved aarets begyndelse 938 mænd og 25 kvinder i 25 foreninger. Ved aarets slut 966 mænd og 60 kvinder i 23 foreninger. En forening er opløst og en er utmeldt.

Stortingsvalget er iaar avholdt med det resultat at arbeiderne kandidater, Ludv. Ege og Ant. Andersen, blev valgt med stor overvegt allerede ved første valg. For at lede valgarbeidet valgtes en komité paa 10 medlemmer, som igjen hadde sine rodemandskaper. Valgforedrag blev holdt av følgende: De opstil-

Iede kandidater, A. Buen, Martin Tranmæl, P. Moe-Johansen, Ole O. Lian. Likeledes holdt pastor Torkilsen foredrag om religionsposten.

1. mai feieredes under bra tilslutning. Talen for dagen holdtes av Johs. Steffensrud. Likeledes har partiet arrangeret møte med foredrag av P. Moe-Johansen over emnet: Militarismens politiske og tekniske sider.

Lokalforholdene er i indøværende aar bedret betydelig, idet restaurering og utvidelse av Folkets Hus er utført. Den østre fløi er forandret fra 1 til 2 etager, idet den store sal er lagt i 2. etage. 1. etage er arrangeret med 4 smaalokaler. Ved den forandring som er foretat er 200 kv.m. gulvflate indvundet, samtidig som de sanitære forhold er bedret, saa de maa sies at være helt tilfredsstillende.

Til dyrtidsforanstaltninger er bevilget: Brændselsrabat kr. 180 000, melkerabat kr. 60 000, rabat paa kjøt og flesk kr. 95 000, rabat paa fisk og sild kr. 45 000, arbeidsskotøi kr. 30 000. Utenom denne bevilgning er der desuten bevilget kr. 35 000 til nedsættelse av priserne paa brændsel. Der er i aaret oprettet et kommunalt utsalg i St. Mariegt. Folkekjøkkenet er i aarets løp betydelig utvidet.

I det følgende skal man gi en kort oversigt over hvad som er utført vedrørende de forskjellige programposter. I aaret er der ikke bygget nogen familieboliger for kommunens regning. For private som bygger garanterer kommunen for 90 pct. av laanesummen. Kommunen har i stor utstrækning indkjøpt grundarealer, tilsammen 364 maal. I Borregaard har kommunen tegnet yderligere 500 aktier, den eier nu ialt 1500 aktier til et beløp av kr. 1 625 000.

Ludvig Rød.

Edv. L. Wiik, sekretær.

Stavanger arbeiderparti.

Som kandidater til stortingsvalget opstillet partiet de samme kandidater som ved forrige stortingsvalg, nemlig Egede Nissen som stortingsmand og Magnus Karlsen som varamand i Holmens kreds og Johan Gjøstein som stortingsmand og A. Nøsen som varamand i Verkets kreds.

Der utførtes fra vort partis side et godt arbeide foran valget, men maatte desværre gaa til omvalg i begge kredser, dog lykkedes det os at beholde Verkets kreds ved omvalget.

Naar ikke tilslutningen til vort parti blev større ved stortingsvalget, saa maa vel dette i første række tilskrives borgerpartiernes utidig agitation med brændevin og religion, især det sidste forsøkte de at utnytte mest mulig mot os, paa grund av vor religionspost.

Av utenbys talere hadde man foran stortingsvalget følgende: Kata Dahlstrøm, Johs. Bergersen, Ole O. Lian, M. Tranmæl, C. Westerlund, Alfr. Madsen og A. Buen. Av talere forøvrig kan nævnes, Egede Nissen, Johan Gjøstein, Løge, Ole Jacobsen, Magnus Karlsen, A. Nøsen, Lühr og Einar Li m. fl.

I oktober gik man over til ukeabonnement for «1. Mai». Dette knærket rigtignok adskillig i overgangstiden, men det rettet sig dog efterhaanden og ser det nu ut til at ordningen har indarbeidet sig ganske godt. Der har gjentagne gange været spørsmål oppe om anskaffelse av sættemaskiner til trykkeriet, men paa grund av dyrtiden har man ikke fundet at kunne realisere tanken.

Man har i aaret oprettet en bok- og papirhandel, hvor ogsaa den gjennom partiets forlag utgitte literatur forhandles. Forretningen har i den tid den har været drevet gaat ganske bra og git et tilfredsstillende resultat.

Kommunestyrets arbeide i 1918 maa sies i særlig grad at ha været viet boligsaken. Saaledes blev der, overensstemmende med Stavanger Arbeiderpartis program, i aarets første bystyremøte besluttet oprettet et boligraad og ansat en boligchef, til ivaretagelse av kommunens eiendomsinteresser. Som boligchef ansattes vor partifælle Magnus Karlsen. Der er utført boligbygning for omkring 1 million kroner, likesom planlægning av videre boligbygning er utført og paagaar. Efter forslag fra boligraadet har bystyret besluttet at indføre boligformidling. For om mulig at fremme privat bebyggelse har bystyret besluttet, at yde garanti for pantelaan ved opførelse av hus, med indtil 90 pct. av eiendommens kostende og rentefrie laan med indtil 40 pct. av de samlede omkostninger, eventuelt inden rammen av 90 pct. De herom vedtagne regler, later til at passe godt ind i vore forhold efter antallet av ansøkere at dømme.

Der er hos os endnu ikke dannet bolig- eller byggeselskaper, men derimot

er der besluttet overdrat bruksret til hus eller leiligheter efter nogenlunde de tilsvarende bestemmelser og prinsipper som de der gjælder ved kooperative byggeforeninger og om mulig for beboerne noget gunstigere end ved disse.

Den provisoriske boligbebyggelse som for en del blev anvendt til avhjælp av bognød er helt forlatt.

Et samlet beløp av kr. 3 000 000 er bevilget til dyrtidsbidrag, for at lindre det forfærdelige dyrtidstryk. Samtidig er der ved kommunale forretninger sørget for nogen prisregulering, saaledes er der oprettet kommunal skofabrik, hvor der er beskæftiget ca. 35 personer.

De kommunale lønninger er ogsaa i aarets løp betydelig forbedret ved dyrtidstillæg.

Til avhjælpelse av arbeidsløsheten er anvendt ca. kr. 700 00 til igangsættelse av nødsarbeide. Nødsarbeiderne har været sysselsat dels ved gateoparbeidelse, dels ved nyrødning paa kommunens jorder i byens omegn.

For at sikre byen den bedste utnyttelse av Siravasdraget, har man nu ogsaa erhvervet Aaensirafaldene, saaledes at man nu disponerer over henimot 200 000 hestekræfter, 3 elektricitetsverk paa Jæderen faar nu kraft fra byens kilder.

I skolestyret blev Einar Li valgt til formand. Under dettes ledelse er ogsaa henlagt den kommunale middelskole, hvis bygning paa det nærmeste er færdig, foreløbig drives skolen i 2 mindre bygninger. En ny stor folkeskolebygning er under reising.

Her er besluttet indført kommunal kinematograf og bevilget kr. 121 500 til kunstneriske og videnskabelige formaal.

Der er i aarets løp ikke uddelt nogen bevilgning for salg eller skjænkning av øl og vin.

Som byens ordfører og viceordfører valgtes vore partifæller Egede Nissen og Ole Jacobsen.

Magnus Karlsen, p. t. formand.

Skiens arbeiderparti.

Partiet bestaar for tiden av 6 foreninger med et samlet medlemsantal av 350.

1. maidemonstrationen var den mest fyldige som hittil har været i Skien. Henved 4 000 tilhørere. Emil Stang holdt en glødende 1 mai tale, som satte merker efter sig.

Bystyregruppen (21 mand av 52) har sat sit præg paa byens kommunale styre og stel. Provanteringsarbeidet har været viet den største oppmerksomhet. Boligsaken har faat et fremstøt, idet vor gruppe har arbeidet for indkjøb av store tomtearealer.

Husleienævnden har været i stadig virksomhet. Dens myndighet er utvidet til at gjælde forretningslokaler og ekspropriation av ledige leiligheter.

I skolestyret er det vor gruppe, som har fremtvunget bygning av to nye skoler, som er meget paakrævet.

Iaar har skoletandklinikken traadt i fuld virksomhet med lyse, pene lokaler og moderne utstyr. Ved tilsynsutvalgene for byens samtlige skoler seiret vort partis liste. Partiet deltok med kampiver ved høstens stortingsvalg; som kandidater ved første og andet valg var redaktør Bergh og Hans Evensen opstillet.

Ved første valg i oktober oppnaade partiets kandidater 1585 stemmer og ved omvalget 1995 stemmer. Partiarbeidet gaar uømerket, saavel som partiavdelingerne gaar stadig fremover.

Peder Karlsen, p. t. formand.

Herm. Hansen, sekretær.

Trondhjems arbeiderparti.

Partiets medlemsantal i 1918 utgjør gjennemsnittlig 4304 mænd og 784 kvinder, tilsammen 5088 medlemmer, som fordeler sig paa 60 foreninger.

Ved utgangen av 1917 var det samlede medlemsantal 4930. Stigningen utgjør saaledes 1.38 medlemmer. En forening er utmeldt og en indmeldt i partiet i aarets løp.

Den 9 april holdtes en ekstraordinær generalforsamling til referat fra partiets landsmøte. Generalforsamlingen uttalte enstemmig sin tilslutning til landsmøtets beslutninger.

1. mai-demonstrationen var iaar særdeles vellykket og begunstiget av godt veir. Barnetog om formiddagen som talte 2500 barn under merker og flag. Redaktør Berg fra Skien holdt talen for barna.

I de voksnes tog om eftermiddagen deltok 5500. Berg talte ogsaa for disse med flere som var fremmødt, ialt var ca. 10,000 mennesker forsamlet paa Ile-volden. Der blev vedtatt tilslutning til Landsorganisationens krav til statsmyndigheter om gjennomførelse av 8 timers dag fra 2. mai.

Aarets stortingsvalg blev planlagt med noksaa store forutsætninger, men det viste sig snart at interessen for dette ikke var saa svært stor trods den herskende dyrtid og de usikre forhold forøvrig.

Valgarbeidet begyndte med et foredrag av Torgeir Vraa og Martin Trammæl i Smaabergene den 11. juni. Den 1. september foredrag av Egede-Nissen i Verdensteatret. Den 2. oktober foredrag av Emil Stang i Haandverksforeningen. Den 6. oktober foredrag av O. O. Lian i Frimurerlogen. Den 18. oktober av Trammæl i Bispehaugens skole og den 20. oktober av Buen i Frimurerlogen. Til alle disse foredrag var der overfyldt hus, desuten holdtes flere møter med indenbys talere, tilslutningen til disse var litt forskjellig.

Der stillede kandidater i alle 4 kredse, og resultatet av valget blev at vort parti gik tilbake eller fik 305 stemmer mindre end i 1915. Høire og Venstre hadde en fremgang paa 2266 stemmer.

I anledning Landsorganisationens og Centralstyrets opprop av 29. november er der nedsatt en komité paa 9 mand, hvorav 3 fra partiet, 3 fra samorganisationen og 3 fra soldatraadet.

Kommunearbeidet har været drevet paa samme maate som det første aaret i perioden. De mange bedrifter, virksomheter og forretninger som da blev sat igang, er søkt utvidet og underbygget. Dyrtidsbidrag er ydet paa omtrent samme maate og betingelser som i aaret 1917. Den 23. mai bevilget kommunestyret kr. 1225 000.00 til anlegg av renholdsverk paa Sluppen med pudretfabrik, opdrætteri av svin, forbrændingsovn m. m.

Den 10. december holdtes et partimøte til behandling av formandskapets forslag til omtaksering av byens faste eiendomme. Møtet gav forslaget sin tilslutning. Likesaa vedtok møtet en henstilling til Departementet for civile saker om at faa gaa til rationering av 6 værelser, kjøkken og derover.

Reguleringen av Nidelvens vasdrag er en av de største saker som blev løst i 1918.

Den 31. januar vedtok kommunestyret regler for husleieregulering i henhold til lov av 14. december 1917, og den 1. oktober besluttedes opprettet kommunal boligformidling. Fra nytaar er kontoret satt igang, og det er det første boligformidlingskontor her i landet.

A. Dullum.

Tønsberg arbeiderparti.

Ole Øisang har i aarets løp holdt endel særdeles interessante foredrag som har været godt besøkt.

Martin Trammæl har foruten valgforedrag holdt et foredrag paa torvet, dette blev paahørt av ca. 2500 mennesker. Desuten har han holdt 2 foredrag i Folkets Hus, disse var besøkt av henholdsvis ca. 250 og 400 mennesker.

I juni arrangerte partiet utflukt med foredrag av stortingsmand Gausdal, der var tilslutning fra ca. 1500 mennesker.

Partiet har indkjøpt gaarden Haakon Gamlesgt. 8 for en kjøpesum av kr. 82,000.00 + omkostninger. Denne gaard ligger ved siden av det tidligere indkjøpte Folkets Hus. Partiet er nu eier av hele kvartalet mellom Sverresgt. og Haakon Gamlesgt. Det er meningen at installere Vestfold Arbeiderblad i den nye gaard. Det forestaar derfor stor utvidelser av bladet. Det er indkjøpt 8-sidig rotationspresse samt sættemaskin. Bladet vil her faa sit eget trykkeri. Bladet har ellers i indværende aar hatt god fremgang, ca. 1000 nye abonnenter.

Partiets 10-aars fest var særdeles godt besøkt. Hr. redaktør Scheflo var tilstede som representant for centralstyret. Der er nedsatt en komité for at

undersøke boligforholdene og en komité til at arrangere møter og foredrag angaaende situationen.

Partiet talte ved aarets begyndelse 20 foreninger med 1068 medlemmer. Nu er det 24 foreninger med 1217 medlemmer.

1. mai 1918 maa betegnes som en mindedag i partiets historie her, idet vi for første gang fik tilladelse til at ha torvet som samlingsplass. Toget talte ca. 1400 deltagere, ca. 5000 mennesker paahørte talen som blev holdt av Ole Øisang.

I valgarbeidet er der avholdt 10 foredrag som alle var særdeles godt besøkt. Der var paa disse møter tildels livlig diskussion, det var især religionsposten valgkampen her dreiet sig om.

Som stortingskandidat var opstillet Georg Martinsen med Ludv. Johansen som varamand. Vore kandidater hadde 1350 stemmer mot Høires 2200.

Av vor bystyregruppes arbeide i hengaaende aar kan noteres at det lykkedes, efter gruppens forslag, at faa gjennomført forandringer i ligningsreglerne ved at forhøje det skattefrie beløp med 300 kroner utover den reduktion som følger av den ved ligningsreglerne for Tønsberg bestemte tabel (normal I). Den beslutning medførte at inntægter paa 1000 kroner og I kl. og 1600 IV kl. og 2000 VI kl. blev helt skattefrie i Tønsberg i 1918—19. Man regner at beslutningen betyder ca. 140 à 150,000 kroners mindreinntækt for bykassen beregnet efter den bestemte skatteprocent.

Efter vor gruppes forslag lykkedes det ogsaa i fjoraaret at faa bevilget store beløp til fondsavsætninger, almene og dyrtidsforanstaltninger blev saaledes bevilget ialt 729,000 kroner. Avsatte fonds til forskjellige byggeforetagender ca. 400,000 kroner.

I hengaaende aar er kinematografdriften overtat av kommunen, efter utredning og forslag av vor gruppe. Utredningen og forslaget som blev vedtat enstemmig av bystyret, var utarbeidet av en av vor gruppes repræsentanter, han blev ogsaa valgt som formand for kinematografstyret. For indeværende aar er budgettert kr. 63,000.00 netto.

Georg Martinsen, formand.

Tromsø socialdemokratiske arbeiderparti.

Partiet bestaar for tiden av 6 foreninger med et samlet medlemsantal av 184. Der er avholdt 20 styremøter, 4 partimøter, 1 ordinær og 1 ekstraordinær generalforsamling.

I januar blev paa initiativ av partiet dannet arbeiderraad. Samtidig blev eu protestresolution mot rettsforfølgningen mot redaktør Kaasmoli vedtat.

I mars maaned fik partiet igang et barnelag.

1. mai feiredes med procession gjennom gaterne, den avsluttedes med tale av Harald Pedersen. Om aftenen fest.

Den 3. mai blev redaktør Kaasmoli dømt til 8 maaneders fængsel for en artikel i «Nordlys». I den anledning blev et protestmøte avholdt i Raadhusparken med taler av Harald Pedersen, Einar Paulsen og Erik Vangberg. Partiet deltok i stortingsvalget

Partiet skiftet iaar kandidater. Som repræsentant blev opstillet Harald Pedersen, som varamand opstilledes Peder Kaasmoli. Ved valget hadde partiet ingen fremgang siden sidst.

Til valget holdtes taler av: Gausdal, Egde-Nissen, Harald Pedersen, Gitta Jönson, Corn. Holmboe og Harald Langhelle.

Der uddeltes flere tusen brosjyrer og smaaskrifter. Partiet bevilget flere hundrede kroner til ekstra spredning av «Nordlys», saa det de sidste numre foran valget kunde komme ut i et oplag av 7000.

Partiets organ «Nordlys» utkommer 3 gange ukentlig, oplag 3700.

Erik Vangberg, formand.

Vardø arbeiderparti.

Partiarbeidet i Vardø har i en aarrække været drevet av en socialistisk valgforening under navn av Vardø Fisker- og Arbeiderforening. 26. januar iaar (1919) stiftedes imidlertid en samorganisation under navn av Vardø Arbeiderparti. Foreløbig staa 3 foreninger med et samlet medlemsantal av 250 tilsluttet.

At stortingsvalget denne gang ikke gik i vor favør i Finmarksbyerne skyldes en beklagelig tvist mellem Hammerfest og Vardø paa den ene side og Vadsø paa den anden om hvem der burde opstilles som stortingskandidat for Finmarksbyerne. Partifællerne paa Vadsø bøiet sig ved valget ikke for nominationsresultatet, og de samlede borgerpartier vandt en letkjøpt seier. Alt tyder dog paa at hr. Ivarsons tingmandsfærd bare blir «Pernilles korte frøkenstand». Vi gik adskillig frem i stemmetal baade paa Hammerfest og Vardø, mens tilslutningen fra Vadsø blev minimal.

I aarets løp har vi hat 2 foredrag av Egede-Nissen og et av redaktør Skar fra Kirkenes. Ellers har vi under valgkampen maattet hjelpe os med egne kræfter. 1. mai holdt Isak Saba festtalen.

Jon Andraa, form.

Stortings- Land-

Valgkreds	1903	1906	1909	1912		1915		1918			
	Arbeiderpartiets stemmer						Godkendte stemmer		Arb. partiets stemmer		
	1. valg	1. valg	1. valg	1. valg	omvalg	1. valg	omvalg	1. valg	omvalg	1. valg	omvalg
Eidsberg	13	158	318	363	—	736	527	3872	4847	1009	1037
Idde og Marker		134	377	708	—	1056	1153	4177	5012	1127	1081
Tune		426	1045	1640	2247	2303	3011	6109	6387	2257	2544
Glemminge		622	1613	2369	2902	3288	—	5997	6580	2792	3197
Rygge		124	420	729	—	1452	1888	5197	—	1755	—
Bærum og Follo	725	976	1754	2274	3037	3491	—	10429	—	3823	—
Aker	789	1252	2589	3999	4413	5002	—	14648	—	5151	—
Nedre Romerike	21	370	862	1519	2106	3029	3378	7378	8363	2902	3381
Meilem —	329	936	2224	2462	2983	3117	4025	8041	8617	3607	3905
Øvre —	250	612	850	849	—	1163	1131	5629	6855	1982	2803
N. Hedemarken	—	—	64	414	—	1127	—	5193	5810	1165	2225
S. Hedemarken	—	309	872	2229	3625	3746	4379	8900	—	4848	—
Vinger og Odalen	—	—	—	938	1293	2876	—	6319	16370	3182	13619
Solør	—	589	2149	3107	—	3679	—	7213	—	3952	—
Søndre Østerdalen	—	—	223	876	—	2415	2886	7905	6981	3519	3587
Nordre —	—	—	455	487	—	1285	—	5329	6199	1471	1648
N. Gudbrandsdal	—	—	—	441	37	412	124	5455	7093	854 ²	456
S. —	—	—	—	—	—	—	—	7609	—	600	—
Toten	—	—	—	—	—	733	—	9748	10366	1741	865
Hadeland og Land	—	—	420	453	—	1599	958	8780	10320	3164	3579
Valdres	—	—	—	—	—	94	43	3996	5236	103	7
Ringerike	694	1119	2587	3459	4375	4325	—	8484	—	4495	—
Hallingdal	95	654	65	260	—	572	318	6108	—	744	—
Buskerud	430	986	1904	2538	3080	3839	—	6869	—	3523	—
Numedal	277	466	766	1062	868	1807	2330	6227	7683	2164	2133
Skoger	—	479	872	1347	—	1945	2229	4964	—	1827	—
Jarlsberg	—	—	—	—	—	228	—	3155	—	438	—
Sandherred	—	123	152	252	3	439	—	4858	—	586	—
Brunla	—	—	179	288	—	614	—	5600	—	842	—
Bamle	—	—	—	396	302	787	797	3853	3774	919	639
Gjerpen	—	588	967	1234	1305	2054	2488	4747	5281	1421	1503
Øst-Telemarken	137	135	993	1658	—	2998	3672	7731	—	3098	—
Vest- —	—	43	189	244	—	354	—	3058	—	710	—
Holt	—	—	—	223	178	447	390	3214	3154	612	397
Nedenes	—	—	670	833	1198	1747	2181	4657	4039	1843	1688
Sand	—	—	78	294	—	506	440	3529	4025	371	196
Sætersdalen	40	54	202	397	—	829	961	2909	2815	992	921
Oddernes	—	—	252	468	—	655	—	3633	3289	612	461
Mandalen	—	—	243	498	525	823	835	3824	—	700	—
Lyngdal	—	—	88	59	—	79	—	2417	—	166	—
Lister	—	—	—	—	—	—	—	3801	4398	82 ³	63

¹ Nyt omvalg 24. febr. 1919. ² Ved nyt omvalg i februar 1919 erholdt partiet 202 stemmer. ³ Nyt

valgene 1918. kredsene.

Arbeiderpartiets repræsentant		Arbeiderpartiets varamand	
Navn	Stilling	Navn	Stilling
Aug. Iversen Peter Torvik Alb. Moeskau Johs. Bergersen Nils Vik	Smaabruker Bestyrer Arbeider Forretningsf. Ingeniør	P. Pettersen Kr. Hattestad Johan Thue Oscar Johannesen H. Johansen	Typograf Lærer Gaardbruker Uldv handler Bruksarbeider
M. Puntervold Carl Bonnevie Lars Aslaksrud M. Jul Halvorsen Th. Frauvsrud	Advokat Advokat Forstelærer Redaktør Murer	Lars Gudem Harald Halvorsen Johan Rotbæk Otto M. Thoresen P. Finstad	Gaardbruker Telef.kontroll. Bygmester Sporskipper Gaardbruker
H. S. Hagen Arne Juland K. T. Sjøli Halvdan Aarsrud Johan Bondesen Paul Glad	Maler Lærer Bygmester Gaardbruker Murer Lærer	E. Johannesen Oscar Nilsen Ivar Færder Arne Fjeldseth K. J. Moe H. Haukaas	Forretningsf. Kasserer Forretningsf. Gaardbruker Veivogter Lærero. sm.br.
J. S. Fokstuen O. Sjetne Aksel Andersen Halfdan Fjell Johannes Bø	Stationsmester Lærer Smed Lensmand Lærer	Bernh. Jacobsen O. Gundersen Paul Haakenstad Jacob Nordli Martin Lien	Montør Baneformand Fabrikarb. Baneformand Stenarbeider
Chr. Hornsrud Gul. Dybendal A. J. Horgen G. Andersson	Gaardbruker Smaabruker Gaardbruker Kirkesanger	A. J. Tviberg Redvald Løken Peder Olsen E. Stensrud	Anlægsarb. Baneformand Skomaker Grd.br.o.snekk.
Ludolf Weltzin Johan Olaf Krogh Johan Mathiasen Mo Martin Østby	Gaardbruker Smed Gaardbruker Gaardbruker	Magnus Johansen Wilh. Fjeldstad C. Smitt J. P. Jørgensen	Montør Opmerker Jernarbeider Maler
Anton Vige Olaf Roe Olav Steinæs Aslak Aabøe	Lærer Slusevogter Lærer Lærer	Jørgen T. Kaasa Edv. Oredalen Olav Fosheim Dreng Bratsberg	Smaabruker Gaardbruker Gaardbruker Arbeider
Søren Sørensen Guttorm Fløistad Osvold Jansen T. Harstad	Snekker Gaardbruker Platearbeider Lærer	Sten Nordli A. Hellum Thomas Jensen Hans Mykland	Forretningsf. Overrodmest. Skomaker Gaardbruker
Jac. Gunstveit Salve Lian S. L. Hunsbedt Alfred Tønnesen	Lærer Gaardbruker Do.o. veiops.m. Gaardbruker	Bredo Hultmann John Skuland Nils R. Goldal Th. Østerhus	Maler Gaardbruker Gaardbruker Baneformand

Stortings- Land-

Valgkreds	1903	1906	1909	1912		1915		1918			
	Arbeiderpartiets stemmer						Oodkjendte stemmer		Arb partiets stemmer		
	1. valg	1. valg	1. valg	1. valg	omvalg	1. valg	omvalg	1. valg	omvalg	1. valg	omvalg
Dalene	—	—	103	204	25	363	—	3632	—	433	—
Jæderen	—	261	416	520	7	985	—	4641	5364	1242	1235
Hesbø og Hafrsfj.	—	27	65	91	—	292	118	3248	—	546	—
Karmsund	—	—	108	116	75	280	—	2837	3111	241	120
Ryfylke	—	—	—	—	—	71	—	3188	—	626	—
Ytre Søndhordl.	546	—	—	—	—	32	—	3900	4864	105	43
Indre —		—	—	—	—	23	—	3856	—	153	—
Midthordland		616	1720	2134	2617	1988	2454	7726	—	2099	—
Nordhordland		—	—	—	—	45	41	3788	5350	12	—
Voss		47	425	830	—	900	790	4416	5034	915	554
Hardanger	—	—	269	710	—	1185	—	4522	—	1596	—
Indre Sogn	—	—	—	—	—	—	—	3019	3452	453	422
Ytre —	—	—	—	—	—	—	—	3554	4650	272	179
Søndfjord	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kinn	—	—	—	—	—	—	—	2455	—	136	—
Nordfjord	—	—	—	—	—	—	—	3596	—	201	—
Ytre Søndmør	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Indre —		—	—	—	—	1332	—	3962	—	340	—
Møre og Rauma		—	—	—	—	—	—	3022	—	67	—
Romsdal		—	—	—	—	—	—	3590	5231	454	—
Ytre Nordmøre	—	—	—	—	—	—	—	3371	4349	450	341
Indre —	—	—	—	—	—	—	—	4721	6084	1168	1335
Ytre Fosen	737	—	12	38	—	342	295	3407	4289	633	459
Indre —		107	115	219	—	586	—	3662	4606	894	714
Orkedalen		124	430	567	—	1288	1424	4848	6731	1528	1791
Guldalen		909	1818	1941	2336	3206	3611	7185	7931	3218	3674
Strinden		497	1052	1523	2055	2398	3137	5495	6868	2258	2933
Stjørdalen	—	119	558	1077	1394	1786	2541	5374	5394	2123	2151
Værdalen	—	170	371	582	573	1179	2349	5334	—	2066	—
Snaasen	—	106	262	487	—	1169	1386	6075	6962	1597	1741
Namdalen	—	290	513	667	34	1460	1648	5282	6550	1750	2119
S. Helgeland	617	89	165	379	—	926	—	3827	4468	1181	1278
N. —		321	1150	1235	1345	1541	2359	5601	6923	2382	2983
Søndre Salten		—	781	1387	1678	3121	—	6967	7744	2810	3057
Nordre —		—	—	252	—	1778	—	4886	4379	1213	1340
Lofoten		—	125	67	—	340	—	3287	—	568	—
Vesteraalen		554	421	1061	—	1990	—	4980	—	1307	—
Trondenes	—	—	553	709	—	1286	—	4704	5499	1628	2670
Senjen	—	—	1684	2216	—	3222	—	4943	—	3436	—
Malangen	—	—	1747	2004	—	2704	—	3935	—	2294	—
Lyngen	—	—	1000	1370	—	1915	—	1385	—	1042	—
Vest-Finmarken	—	—	—	92	—	1560	—	2355	13357	1070	1199
Øst-Finmarken	—	514	730	1157	1692	1759	—	4347	—	1766	—
Tils. i Landkreds.	—	20235	43274	65222	—	110848	—	—	—	125651	—

¹ Nyt omvalg 1. mars 1919.

valgene 1918.
kredsene.

Arbeiderpartiets repræsentant		Arbeiderpartiets varamand	
Navn	Stilling	Navn	Stilling
Casper Carlsen T. Fjermestad Georg Eeg-Berg Zakarias Skeiseide J. Ringereide	Gaardbruker Støperimester Maler Arbeider Arbeider	Johannes Tronvig Svøn L. Haaland Oskar Torp K. Fosen Kr. Bratstad	Gaardbruker Gaardbruker Møbelfabrikant Tømmermand Skrædder
Sverre Krogh Sverre Krogh Sverre Krogh Ole J. Fosdal Ole J. Fosdal Karl Bøthun	Redaktør Redaktør Redaktør Gaardbruker Gaardbruker Ligningsassistent	M. Nilsen Torkel Svinesten	Grubearbeider Arbeider
Iver Rikheim Østen Wabø	Smaabruker Elektr. montør	Mikal Ringstad Guttorm Skaaltveit	Fabrikarbeider Mølleier
A. Lothe Gunnar Balseth	Lærer Murer	Peder Jacobsen Knut Njøs	Anlægsarbeider Kontorist
Lauritz Halse Johan Fosse Johan Fosse Peder Alsvik Lars Øie	Skipper Postaapner Postaapner Arbeider Lærer og sm.br.	Johan Vetvik Jens Hilde	Grd.br. og fisker Smed
Normann Hopen Knut Frostad Olav Krogh Svend L. Skaardal Johan Nygaardsvold	Kjøbmand Gaardbruker Lærer Gaardbruker Arbeider	Olav Oksvik Olav Bratseth Olav Bratseth Karl Hansen Jacob Mo	Arbeider Gaardbruker Gaardbruker Fisker Forretningsf.
Arnt Mathisen Chr. Nevermo K. A. Jensen Gerhard Gerhardsen	Arbeider Banevogter Arbeider Arbeider	Martin E. Pedersen Andr. Eriksen John Rossing Ole O. Fremo O. Kjosnes	Fisker Gaardbruker Smaabruker Arbeider Lærer
C. B. Enge P. Bolstad Johan Nordvik Magnus Edvardsen Ant. H. Elvenes Haakon Ramberg	Handelsbest. Lærer og grd.br. Verkseier Smaabr og arb. Forretningsf. Landhandler	Paul Lynaas John Aalberg Sverre Kippe Helge Gundtveit	Gaardbruker Maler Arbeide Forretningsf.
H. Simonsen Sparbu Kr. Tønder M. Foshang O. M. Gausdal M. Wiig Joh. Hølvold	Reisende Sogneprest Gaardbruker Redaktør Fisker Bestyrer	Carolus Bjøru Redv. Knudsen Eldor Bjøru Kristian Arentsen Herm. Strand Ole G. Aanjesen	Smed Redaktør Skolebestyrer Grd.br. og fisker Maskinist Saapemester
		Peder Olsen Huustad Jac. Rørslett R. Tollefsen M. Simonsen J. K. Heitmann Joh. Grøsnes	Gaardbruker Grd.br. og fisker Gaardbruker Lærer og grd.br. Skysskaffer Fisker

Stortings- By-

Valgkreds	1903		1906	1909	1912		1915		1918			
	Arbeiderpartiets stemmer							Godkjendte stemmer		Arb partiets stemmer		
	1. valg	1. valg	1. valg	1. valg	omvalg	1. valg	omvalg	1. valg	omvalg	1. valg	omvalg	
Fredrikshald . . .	—	—	811	1090	1411	1470	1777	3881	4018	1603	1863	
Sarpsborg	—	423	920	1594	—	1761	—	3737	—	2066	—	
Fredrikstad . . .	246	354	629	931	—	1689	1842	5317	—	1653	—	
Moss }	—	396	940	895	1147	1352	1515	3253	5383	1644	1864	
Drøbak }				147	245	295	355	914	959	433	450	
Oslo }	6701	3208	5728	5386	5955	9281	—	15246	—	8635	—	
Grünerløkken . . }		2563	5353	6726	—	8686	—	14720	—	7807	—	
Gamle Aker . . . }		1988	4400	6155	7161	7953	—	23376	—	7567	—	
Hammersborg . . }		1539	2521	3988	4779	5527	—	13861	—	4618	—	
Uranienborg . . . }		594	1093	1544	—	1888	—	17022	—	1504	—	
Hamar }	219	295	704	720	—	971	—	2343	2536	1028	1203	
Kongsvinger . . . }		38	79	115	—	183	—	656	632	204	240	
Gjøvik }	221	195	288	251	—	547	—	1400	—	620	—	
Lillehammer . . . }	180	191	419	404	—	634	—	2047	—	761	—	
Kongsberg }	—	106	332	383	565	925	1128	2159	2443	947	1123	
Hønefoss }			270	308	327	477	533	1212	1226	551	593	
Notodden }			—	—	—	992	1092	1777	1690	1011	1080	
Bragernes }	998	459	942	1154	—	1772	—	4429	—	1407	—	
Strømsø, Tangen }		573	1228	1383	1764	2074	2221	4091	—	1772	—	
Horten *	—	—	370	661	589	1118	1165	3772	3968	1062	975	
Tønsberg	—	—	337	811	934	1122	1425	3821	—	1350	—	
Larvik }	194	345	576	943	1003	1129	1098	3812	3670	1427	1627	
Sandefjord }		—	142	154	222	289	335	1781	1631	480	430	
Skien	—	231	536	687	655	1238	1490	5033	4234	1598	1575	
Porsgrund	—	103	152	158	—	437	465	1788	—	262	—	
Brevik }	—	—	—	—	—	61	—	660	689	138	124	
Holmestrand . . . }						142	—	818	747	170	131	
Kragerø	—	—	148	182	—	186	134	1483	—	293	—	
Risør	—	—	—	—	—	—	—	1240	1141	326	111	
Arendal }	—	70	521	434	—	1038	1151	2887	—	911	—	
Grimstad }				37	—	101	121	860	—	122	—	

* Nyt omvalg 17 febr. 1919. * Nyt omvalg febr 1919.

**valgene 1918.
erne.**

Arbeiderpartiets representant		Arbeiderpartiets varamand	
Navn	Stilling	Navn	Stilling
Olav Kolrud	Urmaker	Lauritz Sand	Stationsform.
Ludvig Enge	Borgermester	Anton Andersen	Forretningsf.
Johan L. Johannesen	Stenhugger	Ole Korum	Brandkonstabel
Arne Magnussen	Postassistent	A. Chr. Holthe	Sersjant
Magnus Nilssen	Guldsmed	Ivar Jørgensen	Inspektør
Ole O. Lian	Forretningsf.	Gunnar Sethil	Forretningsf.
Emil Stang	Advokat	Thv. Hilton	Garvermester
Jacob Vidnes	Redaktør	Gunnar Ousland	Journalist
G. E. Stubberød	Kontorchef	Adolf Indrebø	Sekretær
Fr. Monsen	Lærer	Waldm. Carlsen	Redaktør
Eivind Reiersen	Redaktør	Joh. Grythe	Handelsreis.
C. S. Bentzen	Skræddermester	Joh. Strandli	Rationeringschef
Ivar Tollefsen	Skræddersvend	Thomas Simensen	Murer
Torgeir Vraa	Redaktør	Kristian Olsen	Bryggeformand
K. J. Knutsen	Handelsbest.	H. B. Haraldsen	Mekaniker
Georg Martinsen	Boktrykker	Ludv. Johansen	Bygmester
Andreas Hanssen	Redaktør	Andreas Kaupang	Bestyrer
Henrik Berg	Redaktør	H. Evensen	Tømmermerker
Ole Wang	Stenhugger	Jonas Bjaaland	Kjedelsmed
Anton Knutson	Lærer	Karl Hansen	Formand
Knut A. Nilsen	Forretningsf.	Halvor Halvorsen	Jernarbeider
T. Knutsen	Ratbygger	J. Pedersen	Fisker
O. H. Maurstad	Lærer	A. M. Terjesen	Forretningsf.

Stortings- By-

Valgkreds	1903	1906	1909	1912		1915		1918				
	Arbeiderpartiets stemmer							Godkjendte stemmer		Arb.partiets stemmer		
	1. valg	1. valg	1. valg	1. valg	omvalg	1. valg	omvalg	1. valg	omvalg	1. valg	omvalg	
Fæstningen . . . } Baneheien . . . }	622	106 111	370 573	440 756	457 823	537 945	447 —	2773 2936	3011 3043	485 1017	227 1399	
Flekkefjord . . .		—	—	—	18	—	57	46	779	—	123	—
Holmen . . . } Verket . . . }	726	386 749	843 1809	1607 2414	1887 2714	2393 3460	2796 —	7753 7102	8314 7659	1983 2708	1998 3042	
Haugesund . . .		—	193	395	1008	1216	1448	1736	4512	5653	1254	1533
Nygaard . . . } Nordnes . . . } Kalfaret . . . } Sandviken . . . }	2054	604 700 807 1098	1245 1746 1704 2459	1309 1892 1717 2797	1212 2149 1963 —	2563 2443 2271 3162	2845 2775 2398 3429	8387 7449 7376 7348	— — — 7615	2533 1867 1772 3168	— — — 3413	
Aalesund . . . } Molde . . . }		270	684	776 54	987 143	— —	871 143	987 144	4997 837	6088 1209	1580 205	1973 300
Kristiansund . .			126	211	414	638	—	1153	1375	4366	5446	1470
Bratøren Ilen . } Kalvsk. Levanger } Baklandet . . . } Lademoen . . . }		1454	354 434 647 688	729 936 1092 1443	783 989 1386 1450	— — 1716 —	1308 1714 1912 2272	— — 2161 —	4064 5295 4480 3701	— — — —	1188 1526 1869 2318	— — — —
Bodø . . . } Narvik . . . }	224		497	112 406	208 620	258 723	353 875	479 1101	1541 1296	1549 1472	369 597	543 661
Tromsø			—	—	202	429	527	648	759	2723	3255	630
Hammerfest . . } Vardø } Vadsø }	194		623	319 408 289	450 315 203	— — —	575 456 261	— — —	868 996 502	1083 1133 596	524 526 129	643 548 185
Tils. i Byerne		—	22558	47994	59800	—	87263	—	—	—	83909	—
i Landkredsene		—	20235	43274	65222	—	110848	—	—	—	125651	—
Ialt	—	42793	91268	125022	—	198111	—	—	—	209560	—	

valgene 1918.
erne.

Arbeiderpartiets repræsentant		Arbeiderpartiets varamand	
Navn	Stilling	Navn	Stilling
Anders Thortveit Chr. Wollnick	Kjøbmand Sakfører	Ola Solberg Ole Johan Olsen	Redaktør Havnearbeider
Thv. E. Olsen	Maler	Fr. Salomonsen	Skomaker
A. Egede-Nissen Johan Gjølstein	Postmester Skolebestyrer	Magnus Karlson A. Nøsen	Boligchef Kasserer
Olav Sætre	Lærer	Carl Westerlund	Redaktør
Joh. Samuelson Kr. Hoop Eugèn Friis H. Sjurseth ¹	Skomaker Overlærer Typograf Vaktmester	Daniel Vatne H. Mikkelsen Olaf Johannesen C. N. Henriksen	Lærer Fyrbøter Stenhugger Typograf
Anton Alvestad	Bakermester	Lauritz Venge	Maskinarbeider
Eileif Kolrud	Lærer	Leif Bang	Politibetjent
I. M. Viggén Lars Alstad John Skaarvold A. Buen	Bestyrer Skrædder Konduktør Redaktør	O. Rognes Paul Holte O. Thum Anna Laugaard	Former Smed Lærer Journalist
Edv. Jørstad	Redaktør	N. O. Munkvold	Overformand
Harald Pedersen	Seilmaker	Peder Kaasmoli	Redaktør
I. Nygaard	Toldkontrollør	Oscar Josefsen	Skibstømmerm.

Politisk fordeling av stemmerne

ved 1. valg, samt oversikt over Arbeiderpartiets stemmetal i forhold til 1. valg 1915.

Landkredser:

Valgkreds.	Ood- kjendte stemmer	Høire og Fris. Venstre	Venstre	Arb.- Dem.	For- skjellige	Arb.- partiet	Arb.p.s stemmer i forhold til 1. valg 1915.	
							+	÷
Eidsberg	3 872	895	1 834	132	7	1 009	273	—
Ide og Marker	4 177	1 729	1 321	—	—	1 127	71	—
Tune	6 109	1 844	2 007	—	—	2 257	—	46
Glemminge	5 997	2 777	427	—	3	2 792	—	496
Rygge	5 197	2 765	1	676	—	1 755	303	—
Bærum og Follo	10 429	5 882	723	—	—	3 823	332	—
Aker	14 648	9 484	9	—	2	5 151	149	—
Nedre Romerike	7 378	—	1 379	—	L 3 096	2 902	—	127
Mellem —	8 041	3 621	812	—	—	3 607	490	—
Øvre —	5 629	2 176	1 129	325	—	1 982	719	—
Nordre Hedemarken	5 193	—	—	932	L 2 595	1 665	538	—
Søndre —	8 900	2	—	732	Uvh. 3367	4 848	1 102	—
Vinger og Odalen	6 319	2 082	1 052	—	4	3 182	306	—
Solør	7 213	1	1 637	—	LH 1 623	3 952	273	—
Søndre Østerdalen	7 905	1 729	310	2 345	—	3 519	1 104	—
Nordre —	5 329	1 516	1 864	477	—	1 471	186	—
Nordre Gudbrandsdalen	5 455	—	16	2 361	L 2 224	854	442	—
Søndre —	7 609	3	—	4 006	L 2 999	600	600	—
Toten	9 748	2	—	3 706	L 4 299	1 741	1 008	—
Hadeland og Land	8 780	2 691	—	2 918	—	3 164	1 565	—
Valdres	3 996	65	2 186	1 642	—	103	9	—
Ringerike	8 484	3 515	466	—	—	4 495	170	—
Hallingdal	6 108	3 224	2 140	—	—	744	172	—
Buskerud	6 869	2 839	501	—	—	3 523	—	316
Numedal	6 227	1 887	2 176	—	—	2 164	357	—
Skoger	4 964	2 789	347	—	—	1 827	—	118
Jarlsberg	3 155	2 448	269	—	—	438	210	—
Sandeherred	4 858	2 945	1 326	—	—	586	147	—
Brunla	3 600	—	1 965	—	L 793	842	228	—
Bamle	3 853	505	2 429	—	—	919	132	—
Gjerpen	4 747	1 045	2 275	—	—	1 421	—	633
Øst-Telemarken	7 731	654	3 978	—	—	3 098	100	—
Vest-Telemarken	3 158	—	2 336	11	—	710	356	—
Holt	3 214	1 014	1 240	348	—	612	165	—
Nedenes	4 657	1 444	1 370	—	—	1 843	96	—
Sand	3 529	1 252	1 514	—	—	371	—	135
Sætersdalen	2 909	—	1 916	—	L 392	992	163	—
Oddernes	3 633	850	2 171	—	—	612	—	43
Overføres								

Landkredser (forts.).

Valgkreds.	God- kjendte stemmer	Høire og Fris. Venstre	Venstre	Arb.- Dem.	For- skjellige	Arb.- partiet	Arb p.s stemmer i forhold til 1. valg 1915.	
							+	÷
Overført								
Mandalen	3 824	—	3 123	—	—	700	—	123
Lyngdal	2 417	707	1 543	—	—	166	87	—
Lister	3 801	1 773	1 946	—	—	82	82	—
Dalene	3 632	—	2 227	—	L	967	433	70
Jæderen	4 641	1 127	2 272	—	—	1 242	257	—
He-bø og Hafrsfjord	3 248	84	2 610	—	—	546	254	—
Karmsund	2 837	490	2 106	—	—	211	—	39
Ryfylke	3 188	10	1 700	—	L	1 252	226	155
Ytre Søndhordland	3 900	2 371	1 423	—	—	105	105	—
Indre —	3 856	1 219	2 045	—	L	439	153	153
Midthordland	7 726	2	1 706	—	L	3 919	2 099	111
Nordhordland	3 788	1 892	1 884	—	—	—	12	—
Voss	4 416	6	2 012	—	L	1 480	915	15
Hardanger	4 522	2	2 920	—	—	1 596	411	—
Indre Sogn	3 019	570	1 323	673	—	453	453	—
Ytre —	3 554	1 423	1 752	105	—	272	272	—
Søndfjord	2 331	321	2 009	—	—	—	—	—
Kinn	2 455	760	1 558	—	—	136	136	—
Nordfjord	3 596	227	3 115	—	L	52	201	201
Ytre Søndmøre	4 228	1	2 881	—	L	1 346	—	—
Indre —	3 962	161	2 911	—	L	547	340	—
Møre og Rauma	3 022	261	2 693	—	—	6	—	—
Romsdal	3 590	88	3 046	—	—	454	1147	—
Ytre Nordmøre	3 371	1	2 919	—	—	450	—	—
Indre —	4 721	1	3 542	—	L	6	1 168	—
Ytre Fosen	3 407	460	2 314	—	—	633	291	—
Indre —	3 662	—	1 562	—	L	1 204	894	308
Orkedalen	4 848	1 528	1 792	—	—	1 528	240	—
Guldalen	7 185	560	3 079	—	—	3 218	12	—
Strinden	5 495	1 410	1 820	—	—	2 258	—	140
Stjørdalen	5 374	1	2 481	—	L	766	2 123	337
Værdalen	5 334	3	3 252	—	—	2 066	887	—
Snaasen	6 075	—	3 634	591	T	252	1 597	428
Namdalen	5 282	6	3 523	—	—	1 750	290	—
Søndre Helgeland	3 827	2	1 717	—	L	926	1 181	255
Nordre —	5 601	396	2 819	—	—	2 382	841	—
Søndre Salten	6 967	—	4 150	—	—	2 810	—	311
Nordre —	4 886	1	3 671	—	—	1 213	—	565
Lofoten	3 287	651	2 064	—	—	568	228	—
Vesteraalen	4 980	—	3 673	—	—	1 307	—	683
Trondenes	4 704	—	3 074	—	—	1 628	—	—
Senjen	4 943	—	1 506	—	—	3 436	—	726
Malangen	3 935	1	1 639	—	—	2 294	—	—
Lyngen	1 385	8	—	—	—	1 042	—	—
Vest-Finmarken	2 355	1	1 284	—	—	1 070	—	490
Øst-Finmarken	4 347	197	2 474	—	—	1 766	7	—
Spredte stemmer for Arbeiderpartiet						129	129	—
Tilsammen	421044	84 308	153920	21 980		125651	19 940	4 891

Politisk fordeling av stemmerne

ved 1. valg samt oversigt over Arbeiderpartiets stemmetal i forhold til 1. valg 1915.

Byerne:

Valgkreds	God- kjendte stemmer	Høire og Fris. Venstre	Venstre	Arb.- Dem.	For- skjellige	Arb.- partiet	Arb.p.s stemmer i forhold til 1. valg 1915	
							+	÷
Fredrikshald	3 881	1 746	530	—	—	1 603	133	—
Sarpsborg	3 737	829	812	—	—	2 066	305	—
Fredrikstad	5 317	3 337	327	—	—	1 653	—	36
Moss og Drøbak	4 167	1 967	119	—	—	2 077	430	—
Kristiania: Oslo	15 216	6 175	395	—	Uavh. 34	8 635	—	646
Grünerløkken	14 720	4 023	376	—	Do. 2 500	7 807	—	879
Gamle Aker	23 376	14 743	884	—	Kv. v. 173	7 567	—	386
Hammersborg	13 861	8 809	420	—	Uavh. 4	4 618	—	909
Uranienborg	17 022	14 565	528	—	Kv. v. 415	1 504	—	384
Hamar—Kongsvinger	2 999	1 436	331	—	—	1 232	78	—
Gjøvik—Lillehammer	3 447	1 820	245	—	—	1 381	200	—
Kongsberg—Hønefoss— Notodden	5 148	1 097	1 540	—	—	2 509	115	—
Bragerne	4 419	2 822	199	—	—	1 407	—	365
Strømsø—Tangen	4 091	2 179	139	—	—	1 772	—	302
Horten	3 772	1 399	1 308	—	—	1 062	—	56
Tønsberg	3 821	2 206	264	—	—	1 350	228	—
Larvik—Sandefjord	5 593	2 519	1 167	—	—	1 907	489	—
Skien	5 033	—	1 474	—	Uavh 1960	1 598	360	—
Porsgrund	1 788	1 005	521	—	—	262	—	175
Brevik—Holmestrand	1 478	835	335	—	—	308	90	—
Kragerø	1 483	548	642	—	—	293	107	—
Risør	1 240	387	527	—	—	326	326	—
Arendal—Grimstad	3 747	2 071	643	—	—	1 033	—	106
Fæstningen	2 773	1 099	1 185	—	—	485	—	52
Baneheien	2 936	725	1 192	—	—	1 017	72	—
Flekkefjord	779	414	241	—	—	123	66	—
Holmen	7 753	3 068	2 698	—	—	1 983	—	410
Verket	7 102	1 724	2 667	—	—	2 708	—	752
Haugesund	4 512	1 794	1 463	—	—	1 254	—	194
Bergen: Nygaard	8 387	4 683	1 169	—	—	2 533	—	30
Nordnes	7 449	4 102	1 478	—	—	1 867	—	576
Kalfaret	7 376	4 229	1 370	—	—	1 772	—	499
Sandviken	7 318	3 007	1 173	—	—	3 168	6	—
Aalesund—Molde	5 834	1 903	1 089	—	T 1 057	1 785	771	—
Kristiansund	4 366	1 772	1 123	—	—	1 470	317	—
Overføres								

Byerne (forts.).

Valgkreds.	God- kjendte stemmer	Høire og Fris. Venstre	Venstre	Arb.- Dem.	For- skjellige	Arb.- partiet	Arb.p.s stemmer i forhold til 1. valg 1915.	
							+	÷
Overført								
Trondhjem: Bratøren & Ilen	4 064	2 559	314	—	—	1 188	—	120
Kalvskindet—Le- vanger	4 666	3 224	545	—	—	1 526	—	188
Baklandet	4 480	2 288	321	—	—	1 869	—	43
Lademoen	3 701	1 182	200	—	—	2 318	46	—
Bodø—Narvik	2 837	1 349	195	— T	328	966	—	262
Tromsø	2 723	943	824	— T	326	630	—	18
Hammerf.-Vardø-Vadsø	2 366	437	734	— T	11	1 179	—	113
Spredte stemmer for Arbeiderpartiet . . .						98	98	—
Tilsammen	240848	116917	33 737	—		83 909	4 237	7 501

Slutresultat.

Ved at trække de politiske stemmer sammen i 3 hovedgrupper fremkommer følgende slutresultat:

Høire og Frisindede Venstre	230 075
Venstre og Arbeiderdemokrater	219 387
Arbeiderpartiet	209 560
Forskjellige	3 499

Tilsammen 662 521

Det norske Arb.partis regnskap for 1918.

Indtægt:

Kassebeholdning fra forrige aar.	kr.	371.16
Agitation: Av landsorganisationen	kr.	6 000.00
Forøvrig		25 339.49
		31 339.49
Fællesagitation med fagorganisationen		4 100.00
Overskud av 1. maiblomstsalget		3 749.34
Kontingent		33 244.65
Bokhandelen: Overskud	kr.	2 000.00
Overskud: Arb.kal. og «Arb. Jul»		1 000.00
		3 000.00
Tilfældige indtægter		4.00
	kr.	75 808.64

Utgift:

Arbeiderbevægelsens arkiv (1917)	kr.	100.00
Arbeiderpartiets kvindeforbund		500.00
Repræsentation		733.00
Landsstyremøter		1 691.95
Landsmøtet		7 576.20
Komitéarbeide		500.00
Hollandsk-skandinavisk samarbeide		1 000.00
Zimmerwald-Internationale		500.00
Agitation		36 208.89
Fællesagitation med fagorganisationen		191.00
Inventar		719.10
Hus, lys, varme og renhold		2 207.45
Porto, kontorsaker, telefon		1 684.25
Tryksaker, beretninger		3 379.32
Tilfældige utgifter		614.93
Sykekassekontingent		57.70
Lønninger: Sekretæren	kr.	5 000.00
Randolf Arnesen		3 800.00
S. Ruud-Johansen		2 000.00
Dyrtidstillæg		3 145.90
Revision (1917)		100.00
		14 045.90
Arbeiderbanken (indsat)		2 936.34
Balanse		1 162.61
	kr.	75 808.64

Partiets aktiekonto.

An saldo pr. 1. januar 1918	kr. 7 909.72	
Herav utestaa hos Pressefondet . . .		kr. 7 900.00
- Renter 1918	6.05	
Pr. balanse (i bank)		15.77
	kr. 7 915.77	kr. 7 915.77

Status pr. 1. januar 1919.

	<i>Aktiva:</i>	<i>Passiva:</i>
Kassebeholdning fra forrige aar.	kr. 1 162.61	
Indestaaende i bank	kr. 9 687.29	
+ renter 1918.	599.52	
	10 286.81	
Aktiebytte:		
Beholdning pr. 1. januar 1919.	7 915.77	
Inventar:		
Pr. 1. januar 1918	kr. 2 248.35	
+ tilkommet i aaret	719.10	
	kr. 2 967.45	
÷ 10 pct. afskrivning	224.84	
	2 742.61	
Pr. formue		kr. 22 107.80
	kr. 22 107.80	kr. 22 107.80

Martin Tranmæl.

Synnøve Ruud-Johansen.
Kasserer.

Revidert og fundet i orden.

Kristiania 5. februar 1919.

P. A. Pettersen. *Joh. Regnéll.*
Revisorer.

Antimilitaristfondets regnskap 1918.

An saldo (indestaaende i bank) pr. 1. januar 1918	kr. 2 130.99	
- Bidrag	529.03	
- Arbeiderbanken (uttat)	1 000.00	
Pr. utbetalt understøttelser		kr. 1 270.00
- balanse		259.03
		kr. 1 529.03kr. 1 529.03

Status pr. 1. januar 1919.

	<i>Aktiva:</i>	<i>Passiva:</i>
An Kassebeholdning pr. 1. januar 1919	kr. 259.03	
- Indestaaende i bank	kr. 1130.75	
- + renter 1918	77.05	
		1 207.80
- Utestaaende hos Pressefondet		2 300.00
Pr. Formue		kr. 3 766.83
		kr. 3 766.83kr. 3 766.83

Revidert og fundet i orden.

Kristiania 7. februar 1919.

P. A. Pettersen.

Joh. Regnéll.

„Social-Demokratens“ regnskap 1918.

Indtægter:

Indenbys kontingent	kr. 315 803.35
Utenbys kontingent	129 914.15
Løssalg	74 940.67
Makulatur	1 502.02
Annonser	352 314.45
Renter	4 335.41
Balanse	37 476.02
	kr. 919 286.07

Utgifter:

Trykning	kr. 171 978.68
Papir	337 601.87
Redaktion	92 132.16
Klicheer	10 070.60
Pressekontoret	8 100.00
Ekspedition	42 633.23
Budløn	101 977.49
Dyrtidstillæg	26 863.35
Annonsegebyr	15 213.82
Kontingentpenge	11 400.00
Porto og fragt	20 668.55
Husleie og brændsel	8 075.29
Telefon, lys og renhold	4 380.22
Kontorrekvisita	8 641.91
Revision	1 200.00
Diverse	1 396.77
Assuranse og skat	7 397.90
Reklame	458.34
Tællepenger	200.00
Avskrivninger:	
Inventar	kr. 2 209.40
Annonser	764.17
	2 973.57
Valgagitation	5 816.30
	Kr. 879 190.05
Indløste aktier i trykkeriet	28 686.02
— « — Arbeidersamfundet	11 400.00
1 aktie	10.00
	Kr. 919 286.07

Status pr. 1. januar 1919.*Aktiva:*

Inventarietkonto: beholdning	kr.	9 084.60
Kassakonto		3 443.48
Løssalg (Narvesens Kioskkompani)		8 000.00
Papirkonto		4 689.28
Aktiekonto (Telegrambyraaet)		5 000.00
Diverse debitorer:		
Pressekontoret		23 500.00
De samv. Fagforeninger		13 000.00
Pressefondet		11 883.52
Spareskillingsbanken		11 972.41
Norges koop. Landsforening		8 954.48
A/s Andresens Bank		27 550.11
Kr.a Handels- og Industribank		7 892.51
Privatbanken		1 048.75
Christiania Sparebank		494.88
Arb. Aktietrykkeri		30 000.00
Debitor		85.00
Annonserestanser		53 532.88
		Kr. 220 131.90

Passiva:

Utenbys kontingent for 1. halvaar 1919	kr.	8 325.00
Hofsos Papirfabrik		5 099.60
Bøhnsdalens Mills Ltd.		9 570.00
Arb. Aktietrykkeri		11 832.85
Formue		185 304.45
		Kr. 220 131.90

Kristiania 31. december 1918.

Nils Ugelstad.

Kristiania 10. mars 1919.

Regnskapet gjennomgaat og fundet i orden.

*Joh. Regnøll.**A. E. Gundersen.**Olaf Brustad.*

Revisorer.

Utdrag av Pressefondets regnskap for 1918.

Indtægt:

Beholdning fra forrige aar	kr. 1 392.81
Bidrag	- 100.00
Laan	- 17 700.00
Renter og avdrag	- 2 266.93

Utgift:

Indsat i banken	kr. 700.00
Dunderlandsdølen, laan	- 3 365.89
Akershus Soc.-Dem., laan	- 1 300.00
Bratsberg-Demokraten, laan	- 15 000.00
Betalt renter for 1918	- 569.17
Balanse	- 524 68

Kr. 21 459.74

Status pr. 1. januar 1919.

	<i>Aktiva:</i>	<i>Passiva:</i>
Kassebeholdning	kr. 524.68	
Indestaaende i bank	kr. 1 468.57	
+ renter 1918.	73.95	
	kr. 1 542 52	
Diverse debitorer	- 66 099.29	
Gjæld (div. kreditorer)		kr. 44 076.45
Formue		- 24 090.04
	<u>Kr 68 166.04</u>	<u>Kr. 68 166.04</u>

Martin Tranmæl.

Synnøve Ruud-Johansen.
Kasserer.

Revidert og fundet i orden.

Kristiania 5. februar 1919.

P. A. Pettersen. Joh. Regnøll.
Revisorer.

Partiforlagets regnskaper for 1918.

Kassaregnskap for første halvaar 1918.

Indtægt:

Kassebeholdning	kr.	70.06
Salg av bøker og brosjyrer		5 693.86
Annonseindtægt		300.00
Overskud paa Arbeiderkalenderen		3 124.77
Laan av Arbeiderpartiet		1 000.00
Uttat av banken		3 200.00
«Det tyvende Aarhundrede»:		
Kassebeholdning	kr.	8.93
Kontingent samt salg av aargange	-	4 407.55
Annonser		610.00
		5 026.48

Kr. 18 415.17

Utgift:

Trykning og bokbinderarbeide	kr.	6 515.50
Honorarer		875.00
Kjøpt av andre forlag		1 099.48
Lønninger		617.00
Klicheer		294.69
Trykning av katalog		500.00
Indsat i banken		3 000.00
Porto		151.15
Diverse omkostninger		116.35
«Det tyvende Aarhundrede»:		
Trykn., klicheer, bokbinderarb., løn, honorarer og porto		4 947.66
Balanse, kassebeholdning		298.44

Kr. 18 415.17

Status pr. 1. juli 1918.*Aktiva:*

Indestaaende i bank	kr.	969.24	
Kassabeholdning	-	298.44	
			kr. 1 267.68
Varebeholdning			- 14 566.18
Diverse debitorer	kr.	4 356.59	
10 pct. red.	-	435.65	
			3 920.94
			<u>Kr. 19 694.80</u>

Passiva:

Laan av partiet	kr.	1000.00	
Div. kreditorer:			
Arbeidernes Aktietrykkeri	kr.	1 170.00	
Aschehoug & Co.s forlag	-	22 50	
			- 1 192.50
«Det tyvende Aarhundrede»			- 72.82
Formue pr. 1. juli 1918			- 17 423.48
			<u>Kr. 19 694.80</u>

Kristiania 7. februar 1919.

Revidert og fundet i orden.

P. A. Pettersen. Joh. Regn  ll.

Gevinst- og tapskonto — 2. halvår 1918.*Indtægt:*

Varekonto.	kr. 14 695.23
--------------------	---------------

Kr. 14 695.23

Utgift:

Avskrevet paa utestaaende fordringer	kr. 241.38
Avskrevet paa inventar.	694.10
Lønningskonto	3 476.05
Husleie 1. oktober 1918 til 1. januar 1919	332.50
Ekspeditionsutgifters konto	1 968.66
Omkostningskonto	2 293.64
«Det tyvende Aarhundrede», underskud	2 108.23
Balanse, nettooverskud	3 580.67

Kr. 14 695.23

Overensstemmende med bøgerne. Regnskapet for tiden 1. juli 1918 til 31. december 1918 er revidert av os.

Kristiania 12. februar 1919.

Sven Svensson.

Anders Øie.

Balanse-konto — Status pr. 1. januar 1919.*Aktiva:*

Kassabeholdning pr. 1. januar 1919	.kr.	96.18
Varebeholdning		14 673.48
Diverse debitorer		13 620.99
Inventar etc.		1 500.00

 Kr. 29 890.65
Passiva:

Diverse kreditorer	.kr.	8 807.68
Kapitalkonto pr. 1. juli 1918	.kr.	17 502.30
Balanse, nettooverskud		3 580.67

 21 082.97

 Kr. 29 890.65

Kristiania 8. februar 1919.

Reinert Torgeirson.

Ovenstaaende status bekræftes at være overensstemmende med bøgerne. Regnskaperne for sidste halvaar 1918 er revidert av os.

Kristiania 12. februar 1919.

*Sven Svensson.**Anders Øie.*

Fortegnelse over kontingent-

Organisationernes navn	Antal for- eninger pr. 4. kv	1. kvartal			
		Medlemstal			Beløb
		Kv.	Mænd	Ialt	
Aalesund arbeiderparti	14	54	407	461	43.40
Akers kreds arbeiderparti	17	378	1020	1398	120 90
Bamle kreds arbeiderparti	11	—	212	212	21.20
Bergens arbeiderparti	52	372	5463	5835	564.90
Bodø arbeiderparti	6	37	90	127	10.85
Brunla kreds arbeiderparti	6	84	305	389	34.70
Brevik arbeiderparti	5	11	43	54	4.85
Buskerud kreds arbeiderparti	44	300	1200	1500	135 00
Bærum & Follo kredsparti	15 ¹	145	619	764	69.15
Drammens arbeiderparti	38	252	1398	1650	152.40
Drøbak arbeiderparti	1	88	136	224	18.00
Egersund arbeiderparti	1	—	30	30	3.00
Eidsberg kreds arbeiderparti	14	44	276	320	29.80
Flekkefjord soc.dem. forening	1	—	35	35	3.50
Fredrikshald arbeiderparti	11	158	637	795	71.60
Fredrikstad arbeiderparti	27	60	1169	1229	119.90
Førde soc.dem. forening	1	—	20	20	2.00
Gjerpens kredsparti	10	—	250	250	25.00
Gjøvik samorganisation	13	162	376	538	45.70
Glemminge kredsparti	4	175	479	654	56.65
Hadeland & Lands kredsparti	35	89	640	729	68.45
Hamar arbeiderparti	21	140	736	876	80.60
Hammerfest arbeiderparti	7 ¹	65	97	162	12.95
Hallingdals kredsparti	11 ¹	32	195	227	21.10
Hardanger kredsparti	19	35	605	640	62.25
Haugesund arbeiderparti	14	30	593	623	60.80
Hauge sogns arbeiderforening	1	5	30	35	3.25
Indre Sogns kredsparti (fra 1/7)	6	—	—	—	—
Holmestrand soc.dem. forening	1	—	30	30	3.00
Hortens arbeiderparti	13	112	794	906	85.00
Hesbø & Hafrsfiords kredsparti	3	10	43	53	4.80
Hønefoss arbeiderparti	9	38	119	157	13.80
Høyanger fællesorganisation	—	—	34	34	3.40
Id & Markers kredsparti	6	19	171	190	18.05
Indtrøndelagens arbeiderparti	48	415	1090	1505	129.75
Jarlsberg kredsparti	6	19	174	193	18.35
Jæderens kredsparti	17	128	304	432	36.80
Kristiania arbeiderparti	131	3936	18742	22678	2071.00
Kristiansands arbeiderparti	25	70	750	820	78.50
Kristiansunds arbeiderparti	16	48	1024	1072	104.80
Kongsberg arbeiderparti	4	58	148	206	17.70
Kongsvinger samorganisation	5	—	—	—	—
Kragerø arbeiderparti	1	30	70	100	8.50
Kinn & omegns fiskerforening	1	19	57	76	6.65
Kabelvaag soc.dem. forening	1	—	—	—	—
Larvik arbeiderparti	20	117	747	864	80.55
Liknes soc.dem. forening	1	—	12	12	1.20
Overføres	713	7735	41370	49105	4523.75

¹ Foreningsantallet opgaver fra 1917.

indbetalingen for 1918.

2. kvartal				3. kvartal				4. kvartal				Kontingent aaret 1918
Medlemstal			Beløb	Medlemstal			Beløb	Medlemstal			Beløb	
Kv.	Mænd	Ialt		Kv.	Mænd	Ialt		Kv.	Mænd	Ialt		
50	561	611	58.60	47	561	608	58.45	74	607	681	64.40	224.85
454	972	1426	119 90	437	803	1240	102 15	414	767	1181	97.40	440.35
—	147	147	14 70	—	197	197	19.70	—	212	212	21.20	76.80
363	5492	5855	567.35	358	5638	5996	581.70	347	5722	6069	589.55	2303 50
37	150	187	16 85	37	150	187	16.85	35	200	235	21.75	66.30
84	305	389	34.70	113	320	433	37.65	113	320	433	37.65	144.70
75	180	255	21 75	66	232	298	26 50	58	260	318	28.90	82 00
300	1200	1500	135.00	300	1200	1500	135.00	300	1200	1500	135.00	540.00
145	619	764	69 15	145	619	764	69 15	145	619	764	69.15	274.60
252	1398	1650	152.40	228	1571	1799	168.50	—	—	—	—	473.30
104	153	257	20.50	105	155	260	20.75	140	170	310	24.00	83.25
—	30	30	3.00	—	30	30	3.00	—	30	30	3.00	12 00
43	390	433	41.15	38	461	499	48.00	38	476	514	49.50	168.45
—	35	35	3.50	—	32	32	3.20	—	32	32	3.20	13.40
149	651	800	72.55	149	651	800	72.55	—	—	—	—	216.70
60	1169	1229	119 90	60	1169	1229	119.90	60	1169	1229	119 90	479.60
—	20	20	2.00	—	—	—	—	—	—	—	—	4.00
—	250	250	25 00	—	250	250	25.00	—	250	250	25.00	100.00
55	412	567	48 95	150	479	629	55.40	145	493	638	56.55	206.60
175	479	654	56.65	155	648	803	72.55	155	648	803	72.55	258.40
116	700	816	75 80	127	762	889	82 55	145	833	978	90.55	317.35
147	776	923	84.95	143	829	972	90.05	143	829	972	90 05	345.65
65	97	162	12.95	65	97	162	12.95	65	97	162	12 95	51.80
32	195	227	21.10	38	240	278	25.90	39	214	253	23.35	91.45
35	608	643	62 55	35	689	724	70.65	50	720	770	74.50	269.95
30	593	623	60.80	35	650	685	66.75	35	650	685	66 75	255.10
5	47	52	4.95	Fra 1/7 18 tilmeldt Indre Sogns Kr. parti								8.20
—	—	—	—	8	106	108	10.40	8	130	138	13.40	23.80
—	30	30	3.00	—	30	30	3.00	—	30	30	3.00	12.00
112	1026	1138	108.20	112	1026	1138	108 20	96	982	1078	103 00	404.40
10	43	53	4.80	10	43	53	4.80	10	43	53	4.80	19 20
38	99	137	11 80	38	103	141	12 20	38	100	138	11.90	49.70
—	176	176	17.60	—	195	195	19.50	—	—	—	—	40.50
20	156	176	16.60	20	174	194	18.40	20	175	195	18 50	71.55
350	1160	1510	133.50	350	1160	1510	133 50	350	1160	1510	133.50	530.25
31	199	230	21.45	31	177	208	19.25	22	147	169	15 80	74.85
128	304	432	36.80	128	304	432	36.80	128	304	432	36.80	147.20
4045	19286	23331	2130.85	4358	20165	24523	2234.40	4656	21477	26133	2380.50	8816.75
70	750	820	78.50	70	900	970	93.50	70	900	970	93.50	344.00
48	1024	1072	104.80	35	948	983	96.55	35	948	983	96.55	402.70
58	148	206	17.70	45	186	231	20.85	45	213	258	23.55	79.80
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.50
19	57	76	6.65	19	57	76	6.65	19	57	76	6.65	26.60
—	—	—	—	Fra 1/7 tilmeldt Lofotens Kredsparti								—
106	800	906	85 30	116	770	886	82.80	117	848	965	90.65	339.30
—	14	14	1.40	—	14	14	1.40	—	18	18	1.80	5.80
7911	42901	50812	4685.65	8171	44785	52956	4887.05	8115	44050	52165	4810.75	18907.20

Fortegnelse over kontingent-

Organisationernes navn	Antal for- eninger pr. 4 kv	1 kvartal			
		Medlemstal			Beløb
		Kv.	Mænd	Ialt	
Overført	713	7735	41370	49105	4523.75
Lillehammer arbeiderparti.	10	93	354	447	40.05
Lofotens kredsparti	5	—	—	—	—
Mandalens kredsparti	6	34	51	85	6 80
Mellem Romerikes kredsparti	28	99	932	1031	98.15
Midthordlands kredsparti	8 ¹	—	250	250	25.00
Moss arbeiderparti	15	82	412	494	45 30
Molde arbeiderparti	9	—	175	175	17.50
Namdalens kredsparti	11	175	627	802	71.45
Narvik arbeiderparti	11	92	273	365	31.90
Nes soc.dem. forening pr. Flekkefjord	1	—	—	—	—
Nedenes amtsparti	50	86	1014	1100	105.70
Nedre Romerikes kredsparti	20	200	340	540	44.00
Nordre Heigelslands kredsparti	17	116	538	654	59.60
Nordre Hedemarkens kredsparti	19	128	461	589	52.50
Nordre Gudbrandsdalens kredsparti	8	—	267	267	26.70
Indre Nordmøre kredsparti	14	38	362	400	38.10
Nordre Saltens kredsparti	13	97	318	415	36 65
Nordre Østerdalens kredsparti	24	65	240	305	27.25
Notodden arbeiderparti	13	35	475	510	49.25
Numedals kredsparti	26	83	421	504	46.25
Oddernes kredsparti	6	12	128	140	13.40
Porsgrund arbeiderparti	3	30	47	77	6.20
Revnistrandi soc.dem. ungdomslag	1	6	20	26	2.30
Ringerikes kredsparti	44	224	1039	1263	115.10
Risør arbeiderparti	1	21	43	64	5.35
Lærdal arbeiderforening	1	—	30	30	3.00
Møre & Rauma kredsparti (1/10 18)	3	—	—	—	—
Romsdal kredsparti	7	4	200	204	20.20
Ryfylke kredsparti fra 1/1	2	—	—	—	—
Rygge kredsparti	8	81	286	367	32.65
Sandefjords & Sandeherred arbeiderparti	13 ¹	80	706	786	74 60
Sarpsborg arbeiderparti	23	50	950	1000	97 50
Skjens arbeiderparti	6	65	126	191	15 85
Skoger kredsparti	20	100	500	600	55.00
Solør kredsparti	38	50	380	430	40.50
Stavanger arbeiderparti	36 ¹	—	—	—	—
Sæterdalens kredsparti	12	95	425	520	47.25
Senjens nye kredsparti	7	—	—	—	—
S. Heigelslands kredsparti	11	26	366	392	37 90
S. Hedemarkens kredsparti	23	123	623	746	68 45
S. Saltens kredsparti	54	294	958	1252	110 50
S. Østerdalens kredsparti	27	68	578	646	61.20
Indre Søndmør kredsparti	2	—	52	52	5.20
Svolvær arbeiderparti	—	10	97	107	10 20
Skaare arbeiderforening	1	5	31	36	3 35
Søndre Fron arbeidersamf.	—	50	200	250	22.50
Søndre Gudbrandsdalens kredsparti	6	—	—	—	—
Overføres	1376	10552	56665	67217	6194.10

¹ Foreningsantallet opgaver fra 1917.

indbetalingen for 1918.

2. kvartal				3. kvartal				4. kvartal				Kontingent aaret 1918
Medlemstal			Beløb	Medlemstal			Beløb	Medlemstal			Beløb	
Kv.	Mænd	Ialt		Kv.	Mænd	Ialt		Kv.	Mænd	Ialt		
7911	42901	50812	4685.65	8171	44785	52956	4887.05	8115	44050	52165	4810.75	18907.20
91	362	453	40.75	94	424	518	47.10	81	434	515	47.45	175.35
—	—	—	—	10	115	125	12.00	10	115	125	12.00	24.00
34	51	85	6.80	34	51	85	6.80	34	51	85	6.80	27.20
72	806	878	84.20	98	877	975	92.60	104	897	1001	94.90	369.85
—	375	375	37.50	—	—	—	—	—	—	—	—	62.50
82	412	494	45.30	62	446	508	47.70	62	446	508	47.70	186.00
—	179	179	17.90	—	179	179	17.90	—	273	273	27.30	80.60
182	668	850	75.90	177	680	857	76.85	160	681	841	76.10	300.30
79	259	338	29.85	75	288	363	32.55	76	259	335	29.70	124.00
—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	28	2.80	12.80
86	1014	1100	105.70	86	1014	1100	105.70	86	1014	1100	105.70	422.80
200	340	540	44.00	200	340	540	44.00	150	353	503	42.80	174.80
104	477	581	52.90	—	—	—	—	—	—	—	—	112.50
120	582	652	59.20	120	488	608	54.80	117	497	614	55.55	222.05
35	338	367	35.25	—	—	—	—	—	—	—	—	61.95
38	362	400	38.10	38	362	400	38.10	38	400	438	41.90	156.20
55	485	540	51.55	76	301	377	33.90	94	551	645	59.80	181.90
65	240	305	27.25	66	237	303	27.00	66	237	303	27.00	108.50
35	475	510	49.25	35	475	510	49.25	35	475	510	49.25	197.00
83	429	512	47.05	252	725	977	85.10	223	603	826	71.45	249.85
12	128	140	13.40	—	—	—	—	—	—	—	—	26.80
48	98	146	12.20	60	111	171	14.10	63	119	182	15.05	47.55
6	20	26	2.30	6	20	26	2.30	6	20	26	2.30	9.20
224	1039	1263	115.10	224	1039	1263	115.10	224	1039	1263	115.10	460.40
18	42	60	5.10	18	69	87	7.80	—	—	—	—	18.25
—	30	30	3.00	Indmeldt i Indre Sogns kredsparti fra 1/7.								6.00
—	—	—	—	—	—	—	—	—	38	38	3.80	3.80
4	200	204	20.20	4	200	204	20.20	4	200	204	20.20	80.80
—	—	—	—	8	74	82	7.80	8	67	75	7.10	14.90
100	300	400	35.00	100	250	350	30.00	155	430	585	50.75	148.40
48	640	688	66.40	50	645	695	67.00	52	664	716	69.00	277.00
50	950	1000	97.50	50	950	1000	97.50	50	950	1000	97.50	390.00
88	191	279	23.50	100	188	288	23.80	100	190	290	24.00	87.15
100	500	600	55.00	100	500	600	55.00	100	500	600	55.00	220.00
50	380	430	40.50	50	380	430	40.50	80	521	601	56.00	177.50
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
95	425	520	47.25	86	330	416	37.30	92	340	432	38.60	170.40
—	—	—	—	104	265	369	31.70	103	229	332	28.05	59.75
40	287	327	30.70	40	287	327	30.70	34	347	381	36.40	135.70
153	721	874	79.75	119	994	1113	105.35	259	902	1161	103.15	356.70
294	958	1252	110.50	296	970	1266	111.80	242	911	1153	103.20	436.00
68	578	646	61.20	—	—	—	—	—	—	—	—	122.40
—	52	52	5.20	—	51	51	5.10	—	81	81	8.10	23.60
12	95	107	10.10	Tilmeldt Lofotens kredsparti fra 1/7.								20.30
5	31	36	3.35	5	27	32	2.95	5	27	32	2.95	12.60
100	200	300	25.00	Tilmeldt S. Gudbrandsdalens kredsparti.								47.50
—	—	—	—	—	—	—	—	130	452	582	51.70	51.70
10787	58570	69357	6396.35	11014	59137	70151	6464.40	11158	59391	70549	6497.00	25551.85

Fortegnelse over kontingent-

Organisationernes navn	Antal for- eninger pr 4. kv.	1. kvartal			
		Medlemstal			Beløb
		Kv.	Mænd	Ialt	
Overført	1376	10552	56665	67217	6194.10
Tromsø arbeiderparti	6	58	113	171	14.20
Trondhjems arbeiderparti	60	788	4364	5152	475.80
Trondenes kredsorganisation (gl.)	—	154	658	812	73.50
— nye kredsorganisation (fra 1/1)	14	—	—	—	—
Totens kredsparti	6 ¹	32	462	494	47.80
Tune arbeiderparti	12	15	200	215	20.75
Tønsberg arbeiderparti	20	322	746	1068	90.70
Uttrøndelagen arbeiderparti	104	602	2797	3399	309.80
Vardø arbeiderparti	1	27	79	106	9.25
Valders kredsparti	2	5	46	51	4.85
Vesteraalens kredsparti	11	71	238	309	27.35
Vest Telemarkens kredsparti	7 ¹	—	230	230	23.00
Vinger & Odalens kredsparti	21 ¹	157	817	974	89.55
Voss kredsparti	6	—	130	130	13.00
Rafoss soc.dem. forening (fra 1/4 18)	1	—	—	—	—
Øst Finmarkens kredsparti	13	39	546	585	56.55
Øst Telemarkens kredsparti	21	31	1243	1274	125.85
Ø. Romerikes kredsparti	13	135	432	567	49.95
Solvorn soc.dem. forening (indm. 1/4 18)	—	—	—	—	—
Ytre Nordmøre kredsparti fra 1/10	9	—	—	—	—
Tilsammen	1703	12988	69766	82754	7626.00

indbetalingen for 1918.

(Forts.).

2. kvartal				3. kvartal				4. kvartal				Kontingent aaret 1918
Medlemstal			Beløb	Medlemstal			Beløb	Medlemstal			Beløb	
Kv.	Mænd	Ialt		Kv.	Mænd	Ialt		Kv.	Mænd	Ialt		
10787	58570	69357	6396.35	11014	59137	70151	6464.40	11158	59391	70549	6497.00	25551.85
46	137	183	16.00	42	114	156	13.50	61	136	197	16.65	60.35
710	4382	5092	473.70	690	4344	5034	468.90	784	4304	5088	469.60	1888.00
154	678	832	75.50	—	—	—	—	—	—	—	—	149.00
—	—	—	—	93	332	425	37.85	—	—	—	—	37.85
108	622	730	67.60	95	602	697	64.95	95	602	697	64.95	245.30
15	200	215	20.75	15	200	215	20.75	15	200	215	20.75	83.00
305	895	1200	104.75	277	894	1171	103.25	295	922	1217	106.95	405.65
657	2939	3596	326.75	627	2975	3602	328.85	638	3012	3650	333.10	1298.50
27	79	106	9.25	27	79	106	9.25	27	79	106	9.25	37.00
5	106	111	10.85	—	60	60	6.00	—	60	60	6.00	27.70
71	238	309	27.35	71	238	309	27.35	71	238	309	27.35	109.40
—	230	230	23.00	—	230	230	23.00	—	230	230	23.00	92.00
202	864	1066	96.50	—	—	—	—	—	—	—	—	186.05
—	151	151	15.10	—	151	151	15.10	—	151	151	15.10	58.30
7	24	31	2.75	11	30	41	3.55	13	33	46	3.95	10.25
33	370	403	38.65	23	343	366	35.45	23	330	353	34.15	164.80
28	1027	1055	104.10	28	990	1018	100.40	28	990	1018	100.40	430.75
139	526	665	59.55	—	—	—	—	—	—	—	—	109.50
1	19	20	1.95	Indmeldt i Sogns Kredsparti fra 1/7							1.95	1.95
—	—	—	—	—	—	—	—	—	234	234	23.40	23.40
13295	72057	85352	7870.45	13013	70719	83732	7722.55	13208	70912	84120	7751.60	30970.60

